

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

06 грудня 2023 року

Веде засідання голова Комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще раз вітаю всіх членів комітету, всіх запрошених, всіх, хто долучився. Відеозапис у нас вже увімкнений. Повідомляю, що у відповідь на пропозицію провести засідання комітету в режимі відеоконференцзв'язку надійшла згода більше половини членів комітету. Отже, можемо проводити засідання комітету у відповідності до Закону "Про комітети Верховної Ради України".

Встановлює кворум. Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Васюк.

ВАСЮК О.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько. Гунько!

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Калаур Іван Романович! Бачили вас.
Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров. Макаров!

Маслов – є.

Німченко. Німченко!

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш. Павліш! Павло Васильович.
Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Романович.

Павліш.

Пузанов. Бачимо що є, але не чуємо, якщо голос. Ще раз.

ПУЗАНОВ О.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. На місці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Рахуємо: 15 членів комітету присутні. Кворум є. Отже, можемо починати засідання комітету. Оголошую засідання комітету відкритим.

Повідомляю про те, що проект порядку денного вам було розіслано, народним депутатам, завчасно. Отже, пропоную перейти до прийняття порядку денного за основу.

Прошу переходити до голосування. Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

_____. Колеги, щось у мене звуку немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вас чуємо.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш підключився уже? Але для протоколу: у нас присутній заступник голови комітету Павліш Павло Васильович також.

Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соколов.

СОКОЛОВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Бачу, Павло Васильович підключився. Ми голосуємо проект порядку денного за основу. Ваша позиція.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую.

Отже, рахую.

_____. Вітаю усіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16 членів комітету – за, утримались – 0, проти – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую.

Колеги, чи є пропозиції до порядку денного, чи можемо переходити до прийняття його в цілому?

_____. Переходимо до в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає пропозицій, переходимо до прийняття порядку денного в цілому.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко. Власенко!

ВЛАСЕНКО С.В. За, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 16 членів комітету – за, проти – 0, утримались – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо тоді до порядку денного. У нас сьогодні в порядку денному стоїть законопроект 10140-д, наскільки я пам'ятаю. Прошу голову профільного... співголову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, всі знають, що в нас дуже обмежений був час на опрацювання таблиці пропозицій і поправок до даного законопроекту. Підкомітет шляхом опитування визначився підтримати висновок і ту таблицю, яка запропонована і розіслана

членам комітету. Доповідачем прошу зразу визначити в пункті 2 голову комітету Маслова Дениса Вячеславовича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Так, отже... Зараз, одну хвилинку. Так, колеги, чи є необхідність обговорювати даний законопроект?

ДИРДІН М.Є. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Максим Євгенович. Чи хтось наполягає на своїх правках?

ДИРДІН М.Є. Дивіться, ми будемо йти по правках чи...

ПАВЛІШ П.В. Я пропоную, щоб кожен по тим правкам, які хоче обговорити, висловився і, я думаю, це скоротить час. Бо якщо йти по правках, це в нас години 3-4 займе, не менше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, піднімаєте руку, спочатку члени комітету, потім інші, піднімаєте руку і говорите чи є щось по пропозиціях.

Максим Євгенович, прошу, вам слово.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, колеги, я подавав кілька правок до цього законопроекту. Є кілька правок, одна з цих правок – це 26 правка, ми обговорювали це на підкомітеті, ми обговорювали це і з членами комітету цю правку і все-таки колеги мене не почули. Я пропоную щодо наукової... стаж наукової роботи тут включили - це навчання в аспірантурі чи докторантурі за денною, очною формами навчання випускників аспірантури, докторантури, але тут уже добавили до другого читання – за умови публічного захисту дисертації.

Я пропонував цю правку, щоби оце речення ми взагалі виключити і не враховували до другого читання оцю умову щодо стажу наукової роботи. Чому? Якщо ми робимо таке виключення щодо саме навчання в очній формі для людини, я розумію, це, мабуть, комусь не вистачає стажу наукової роботи, таким чином намагаються його догнати, цей стаж.

Тоді виникає питання: чому тоді заочно, чим тоді відрізняється заочна форма навчання в аспірантурі від очної форми навчання? Чи якийсь змінюється обсяг робіт? Чи

по-іншому аспірант чи докторант навчається? Чи не в ту ходить наукову бібліотеку? Чи не туди публікуються наукові статті?

Чим це пояснюється? Якщо це пояснюється просто тим, що це є, підв'язується під закон щодо... що входить в наукову роботу, то для мене є це сумнівним.

Я все-таки хотів би як приклад показати, да, що людина може мати технічну освіту, але не вистачає ще й... але вчиться або має диплом юриста і вчиться в аспірантурі, і цим чином набігають стаж наукової роботи для участі в конкурсі на посаду судді. Чому ми це робимо таке виключення саме для очної форми навчання, а не для заочної форми навчання?

Я все-таки бачу те, щоби ми оцей момент ми його прибрати до другого читання.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, тобто ваша пропозиція: аби 26 правку, яка пропозиція в таблиці відхили, ви їх ставите на врахування, правильно?

ДИРДІН М.Є. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Стефанчук Микола Олексійович, потім Роман Бабій.

СТЕФАНЧУК М.О. Шановні колеги, в мене дуже велике прохання, припиніть знущатися з науковців, нас і так мало залишилося.

Якщо ми будемо говорити про це положення, воно повністю відповідає статті 35 – про наукову і науково-технічну діяльність, і там зазначено, що до стажу наукової роботи зараховується час навчання в аспірантурі, ад'юнктурі чи докторантурі за денною (очною) формою навчання випускникам ад'юнктури, аспірантури, докторантури.

Що це означає? Річ у тім, що коли аспірант навчається за денною формою навчання, він постійно перебуває в науковому пошуку. Це не так, як заочна форма навчання, це не так, як здобувачі були, це людина, яка постійно ходить в наукову установу, вона бере участь у науковому пошуку, вона пише наукову роботу і фактично вона працює над своєю науковою роботою, над дисертацією нічим не гірші, ніж інші наукові працівники, молодші наукові співробітники, старші наукові співробітники. Вона робить точно той самий обсяг робіт, що і всі інші.

Я вам можу сказати, як випускник аспірантури саме денної форми навчання, у нас були заочники, у нас були здобувачі, тільки аспіранти денної форми навчання постійно

перебували в науковому пошуку, тому що заочники, вони поєднували з основною роботою, здобувачі займались своєю роботою, періодично з'являлися, а наукову діяльність, ну, ви мене вибачте, давайте ми все-таки залишимо денну форму, тим паче, що це повністю відповідає Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність", і дамо можливість людям підтверджувати свій стаж, якщо він такий є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Олексійовичу.

Роман Вячеславович Бабій, потім Максим Дирдін, потім Ігор Фріс.

БАБІЙ Р.В. Доброго дня, колеги! У мене така сама по суті правка, схожа за суттю своєю, яку озвучив Максим Євгенович, 21-а, ну, там ще кілька... Я зараз номери... не важливо, ми концепцію зараз обговорюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми правки обговорюємо. Якщо ми концепцію будемо, а потім по правкам підемо, то ми...

БАБІЙ Р.В. Дивіться, давайте, пан Максим підняв це питання, я його підтримаю в цій частині, оскільки подав аналогічну правку. Якщо будемо голосувати, тоді вже я в залежності від цього...

_____. Романа Вячеславовичу, у вас там трішки інша правка, ви пропонували поширити не тільки на заочну форму, вірніше, не тільки на денну, а взагалі для всіх аспірантів зараховувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, а Максима Євгеновича правка, вона виключає.

_____. У вас протилежна, я би сказав.

БАБІЙ Р.В. Окей, давайте тоді... З того, що я почув від Максима Євгеновича, скажіть да чи ні, ви говорите, що не варто розрізняти аспірантів заочної форми навчання і денної. Чи я неправильно почув?

ДИРДІН М.Є. Я сказав про те, що я проти того, щоб зараховувати для кандидата на суддю, це стаж наукової роботи саме навчання на очній формі навчання. Тому що вона

нічим не відрізняється, як на мій погляд, на заочну. Тому що я і був тим аспірантом-заочником, і я працював асистентом, викладачем на кафедрі, я розумію, в чому є, я просто не розумію суть різниці. Я послухав Миколу Олексійовича, з усією повагою, але що обсяг аспіранта-заочника, що очника, вона є, на мій погляд, однаковою. І хто заочник, якщо дійсно людина і пише роботу самостійно, сам пише роботу, тоді і питання не викликає в цьому контексті. Але для мого розуміння, що одним дається преференція, а іншим не дається...

СТЕФАНЧУК М.О. Пане Максим, зразу даю вам відповідь.

ДИРДІН М.Є. Микола Олексійович, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, по одному. Тільки я дуже прошу, не повторюйтеся, вже чули.

ДИРДІН М.Є. Якщо ми йдемо таким шляхом, все-таки в стаж наукової роботи саме навчання в аспірантурі не включати. Тому що є правила, як правило, ті, хто навчається на очній формі навчання, вони і викладають у вищих навчальних закладах як на посаді асистента. А якщо говоримо про посаду асистента саме найперший щабель у науковій сфері, то воно зараховується до науково-педагогічного стажу роботи, саме асистента або викладача, старшого викладача, воно теж зараховується. Тому я не розумію, навіщо цей момент його сюди. Включати. І якщо його включають, то знову виходить те, що йде різний підхід як для очної, так і для заочної форми навчання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, стоп-стоп. Колеги, давайте так, у нас великий законопроект і дуже скорочені строки, бо ми в таких умовах. Давайте ми, прошу не повторюватись.

СТЕФАНЧУК М.О. Не повторюючись.

БАБІЙ Р.В. Можна я завершу, а Микола Олексійович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Роман Вячеславович, прошу, завершуйте. Просто тут уточнили, що у вас дві протилежні правки.

БАБІЙ Р.В. Все, зрозумів. Але, тим не менше, я підтримую аргументи, що заочна і очна форма навчання, якщо ми включаємо навчання в аспірантурі, то вони не відрізняються. Я цю позицію Максима Євгеновича підтримую. Знаючи, як наприклад, зараз відбуваючи навчання, то, наприклад, аспіранти заочної форми і денної так само слухають лекції однаково, так само проводять наукову роботу, так само звітують за відповідну пророблену наукову роботу. Я проти того, щоб вирізняти, дійсно, аспірантів денної форми навчання. Якщо включаємо аспірантський стаж, то тоді треба і денний, і заочний.

І щодо аргументів, які звучали. Я розумію, чому говорить так Микола Олексійович, але давайте... Дивіться, ми, колеги, наприклад, адвокат може поєднувати свою діяльність з іншою діяльністю? Може. І якщо він здійснює адвокатську діяльність і паралельно проводить якусь ще діяльність, тобто суміщає, скажемо так, види діяльності. Тим не менше, цей стаж зараховується до юридичного стажу роботи. Так само, знаєте, говорити про ступінь залученості аспірантів в наукову роботу, в науковий пошук, це, як на мене, некоректно. Тобто якщо ми аспірантів зараховуємо стаж, то тоді не варто розрізняти денна і заочна форми навчання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте таким чином. У вас дві протилежні правки у Романа Вячеславовича і у Максима Євгеновича. У мене така пропозиція. Першим поставив свою пропозицію номер 26 Максим Євгенович, яка передбачає виключити всіх тих аспірантів взагалі...

СТЕФАНЧУК М.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Олексійович, дайте я завершу, потім я дам вам слово. Там Ігор Павлович Фріс, ще Іван Романович Калаур руку піднімає, Володимир Ватрас.

Я скажу просто, що ми зробимо: ми 26-го поставимо на врахування, Максим Євгенович пропонує виключити взагалі цей досвід аспірантів і очників, і заочників з тих, які зараз зараховуються до стажу професійної діяльності в сфері права. Якщо вона не проходить, ця пропозиція, то ми поставимо, якщо Роман Вячеславович схоче, поставимо його 21 пропозицію. Він навпаки пропонує зараховувати і заочну, і очну в цей стаж. Ось і все, і там всі зможуть шляхом голосування визначитись.

А тепер слово, так, щоб я не забував, Микола Олексійович, потім Ігор Павлович Фріс, потім Іван Романович Калаур, потім Володимир Ватрас. Колеги, і дуже швидко, да.

СТЕФАНЧУК М.О. Панове, дуже швидко і по суті. В чому різниця між заочною і очною? Справа в тому, що коли людина навчається на очній формі навчання в аспірантурі, вона не може поєднувати це з науковою і педагогічною діяльністю. В цьому і різниця: заочник може бути асистентом, викладачем, старшим викладачем, він може поєднувати з навчальною і науковою роботою, а стаціонарник очник – він не може поєднувати.

Тому їм і треба давати можливість зарахувати цей стаж. Якщо у нас є заочник, він може займатися будь-чим, поєднувати з будь-якою діяльністю, а очник, він не може ні числитись на кафедрі, ні бути науковим співробітником – ніким, він просто здійснює науковий пошук.

Тому заради звичайної справедливості ми маємо очникам давати можливість зараховувати, а заочники і так будуть мати свій стаж, якщо вони викладають дисципліни на посадах асистентів, викладачів і старших викладачів. У цьому і кардинальна різниця: очна форма не може поєднуватися з іншою діяльністю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Олексійович.

ДИРДІН М.Є. Микола Олексійович, може, може...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, ну, в нас черга.

Так, Ігор Фріс, потім Іван Романович Калаур, потім Володимир Ватрас.

ФРІС І.П. Дякую, пане голово.

Мені здається, що ми трошечки взагалі змінюємо якусь парадигму, виключаючи питання здобувачів. Якщо ми говоримо про публічний захід, він дозволений як для здобувачів, так і для аспірантів або докторантів, які за заочною або за очною формою навчання. Тому нам треба або однаковий підхід до всіх наукових працівників підводити, або ні.

Тому, будь ласка, ставимо правки і голосуємо ті правки і визначаємося, да і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Романович Калаур, потім Володимир Ватрас.

КАЛАУР І.Р. Я дозволю собі підтримати Миколу Олексійовича. Практикуючий юрист, який навчається на заочній формі навчання, йому і так зараховується стаж, бо він працює. А оця людина, яка йде в денну форму навчання, то що отримується, ті чотири роки вилітають в трубу, йому стаж не йде?

Тому я вважаю, що правильна позиція Миколи Олексійовича, ті, що працюють, їм стаж йде за основним місцем роботи, а ті, що вчаться на денній формі навчання, їхня трудова книжка де лежить – в науковій установі або в навчальній установі, відділі аспірантури, т чому ми їх маємо не враховувати це навчання в стаж при відборі суддів? Ми навпаки робимо дурну різницю між заочниками і денниками. Звичайно, що після такого, як приймемо ми поправку Максима Євгеновича, всі попруться в заочну аспірантуру і ніхто на денну не буде йти. Що це за дурня така?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимир Ватрас.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, хочу підтримати позицію Миколи Олексійовича, незважаючи на те, що я навчався в заочній аспірантурі, і поясню чому. Справа в тому, що коли аспірант навчається в заочній аспірантурі і працює, наприклад, у вищому навчальному закладі, він обіймає посаду асистента кафедри, доцента і вже здобуває відповідний науковий стаж. Відповідно, якщо особа навчається в заочній аспірантурі і практикує в якості адвоката, помічника судді чи в іншій, юрисконсульт на підприємстві, він також набуває стажу в галузі права. Тому в даному випадку ми маємо підтримати саме тих, хто навчається на стаціонарі, оскільки вони повністю повністю зайняті з 8-ї ранку до 5-6-ї вечора, вони беруть участь в науковій роботі, застосовують право, готують законопроекти.

Тому підтримую позицію Миколи Олексійовича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Євгенович, ви щось хотіли додати, чи ми вже до голосування можемо переходити.

ДИРДІН М.Є. Так. Я хотів би відповісти, якщо ти навчається на очній формі навчання, так, дійсно, трудова книжка знаходиться у відділі аспірантури, дійсно, це так.

Але це не заважає працювати сумісником на кафедрі і викладати дисципліни, і бути там на посаді чи асистента, чи викладача.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дивіться, у нас 26 правка. Я свої мотиви скажу. Я, мабуть, тут один з небагатьох, хто не має наукового ступеня, тому я довіряю і більш дорослим товаришам в плані науки. Це по-перше. І по-друге, я виходжу з мотивів того, що недаремно, мабуть, у Законі "Про наукову і науково-технічну діяльність" розрізнено, що зараховується в науковий стаж чомусь саме денна форма навчання в аспірантурі, да, а не заочна, мабуть, що теж з цього виходили чомусь. Тому я особисто, при всій повазі, Максим Євгенович, не можу підтримати вашу правку номер 26.

Колеги, переходимо до голосування. Максим Євгенович, у нас правка 26 відхилена, він ставить її на врахування. Якщо ми її підтримуємо, то вона відповідно підтримується. Якщо ні, то залишається відхиленою.

Роман Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гулько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.
Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров – утримався. І для стенограми, для протоколу: у нас також присутній член комітету, секретар комітету Макаров Олег Анатолійович.

Маслов – утримався.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, 1 – за, 13 – утримались, проти – 0. Отже, правка залишається відхиленою.

Так, наступна, колеги. Роман В'ячеславович, ви свою 21 правку будете ставити на врахування з урахуванням обговорення?

БАБІЙ Р.В. Так, колеги, да, я би хотів. Ми частково зачепили це питання, і я не буду повторювати свої аргументи, я в попередньому, коли обговорював правку Максима Євгеновича, навів їх. Єдине, що ще хотів би додати, колеги, дивіться, ми, коли... я розумію Закон про наукову діяльність це трошки інша сфера, але, тим не менше, ми, коли обраховуємо стаж, наприклад юрист, який працює за сумісництвом, він все-таки працює і набуває відповідних знань практичних, виконуючи відповідні завдання, навіть якщо він працює за сумісництвом.

Так само і щодо аспірантів, які навчаються на заочній формі навчання і вони теж проводять наукову роботу. То, як на мене, має бути однаковий підхід, і я не бачу підстав для дискримінації, тим більше це не дискримінує аспірантів денної форми навчання, у них так само залишаються відповідні можливості зарахувати цей період навчання в аспірантурі в свій стаж, який необхідний для зайняття посади судді.

Дякую. І прошу колег, прошу проголосувати 21 правку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви 21 правку, вона в таблиці запропонована на відхилення, а ви її просите врахувати.

БАБІЙ Р.В. Мабуть, врахувати частково, тому що я не заперечую проти того, що за умови публічного захисту дисертації, окей, я не маю тут заперечень.

_____. Там редакційно тоді просто.

БАБІЙ Р.В. Ну або редакційно, да, або редакційно.

_____. Бо у нас слова про очну форму навчання виключені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Редакційно, зрозуміло.

БАБІЙ Р.В. Редакційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, з доповненням слів, що за умови публічного... *(Не чути)* Зрозуміло.

Так, Стефанчук, бачу, рука піднята, Ватрас, Демченко. Чи це з минулого разу, чи щодо цієї пропозиції?

СТЕФАНЧУК М.О. З минулого, з минулого, вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З минулого, зрозуміло. Володимир Ватрас, теж з минулого, я так розумію, да?

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, я щодо правки пана Романа хотів би, напевно, питання, у нас найбільш досвідчений все-таки науковець, на мою думку, пан Володимир Ватрас, до нього питання.

От скажіть, будь ласка, чи можливо таке, що аспірант, який навчається заочно, працює не за правовим напрямком, тобто не в сфері права, а на іншій роботі, а при цьому заочно навчається в аспірантурі за правовим напрямком. Чи можлива така ситуація, чи ні?

ВАТРАС В.А. Безумовно, можлива.

ДЕМЧЕНКО С.О. І чи не є тоді справедливим це навчання все-таки враховувати в стаж, і думка пана Романа Бабія в даному випадку щодо заочного навчання є доречною. Тому що особа інколи працює під час заочного навчання в сфері права в іншій сфері не тому, що вона бажає так працювати, а тому що в неї не вистачає коштів на життя, на існування, і вона має заробляти кошти десь паралельно. І це йому плюс, якщо він при цьому успішно з результатом кінцевим заочно навчається в аспірантурі. Я думаю, що є сенс врахувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, більше ніхто не бажає стосовно цієї правки висловитися? Окей, колеги.

Я чесно, знову ж таки свої мотиви наведу. Я покладаюся на думку наших колег, тих, хто має відповідний досвід у науковій сфері і на положення Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність". Чомусь воно відрізняється, але, колеги, кожен сам приймайте рішення щодо правки Романа Бабія. Правка, яка пропонує відносити до стажу діяльності в галузі права і навчання на заочній формі.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

Маслов – утримався.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 5 членів комітету – за, 9 – утрималися, проти – 0. Отже, рішення не прийнято. Правка залишається неврахована.

Колеги, далі. Колеги, хтось ще пропозиції буде ставити?

ДИРДІН М.Є. В мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Максим Євгенович, потім Роман Бабій, я бачу.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, правка 49, була пропозиція в мене, щоб було більш чітко і зрозуміло, які там документи подаються, в дужках дописати: копія паспорта громадянина України. Тобто копію документа, що посвідчує особу, додати, бо вона відхилена.

Хотів би почути, чому вона відхилена і чому би її не додати, щоби більше було зрозуміло, чи, може, в когось є нові документи, які посвідчують особу, а є в когось по-старому, ну, ще паспорт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Ну, я дивлюся цю пропозицію з того, що я бачу, обрахована така редакція. Ну, особа, яка виявила намір стати суддею для участі у доборі на посаду судді, подає до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, пункт 2, редакція, яка врахована: копію документа, що посвідчує особу та підтверджує її громадянство. А ви пропонуєте: копію документа, що посвідчує особу (копію паспорта громадянина України).

ДИРДІН М.Є. Якщо за пропозицією, щоби отак, як було в першій редакції, але додати в дужках: копію паспорта громадянина України.

_____. Я можу пояснити ... *(Не чути)* редакція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Вячеславович, давайте.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

Дивіться, колеги, Максим Євгенович, мені здається, що навпаки, та форма, яка запропонована в крайній правій колонці, вона більш широка. Тому що, якщо буде так сформульовано, ну, як ви в правці пропонуєте, то воно наче уточнення до, що лише паспорт громадянина України, немає слів "в тому числі" чи "так далі" і так далі, лише паспорт громадянина може посвідчувати особу і громадянство, а в нас можуть бути інші дійсно документи, підтверджувати це. Ну тому, мені здається, що все-таки редакція, запропонована підкомітетом, вона більш вдала.

Дякую.

_____ . З цієї причини була відхилена, Максим Євгенович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Максим Євгенович, з урахуванням того, що аргументацію почули, будете наполягати на врахуванні?

ДИРДІН М.Є. Не буду наполягати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Зрозуміло.

Ще є правки, колеги? Роман Вячеславович, ви там піднімали, да, руку, прошу.

БАБІЙ Р.В. Я подавав кілька... Так, колеги, дякую. Я подавав кілька правок, частина з них враховані редакційно, частина відхилені.

Зараз я... 19 правка, вона врахована редакційно. І в нас формулювання в третій колонці. Мені здається, що там можна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимкніть тим, хто не говорить, будь ласка, мікрофон.

БАБІЙ Р.В. Мені здається, що можна її вдосконалити. От зараз вона звучить: не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена ВРП, члена ВККСУ та/або обіймала ці посади протягом останнього року. По суті, я так само в правці пропонував, інше формулювання. Але мені здається, що тут треба якийсь часовий маркер. Тут не вистачає часового маркеру. Протягом останнього року до чого – до початку конкурсу чи до чогось? Тобто чи це на момент призначення, чи це на момент початку конкурсу. Мені здається, що можуть бути різночитання. Тому мені здається, що варто трохи її підкорегувати. Хотів би почути думки, чи варто це робити.

Це, мабуть, тоді комітетська буде правка. Додати слова "протягом останнього року до початку проведення добору". Це рядок 22 таблиці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я бачу, що рядок 22. Я її в правій колонці шукаю зрештою.

БАБІЙ Р.В. В правій колонці рядок 22.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 22-а, да. У нас в правій колонці: не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої

кваліфікаційної комісії суддів України та/або обіймала ці посади протягом останнього року.

БАБІЙ Р.В. От мені здається, тут не вистачає: до чогось, до початку добору чи до оголошення про початок добору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви пропонуєте...

БАБІЙ Р.В. В моїй правці це не було, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...а також протягом одного року з дня припинення повноважень особи як члена Вищої ради правосуддя.

БАБІЙ Р.В. Денис Вячеславович, дивіться, те саме, по суті те саме і в моїй правці цього не було. Але мені здається, що варто би додати комітетською правкою все-таки: протягом останнього року до якоїсь події, встановити часовий маркер. Це до чого – до початку добору, до оголошення, до проведення екзамену...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Зрозуміло.

БАБІЙ Р.В. Невизначеність воно породжує, мені здається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Колеги, можемо зробити комітетську правку, якщо ніхто не заперечує, що не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів протягом строку здійснення своїх повноважень та протягом одного року з дня припинення здійснення повноважень.

Ви це маєте на увазі?

БАБІЙ Р.В. Да, да. Таке формулювання теж підходить. Закінчилися повноваження – рік пройшов і особа вільна від цих обмежень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Добре.

Давайте, у нас Сергій Демченко, потім Руслан Сидорович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, перед тим як вносити якісь корективи в цю пропозицію, я би просив поставити, напевно, на голосування все-таки взагалі виключення цієї норми. Я пам'ятаю засідання ті, що ми проводили в робочому режимі, я пам'ятаю позицію Вищої ради правосуддя насамперед. Хотів би, щоб після мене також вони, і після ВККС, озвучили свою позицію з цього приводу, але питання неконституційності відповідних положень і невідповідність нормам статей 24, 43, питання дискримінаційності цієї статті, воно залишилося і ніким не спростовано на сьогоднішній день.

Я хотів би, щоб все-таки ми почули безпосередньо колег, яких ця норма може стосуватися, якщо вона буде проголосована в залі, їх позицію, і хотів би від колег все-таки почути спростування, що є відсутність тих моментів, пов'язаних все-таки з діючими нормами Конституції, що вона її порушує. Тим паче, що в нас є правки від наших колег, які підтверджують саме ту точку зору, що ці пропозиції в цій редакції саме протирічать нормам Конституції.

_____. Сергію Олексійовичу, вона не може стосуватися цих колег, про яких ви кажете, тому що вона є для наступних складів передбачена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ця норма...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я би хотів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. За запропонованою редакцією ця норма лише розповсюджується на тих членів, які будуть обрані після вступу в дію закону.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, я погоджуюся, що вона відтермінована в часі, але внаслідок відтермінування вона не стає такою, що відповідає діючим нормам Конституції, на мою думку. Тому, можливо, так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергію Олексійовичу, ми запитасмо. Я якраз після вас сказав Руслан Сидорович, і вже рука піднята у Вищої ради правосуддя. Ми, звичайно, йому слово надаємо. Ми всім надаємо слово, що стосується так чи інакше правок, будемо надавати.

Руслан Сидорович, потім Вища рада правосуддя.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дивіться, колеги, я розумію, що дана пропозиція і дана норма вона містить в собі і правову категорію, і політичну. Але давайте все ж таки про правову категорію поговоримо, а політичну це вже буде приймати комітет. Є поняття позитивної дискримінації і негативної дискримінації. Очевидно, що з точки зору правової кваліфікації ця історія відноситься до поняття негативної дискримінації. Чи є цей захід домірним чи ні, ну, буду вже в порядку експанте визначати комітет.

Але я хотів ще одне застерегти. Є поняття конкурсу. Це абсолютно різні правові категорії і їх неможна зміщувати, тому що добір цієї процедури виключно, яка стосується суддів першої інстанції, це не стосується зайняття суддівських посад, а виключно процедури зайняття місць у суддівському резерві, а процедура конкурсу – це є процедура конкурсу. Відповідно якщо ...*(Не чути)* це для осіб з резерву і діючих суддів у рамках відповідних конкурсних процедур, ну, і відповідно вже там для вакантних посад в судах апеляцій, касацій, вищих спеціалізованих судів і так далі.

Стосовно позиції комісії є думки, не заперечую, є думки категорично проти. Але з точки зору правової категорії, звичайно, що це відноситься до поняття негативної дискримінації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслан, можна ітог виступу... цієї пропозиції.

СИДОРОВИЧ Р.М. Як я вже сказав, з точки зору обґрунтування питання негативного... застосування механізму негативної дискримінації виглядає дискусійним, і ми як комісія для того, щоб висловити остаточну позицію, не побачили обґрунтування домірності застосування такого механізму. Тому, на нашу точку зору, така конструкція виглядає дискусійною, я не скажу, прямо не прийнятною, але дискусійною, тому що поняття домірності, його обґрунтування ми не побачили.

І другий резюм. Поняття добору і поняття конкурсних процедур, вони є відмінними, тобто якщо це застосовувати, необхідно застосовувати з коректною термінологією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що саме ви маєте на увазі про коректну термінологію, можна?

СИДОРОВИЧ Р.М. Член комітету пан Роман Бабій зазначив...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас норма звучить так: не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів та/або обіймала ці посади протягом останнього року.

СИДОРОВИЧ Р.М. В такому випадку, якщо таку конструкцію продовжувати: та обіймала такі посади протягом останнього року повноважень відповідної каденції Вищої кваліфікаційної комісії або Вищої ради правосуддя. Не прив'язуватися до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслане, ви говорили про добір і про конкурс, там взагалі не фігурує ні добір, ні конкурс.

СИДОРОВИЧ Р.М. Так, так. Бо пропозиція Бабія, я чому передусім відрефлексував, було прив'язати це до відповідних етапів добору чи конкурсів, я, власне, зазначаю, що це як би некоректно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло.

Вища рада правосуддя. Потім Демченко, потім Новіков.

ЛУК'ЯНОВ Д.В. Дмитро Лук'янов, Вища рада правосуддя. Я викладу точку зору, яку ми обговорювали і затвердили в консультативному висновку.

По-перше, ми розглядаємо, що ця пропозиція, вона порушує принаймні дві статті Конституції напряму, це стаття 24 Конституції, яка затверджує, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи, є рівними перед законом, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, інших переконань, майнового стану, проживання або іншими ознаками.

43 стаття, вона конкретизує цю заборону, дискримінацію саме в трудових правовідносинах. Вона закріплює, що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя, працю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості вибору професій та роду трудової діяльності.

Є рішення Конституційного Суду від 12 квітня 2012 року, яка зазначає, що рівність та недопустимість дискримінації особи є не тільки конституційним принципом національної правової системи, а фундаментальними цінностями світового співтовариства, на чому наголошено в міжнародно-правових актах з питань захисту прав і свобод людини і громадянина.

Стаття 1 Протоколу №12 Європейської конвенції захисту прав та основних свобод, вона також забороняє дискримінацію за будь-якою ознакою, тобто в тому числі за професійною ознакою.

Тобто, на наш погляд, ця норма – це дискримінація у сфері права. А що таке дискримінація у сфері права? Це нерівні можливості працівників, наділених рівною продуктивністю або неоднакового до них ставлення з боку роботодавців, суспільства і держави, а також свідоме обмеження прав суб'єктів соціально-трудоких відносин, що перекриває їм рівний доступ до можливості на ринку праці.

У нас є ціла низка спеціальних конвенцій міжнародно-правових, які стосуються трудових правовідносин, які затверджені в межах Міжнародної організації праці, зокрема Конвенція №111, яка так і називається, про дискримінацію в галузі праці та занять, яка забороняє відповідні застосовувати заходи дискримінації до трудових правовідносин.

Крім цього юридичного аналізу, що ця норма є дискримінаційною і відповідно вона створює певні правові ризики її застосування і оскарження відповідно конкурсів, де вона буде застосована, крім того ця норма, вона створює певні ризики існування повноважного складу Вищої ради правосуддя і Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Тому що, наприклад, я скажу лише за Вищу раду правосуддя, ви знаєте, що Конституція вимагає кворуму для роботи Вищої ради правосуддя 15 членів, у нас зараз працює 17 членів. Тобто ми балансуємо на грані такого кворуму і його тільки подолали. Ви знаєте, що цілий рік Вища рада правосуддя не працювала саме через відсутність цього кворуму. І ця стаття, вона створює ризики того, що якщо член Вищої ради правосуддя не зможе прийняти участь в конкурсі і буде необхідність скласти повноваження, і він визначиться в пріоритеті для себе в своїй професійній кар'єрі участь в конкурсі, він складе повноваження, відповідно залишить Вищу раду правосуддя в неповноважному складі. І та праця, яка цілий рік всіма суб'єктами формування Вищої ради правосуддя створювалась через формування Вищої ради правосуддя, вона знову піде прахом. Тобто знову на невизначену кількість часу не буде жоден суддя призначений, жоден суддя звільнений, жоден суддя звільнений, жоден суддя притягнений до юридичної кримінальної відповідальності або дисциплінарної відповідальності.

Тобто ми наголошуємо на тому, що ця стаття створює величезні ризики, а на інших терезах знаходиться лише потенційна або уявна навіть загроза участі в конкурсі при тому, що чине законодавство про конфлікт інтересів, воно дуже чітко встановлює яким чином цей потенційний конфлікт інтересів, він має бути врегульований. І всі наші інституції, в тому числі НАЗК, і всі члени і ВККС, і ВРП, вони дуже чітко цих норм дотримуються.

Знову звертаю увагу, що чомусь це обмеження, трудове обмеження, воно виникло лише в цьому законі.

Тобто в жодному іншому законі, який стосується якихось інших конкурсних процедур, ми не побачили цього. Наприклад, у нас зараз є, проходить конкурс в Конституційний Суд. Ми ж не побачили, наприклад, в Законі про Конституційний Суд, що ми обмежили певні професії або людей, які працюють в певних професіях, в участі в цьому конкурсі. Ви знаєте, що, наприклад, певні народні депутати, в тому числі члени комітету, приймають участь в конкурсі на посаду члена, судді Конституційного Суду. Але така ж мова не йшла про те, що необхідно, наприклад, народним депутатам заборонити участь в усіх конкурсних процедурах, а тим більше після складання повноважень ще на певний час їх дискримінувати в цих правах. Тобто тому ми закликаємо вас обміркувати, по-перше, законність цієї норми, її конституційність. І друге – це ризики, які вона створює для функціонування цих двох надважливих у сфері правосуддя інституцій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі Сергій Демченко, потім Михайло Новіков.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, я також би хотів підтримати представника Вищої кваліфікаційної комісії суддів, що, дійсно, треба зрозуміти мету цього обмеження. Ми розуміємо, що, напевно, крім того, що є автором цього обмеження один з наших колег, але, напевно, одне з джерел цього обмеження – це той лист послів, про який ми вчора дізналися, про існування якого ми вчора дізналися. І знову ж таки в цьому листі це обмеження, якщо навіть формулювання сприятливе для колег в цьому листі, то там мова іде про інше трохи обмеження. Я пропоную до нього звернутися. Там мова йде, дійсно, про відповідний саме конкурс, мова про добір не йде. І знову ж таки питання діючих, чи є це питання, стосується безпосередньо складу, який зараз у нас у ВРП і ВККС, що саме цьому складу не можемо надати відповідні можливості, або щодо діючих взагалі, які знаходяться... за виконання зобов'язань. І відповідно відтермінування також тоді буде протирічити відповідному положенні, що зазначено в цьому листі.

Ще раз скажу про те, що треба зрозуміти мету і наскільки ця мета є такою, задля якої ми маємо порушувати норми Конституції, оскільки порушення, на мою думку, воно існує в даному випадку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз, Михайло Миколайович, перед тим, як вам надам слово. У нас редакція першого читання, ми обмежуємо участь в конкурсах діючим членам Вищої ради правосуддя і Вищої кваліфікаційної комісії суддів, редакція другого читання фактично додає тільки ...*(Не чути)* період 1 рік після припинення повноважень. А оскільки я є одним з авторів такої правки, то, в принципі, я навіть не буду наполягати на тому, щоб 1 рік після того ще був цей ...*(Не чути)* після припинення повноважень, можемо залишити в редакції першого читання.

Новіков Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Дякую.

В підтримку сказаного представником ВККС і ВРП щодо неконституційності я хотів би, щоб ви подумали про ще одну річ. У нас є члени ВККС і ВРП, які є з діючих суддів, які виконують обов'язки зараз членів ВРП і ВККС. За такою логікою, яка зараз пропонується, то тоді ставиться під сумнів, а чи може діючий суддя, який був членом ВРП і ВККС, далі продовжувати бути суддею, якщо він навіть кандидатом не може бути в судді, то як він може бути діючим суддею взагалі? Це трошки не логічно і абсурдно. В мене все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайович.

Поясню логіку. У нас норма не обмежує бути суддею, той, хто є суддя, там претендувати на посаду судді протягом строку здійснення повноважень.

Колеги, і Роман Вячеславович піднімав цю правку, дивіться, якщо ми, у нас стоїть правка 12, врахована в пропозиціях в таблиці, це моя пропозиція, і там от є цей річний строк. При цьому у нас редакція першого читання звучить, що не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя і члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. А в прикінцевих і перехідних у нас говориться, що ці положення застосовуються виключно до тих членів, які будуть обрані після вступу в дію цього закону. Тобто перспективна норма, а не ретроспективна, що, звичайно, неправильно, ретроспективність норм.

Колеги, я пропоную 12 правку просто зараз у таблиці відхилити і залишити редакцію першого читання. Тоді в нас не будуть нові члени, які будуть обиратися на посаду, приймати участь в конкурсі. Чому я вважаю, що це буде правильно? Тому що ми не можемо обмежувати як би заднім числом тих членів, які вже йшли на посаду, тому що

вони мали розуміти, з якими обмеженнями їм доведеться стикнутися, і щоб як там з ПЕПами у нас там не було ретроспективності. І це буде стосуватися лише нових членів.

Тоді особа, коли буде погоджуватись і йти претендувати на посаду члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів, вона буде абсолютно усвідомлювати, що на час строку здійснення своїх повноважень вона не може претендувати і відповідно брати участь в доборі на посаду судді, і все.

І ми знімаємо питання, Роман Вячеславович, ваше, як нам правильно прив'язатись до одного року. Роман Вячеславович, що скажете? Ви просто піднімали... якщо погоджуєтесь... *(Не чути)*

БАБІЙ Р.В. Ви пропонуєте поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відхилити.

БАБІЙ Р.В. Відхилити цю правку, відповідно відхилити там мою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І залишити редакцію першого... Да, да, і всі, які з ними пов'язані таким чином. Ми просто залишаємо редакцію першого читання.

БАБІЙ Р.В. Яка не передбачає того, що рік після...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, саме так. Саме так.

БАБІЙ Р.В. Колеги, я все-таки підтримую свою правку. І от Тимур в чаті виклав її нову редакцію, скажімо, вона, мені здається, більш вдала.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Більш вдала. Добре. Тобто ви пропонуєте її як комітетську поставити, та, яка в чаті...

БАБІЙ Р.В. Да, в такому формулюванні як Тимур написав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Добре. І звучить вона наступним чином. Пропонується комітетська правка: "Не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

протягом часу перебування на відповідній посаді та одного року після звільнення або припинення повноважень".

БАБІЙ Р.В. І при цьому ми на чинний склад не розповсюджуємо її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там в прикінцевих і перехідних зазначено, що тільки до нових. Всі, хто підуть, вони будуть...

БАБІЙ Р.В. Так, тільки до нової каденції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони будуть усвідомлювати ризик того. Чому ідея цього, оскільки я теж подавав таку правку, в чому ідея цього? Ми не маємо ставити під сумнів, моя особиста точка зору, конкурсні процедури, коли в них приймають участь ті члени тих органів, які, власне, і добирають, займаються доббором кандидатів на посаду судді, аби не ставити їх під сумнів. До цих конкурсних процедур має бути велика суспільна довіра.

Я тоді поставлю на врахування оцю пропозицію як комітетську правку, яка зараз є в чаті і яку я щойно озвучив.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дозвольте з цього приводу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, в мене є все-таки ще пропозиція зустрічна. Дивіться, в нас є 16 правка нашого колеги Власенка, яка саме вирішує це питання, щоб прибрати взагалі відповідне обмеження. І я би просив би поставити саме її на голосування, щоб ми зрозуміли чи взагалі таке обмеження підтримує на сьогоднішній день комітет, оскільки, ще раз кажу, навіть ГНЕУ каже про те, що воно є необґрунтованим і стосується виключно тих, хто не є судьями, тобто дискримінація навіть внутрі відповідних органів проводять.

А ще там до аргументації, що органи, які приймають участь в доборі, в конкурсі і члени цих органів мають бути обмежені у відповідному праві, да, то, напевно, тоді мова має вестися про всі органи, які у нас є. Ми про це казали на робочих нарадах, і ГРД має тут буди присутня ... *(Не чути)* є відповідні правки. Але знову ж таки розповсюдження неконституційної норми на ще якусь кількість осіб та інші органи не перевертає її в стан конституційної.

Я би просив все-таки спочатку 16 правку поставити на голосування, яка виключає цю норму і знімає проблему відповідно до відповідності в нашому законопроекті. А якщо вона не буде підтримана голосами, то тоді те уточнення, про яке було сказано до мене. Я би пропонував саме так.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, дивіться, з урахуванням дискусії. Значить, я ставлю на голосування зараз запропоновану комітетську правку, та, яка є тут у чаті, всі її бачать, я її ще раз озвучу. "Не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України протягом часу перебування на відповідній посаді до одного року після звільнення або припинення повноважень".

Як комітетська правка, прошу підтримати. Нагадую, що воно згідно прикінцевих, перехідних положень не має ретроспективної дії, не розповсюджується на членів, які є ...*(Не чути)*, тільки на тих членів, які будуть обиратись після вступу в дію закону, і вони свідомо будуть розуміти, з якими обмеженнями вони стосуються. Тому прошу підтримати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько – за. Приймається. І для протоколу: у нас також присутній народний депутат член комітету Гунько Анатолій Григорович.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 12 членів комітету – за, 1 – проти і 2 – утримались, отже, рішення прийнято.

Відповідно всі інші правки, ну, зрозуміло, правка... правки, які із цим пов'язуються, секретаріат, врахуйте.

Так, далі ще хтось буде ставити пропозиції свої?
Сергій Соболева, прошу.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, у мене немає виписаних пропозицій, але у мене таке відчуття, що в країні немає війни. Я про що? Якщо людина має юридичну освіту, стаж, науковий ступінь, а далі її призвали в армію і вона зараз боронить державу, тим більше є учасником бойових дій, ми цей стаж зараховуємо йому чи ні? У мене питання до всіх: зараховуємо чи ні? Не зараховуємо. Як таке може бути в країні воюючій? В Ізраїлі ви взагалі ні на що не можете претендувати, на жодну посаду, якщо ви не служили в армії.

Друге. Людина – ухиялянт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас є таке такі пропозиції від Мазурашу народного депутата.

СОБОЛЄВ С.В. Людина – ухиялянт, його призивали в армію, він не з'являвся, він відповідає всім стандартам того, що він зобов'язаний служити в армії в умовах війни. В нас є таке обмеження, що ця людина не може претендувати на посаду судді?

Друге. Я одразу забігаю наперед. Проводиться конкурс, при всіх рівних, я ще раз підкреслюю, при всіх рівних інших умовах, людина є учасник бойових дій, людина

отримала каліцтво під час захисту Батьківщини, вона на загальних підставах іде, разом з ухилиянтами, яких ми не прибрали і які не мають ніяких обмежень взагалі, і разом з усіма іншими. Я вважаю, що без цих правок в цих умовах цей законопроект не має право на життя. Це перша частина.

Друга частина. Людина має науковий ступінь, а в нього всі наукові праці написані на підставі плагіату, що зараз визначається, ви знаєте, маючи еру штучного інтелекту, за лічені години. У нас десь є обмеження, що така особа не може претендувати на посаду високу в суді?

З цієї ж опери. У нас є люди, включаючи міністра освіти, який відмовився від наукового ступеня. Ми знаємо, чому він відмовився. Щоб не завершити процес перевірки. Такі особи можуть претендувати на те, щоб їх стаж науковий був зарахований в цей стаж? Це ж очевидні речі, які є на поверхні.

Тому якщо ці речі не будуть враховані, я за такий законопроект голосувати не буду. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єдине, що можу нагадати, що кожен народний депутат мав можливість подавати відповідні пропозиції. У нас є деякі пропозиції від народних депутатів колег, були, які передбачали ті чи інші норми. От я бачу в чаті, у нас Віталій... *(Не чути)* Це член Вищої кваліфікаційної комісії суддів, якщо потрібно, він може сказати. Пише, що зараз ВККС кваліфікує ухилення від військового обов'язку як ознаку недоброчесності. Я думаю, власне, це і є частина повноважень Вищої кваліфікаційної комісії суддів, коли вона встановлює питання доброчесності. І так само про академічну недоброчесність там додано. Для того, щоб визначати, чи особа, в тому числі через те, що ви сказали, чи є такою, яка достойна зайняти посаду судді, чи ні. Але це...

СОБОЛЄВ С.В. Я назвав цілий перелік. Я назвав цілий перелік, як ви стверджуєте, що є відповідні правки, я просив би їх поставити на те, щоб це були комітетські правки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви мені номер тільки скажіть, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Ви ж назвали правку Мазурашу, яка стосується осіб, які відповідно можуть претендувати на високе звання в майбутньому судді.

На мій погляд, дивіться, якщо ви зараз хочете формалізувати це, це одна історія. Якщо комітет хоче врахувати ці правки, це інша історія. Їх можна сформулювати зараз. Я

не знаю, чому це не прийшло іншим членам комітету на думку. Я вважаю, що вони абсолютно справедливі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович, при всій повазі до вас, до вашого досвіду, ми розуміємо, що всі тут члени комітету також і політики, у нас є строк, є процедура, була навіть не скорочена: 14 днів на подання правок і пропозицій. Відбувався процес розгляду. Так що...

СОБОЛЄВ С.В. Мені зараз ця прийшла ідея в голову, не прийшла 14 днів назад. Вона зараз прийшла в голову. Якщо хтось вважає, що її не треба враховувати, немає питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Роман Бабій, потім Максим Дирдін, потім Сергій Демченко.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, я з приводу наступних своїх правок, а не з приводу цієї. Тому, якщо ми це обговорюємо, то тоді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді Максим Дирдін, потім Сергій Демченко.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Я просто хотів би теж прокоментувати. І ті саме мотиви, які назвав Сергій Соболев, я подав цю правку 26 стосовно навчання в аспірантурі на очній формі і його захист. Якщо потім з'ясується, навіть після того, як людина стала суддею, а потім з'ясується, що в нього плагиат і він роботу сам не писав, то виникає питання: а як же враховували йому стаж, коли він кандидував на посаду судді? От навели приклади із діючим міністром.

Я от до цього веду. Може, все-таки переглянете ви ідею стосовно цієї правки? Тому що я передбачаю, що в майбутньому таке може трапитися. І, може, на тій стадії, коли буде працювати ГРД, ці моменти не будуть виявлені, а вони будуть виявлені трішки пізніше. І потім до кого будуть питання?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я насамперед взагалі ідею пана Максима розділяю. Єдине, я думаю, що корінь зла трохи в іншому. Корінь зла в тому, що досить слабке у нас... не хоче інших ознак наукове середовище, що воно дозволяє взагалі існування наукових ступенів тих чи інших осіб з використанням плагіату. Я думаю, що саме в цьому корінь зла, і вони мали б цю проблему вирішити, і було б тільки бажання, в тому числі по тим, хто вже набув відповідні наукові ступені, а не тільки на майбутнє. І я думаю, що якщо вони її не вирішать цю проблему, що б ми не прописали щодо плагіату в нашому законопроекті, цю ситуацію воно не змінить, тому що воно є похідним. Якщо первісно буде визначено якісь порушення, то я думаю, що і наслідки похідні будуть в нашому питанні.

Щодо пропозиції пана Сергія Соболева, я підтримую про те, що якщо у комітету є дійсно бажання вирішити цю проблему, то інструментів в достатку, і непотрібно доходити до формалізму, що пан Соболев не подав ту чи іншу правку. Ми на сьогоднішній день всі знаємо підхід до цього законопроекту, що всі правки фактично є комітетськими, і взагалі весь текст цього законопроекту є комітетським, да, і він був при першій редакції, так і при другій, зараз до другого читання, він також йде за цією ж формулою.

Тому своєю комітетською правкою ми можемо врахувати пропозицію пана Сергія, я думаю, що можна надати завдання секретаріату, він зараз її підготує, там складності в ній зовсім немає ніякої, щоб комітет її проголосував.

Тому я за те, щоб підтримати пана Сергія Соболева і його пропозиції врахувати в тексті законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович Калаур.

Колеги, тільки не забуваємо, будь ласка, що ми зараз не обговорюємо жодну правку і пропозицію.

КАЛАУР І.Р. Ні. Я, з вашого дозволу, репліку на цю ситуацію, яку обмалював Максим Дирдін. Тобто якщо, наприклад, аспірант навчання на денній формі навчання, захистив дисертацію, а потім, виявилось, плагіат, то давайте не будемо зараховувати це в науковий стаж. Уявіть собі таку ситуацію, що депутат виконував свої повноваження чотири роки, потім його взяли на взятці, притягнули до кримінальної відповідальності. То що ми не будемо вважати, що він здійснював свої повноваження як народний депутат? А тепер друга ситуація, було 226 голосів і він проголосував – за. То що цей закон буде в зворотному напрямку скасовувати його? Мені здається, що це зовсім не вдалий приклад. Раз.

По-друге, я все ж таки... Максим Євгенович сказав, що він вчився на заочній формі навчання, я його хотів би запитати, а скільки раз він був на чергуванні на кафедрі, коли він вчився на заочній формі навчання. Скільки брав він участі у виховних навчальних заходах? Одне діло подати тези на конференцію, а друге діло – брати участь в організації проведення конференцій. Скільки раз він чергував на кафедрі?

_____. Колеги, давайте ми не будемо переходити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, стоп! Стоп! Стоп! Стоп!

ДИРДІН М.Є. Пане голово, я відповім на питання Івана Романовича Калаура.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Максим Євгенович, зараз, відповісте.

Колеги, стоп! От дивіться, що ми з вами робимо, ми обговорюємо те, що ми вже проголосували і визначились з правкою. Ми зараз не обговорюємо жодну пропозицію. Всі знають, наскільки важливий цей законопроект і чому він важливий. А ми зараз обговорюємо те, що взагалі не стосується вже цього навіть предмету, бо ми за це проголосували. Ми з вами можемо це подискутувати в дружньому колі членів комітету. Хотите витратити свій час і час всіх присутніх на те, щоб про це поговорити, чи ми по законопроекту підемо?

ДИРДІН М.Є. Я хочу відповісти.

_____. *(Не чути)*

ДИРДІН М.Є. Дозвольте, я відповім на питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу. Тільки коротко я дуже прошу.

ДИРДІН М.Є. Я коротко. Я не переходив на персоналії, Іван Романович, з цього питання, але я вам відповім як аспірант заочної форми навчання. Я працював, починаючи з лаборанта, асистента, старшого викладача, і дійшов до посади доцента. Я чергував на кафедрі, кафедра кримінального права, процесу та криміналістики це була, і потім назва її змінювалася. Я приймав участь і в конференціях, і в чергуваннях, і в замінах викладачів,

коли були випадки, коли викладач або захворів, або якісь є інші обставини не дозволяли йому приходити на роботу. Ну, от якщо вас це цікавило.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Колеги, давайте особистий досвід життя обговорювати не на комітеті, а між собою все ж таки. Давайте підемо по тексту законопроекту.

Пане Сергію Соболев, ви ще хочете чи це з минулого разу?

СОБОЛЄВ С.В. Так, так, після обговорення, яке відбулося.

Ви знаєте, колеги, я не знаю, яка там практика дії законів... зворотній силі, я думаю, що цей парламент увійде в історію ухваленням законів, які мають зворотну силу, але це буде на совісті тих, хто голосував за це.

А стосовно того, якщо виявляються такі факти, ну, ви знаєте, що щойно в Конгресі США голосами, в тому числі його рідної фракції, особа, яка брехала, що його батьки були вигнані з України, були євреями, переносили тут знущання, брехав інші факти в своїй біографії, вона позбавлена права високого звання конгресмена США від Республіканської партії, де, я нагадаю, у них більшість. Тому не треба мені приводити ці факти, я можу інших ще купу фактів привести аналогічних.

Друге. На мій погляд, є абсолютна зрозуміла річ: якщо ми вимагаємо від особи знання української мови, ми вимагаємо відповідний документ, який підтверджує знання української мови цією особою. Зараз, на мій погляд, ми живемо в абсолютно іншу епоху, де, ще раз кажу, через штучний інтелект це виявляється протягом години.

Якщо особа подається, вона має відповідне наукове звання, вона ще хоче, щоб цей стаж йому зарахували. Є відповідні довідки, які надаються для того, щоб ця особа підтвердила, що вона не користувалась іншими науковими працями, а назвемо плагіатом прямо, і вона повинна надати відповідну довідку від відповідного органу, який це перевіряє, щоб потім не виявилось те, про що казали колеги, що ми пропускаємо його до участі в конкурсі, він отримує високе звання судді, а потім виявляються такі факти. Нехай надасть, будь ласка, відповідну довідку, що він пройшов перевірку своєї наукової праці. І взагалі те, що твориться з науковим працями, це треба припиняти. І давайте починати принаймні з таких високих звань, як судді, які потім будуть вершити долями людей, від імені України виносити рішення.

Тому я вважаю, що це абсолютно нормально. При бажанні можна зараз додати відповідні статті, в тому числі і вимога ця, яка повинні увійти в цей законопроект, який стане, сподіваюсь, законом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, далі, у кого ще будуть пропозиції? Чи є якісь пропозиції до...

БАБІЙ Р.В. Є, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Роман Вячеславович, давайте вашу пройдемо.

БАБІЙ Р.В. Так, зараз, 76 правка. В чому суть? Зараз, хвилинку, я її знайду, да, 76 правка, це йде мова про надання певних можливостей Вищій кваліфікаційній комісії суддів для того, щоб формувати суддівське досє. Її піднімали як необхідну ВККС, наскільки я пам'ятаю, на наших робочих обговореннях. Відповідно я поділяю цю позицію і запропонував цю правку.

Я хотів би просто зрозуміти, які причини відхилення її, можливо, підкомітет...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Вячеславович, якщо дозволите, там техніка. Тимур, поясни, будь ласка, там вона в інше просто включена.

_____. Да, ми в принципі, з цим погодилися. Просто ми виходили з того, що стаття 86, вона знаходиться в розділі по кваліфікаційному, яка передбачає правило ВККС якраз направляти запити про кандидата, членів його сім'ї, обов'язок надання запитів. Тому ми вирішили, що простіше буде просто послатися, що може отримувати інформацію в порядку, передбаченому статтею 86, і не прописувати всі ті самі норми в цій статті.

Тому, в принципі, це враховано, да.

БАБІЙ Р.В. Окей, питання тоді знімається.

Наступна тоді 99.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, 99.

БАБІЙ Р.В. Теж моя правка щодо строку перебування в резерві. В першому читанні пропонувалось 2 роки, моя пропозиція становить 3 роки перебування в резерві, ну, відповідно відхилені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. дивіться, да, Роман Вячеславович, поясню, дозволю. Була врахована інша... Так, зараз, одну хвилинку.

БАБІЙ Р.В. Я перепрошую, може, б я сам знайшов, але ви ж знаєте, що мало часу було на опрацювання, тому такі питання виникають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дивіться, у нас: у зв'язку із цією пропозицією, чому взагалі зменшувався строк до двох років, ну, в чому була ідея, коли обговорювалося на базі підкомітету, там коли опрацьовувався законопроект і так далі, коли проводилися наради. По двох роках була через те, щоби люди, які стоять в резерві, ну, більш швидше займали посади, не чекали довго, ну, щоб це стимулювало людей займати посади, а не знаходитися довго в резерві, ну, можливо, там кращих посад.

_____. Там у нас правка Радіної, по-моєму, врахована щодо цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Не врахована по таблиці, наскільки я бачу.

БАБІЙ Р.В. Ну, там залишилося два роки, тобто нічия правка не врахована.

_____. Там, там була правка Радіної про те, що два роки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. ...і ВККС може приймати рішення щодо зарахування ще одного там на наступний рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме так. У зв'язку із цим, колеги і Роман Вячеславович, є правка, в мене просто закрилося, зараз я відкрию, дві хвилинки. Є правка Анастасії Радіної, колеги, і ми зараз запитаємо думку Вищої кваліфікаційної комісії з цього приводу. Зараз я відкриваю, так, сейчас хвилинку.

Там пропозиція є Анастасії Радіної зробити два роки плюс: за наявності обґрунтованого рішення Вищої кваліфікаційної суддів цей строк може бути продовжений ще не більше, ніж на один рік. І, ну, мені особисто здається, що така формула може зберегти, ну, ціль для чого зменшувався строк знаходження в резерві, щоб стимулювати людей займати посади. Разом з тим, при необхідності, коли є необхідність заповнити відповідні вакантні посади, велика кількість людей в резерві ще залишається, за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів цей строк може бути продовжений ще на рік, відповідно буде 3 роки ...

_____ І там ... *(Не чути)*

_____. 97-а, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 97-а. Да, 97-а. Я особисто скажу так. Я готовий підтримати цю пропозицію пані Анастасії Радіної, таким чином ми можемо вирішити це питання, власне.

_____. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тобто...

_____. Як на мене, це краще ніж два роки, пропозиція Анастасії Радіної, вона така компромісна, скажемо так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте запитаємо думку Вищої кваліфікаційної комісії суддів з цього приводу. Прошу.

_____. Дякую за надане слово.

Я бачу також, що Вища рада правосуддя бажає висловитися з даного питання. Я скажу так, звичайно, що в умовах тотального дефіциту суддівських кадрів і кількості тих посад, які необхідно зайняти, строк у два роки може бути занадто малим, адже давайте ми просто візьмемо арифметично порахуємо. Якщо на сьогоднішній день у нас є лише у першій інстанції близько 1,5 тисячі вакантних посаду суддів, хтось звільняється за вислугою років, хтось звільняється тому що втомився працювати насправді, ті, хто нормально працюють – це важка робота. І ми розуміємо, що за результатами добору, а

добір, якщо ми порахуємо навіть ці справді скорочені, це, я вважаю, добре, що в 10140 скорочені ці строки добору, він все рівно займатиме щонайменше два роки часу.

Тобто давайте, рахуємо так. Якщо 1,5 тисячі вакансій зараз є у доборі, нам необхідно близько 6-8 тисяч кандидатів, якщо, звичайно, такі будуть бажати, щоб у нас справді був конкурс, хтось відсіється на етапі тестів, хтось на етапі практичного завдання, хтось на етапі спеціальної перевірки, так. І оскільки проведення конкурсів – це теж є часоємкий процес, то перебування у резерві 1,5-2 тисяч осіб може виявитися недостатнім для того, щоб усі ті, хто перебувають у резерві, за результатами відповідних конкурсних процедур обійняли посади суддів. Тобто тут навіть може бути ситуація, при якій це не залежатиме від бажання чи небажання осіб, які потраплять до резерву, зайняти такі посади, тому що беремо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслане, можна трошки швидше?

_____. Да. Дякую.

Тому ми не проти продовження до третього року, єдине я би хотів почути від законодавця, що ми вкладаємо, щоб ми розуміли коректність застосування цієї норми в подальшому, що ми розуміємо під поняттям обґрунтованих, як тут пропонується "обґрунтовані підстави". Тобто які підстави ми приблизно, тобто де є ті межі дискреції комісії, які ми будемо використовувати для продовження цього строку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обґрунтованість вашою розумністю і підходом з державницьких позицій. Я думаю, що якщо у вас в резерві велика кількість осіб, а потрібно заповнити невелику кількість вакантних посад, то може бути цілком розумно, щоб, маючи ще там 500 людей чи 1 тисячу людей в резерві і маючи необхідність заповнення 20 вакансій, то це буде розумний конкурс ...*(Не чути)* буде проводити.

_____. Окей.

_____. Тим більше... Можна, я доповню? Тим більше, що ми там враховуємо, що це рішення для того, щоб там не було питання в якихось там корупційних ризиках, воно приймається до всіх людей, які знаходяться в резерві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, саме так.

_____ . Ви не можете окремо там когось брати і збільшувати, а інших ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. І у нас в таблиці стоїть пропозиція номер 97 до другого читання Анастасії Радіної як врахована. Тому, Роман Вячеславович, чи будете ви наполягати на своїх пропозиціях все ж таки з урахуванням того, що за пропозицією у нас в таблиці 97-а врахована?

БАБІЙ Р.В. Так, а в третій колонці тоді вона, виходить, помилково? Третю колонку тоді треба поправити, якщо вона врахована. Бо... *(Не чути)* третю колонку.

_____ . Отой останній варіант таблиці, який в чаті кидався комітету, отам коректно відображено, перевірте ще раз. Там права колонка враховано.

_____ . Так дивилися в чаті саме, це не враховано.

БАБІЙ Р.В. Я про цю таблицю в чаті і кажу.

_____ . Там третя колонка саме не відповідає тексту правки 97 пані Радіної. Передивіться, пане Тимуре, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна зараз ще раз, секретаріат, я попрошу, перекиньте, чи Тимур, хто-небудь ще раз просто посилання в наш загальний чат, щоб всі відкрили в загальному чаті. Ну, я маю на увазі, не в цьому чаті, а в чаті народних депутатів.

БАБІЙ Р.В. Поки тоді секретаріат перевіряє... Якщо враховано – окей, не питання, тоді знімається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміла позиція.

Вища рада правосуддя, ви з цього приводу?

БУРЛАКОВ С.Ю. Так. Добрий день, пане голово. Добрий день, шановні народні депутати. Бурлаков Сергій.

Насправді це стосується правки 56, правки 96, 97 до статті 81. Ми пропонували 5 років, оскільки це, дійсно, пов'язано з тривалістю конкурсних процедур. Була нарада у віце-прем'єра щодо деокупованих територій, тобто створення потенційного кадрового

резерву для відновлення правосуддя на деокупованих територіях. Тоді ми, Вища рада правосуддя, одностайно за 5 років, але ми не заперечуємо проти компромісного варіанту там 3-4 роки, тому що фактично це ж стосується документа, який підтверджує, що особа за кваліфікаційним іспитом набрала певну кількість балів, або за рейтингом набрала кількість балів. Тобто особу вже перевірили, вона довела свою здатність, і ми не можемо під загрозу... Наприклад, їй не вистачило 2 місяці – і все, і документи анулювались. Тобто ми за збільшення.

Такий строк сам себе реалізує, оскільки вона або буде призначена на посаду, а не буде призначена на посаду, в неї збережеться очікування на використання цих же результатів в іншому конкурсі. Тобто ми за підвищення і не встановлювати, що за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії судів, оскільки воно не потребує, як, ну, трудно уявити собі, обґрунтування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Так, Павло Павліш, у вас рука піднята чи це з минулого?

ПАВЛІШ П.В. Це з минулого разу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло.

Сергій Демченко, ви по цій правці чи по іншій?

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, я два слова буквально. Насамперед взагалі слухна позиція Вищої ради правосуддя і я б зазначав би все-таки, залишав би п'ять років. І я невпевнений... взагалі я впевнений, що обмеження двома роками не прискорить відповідних осіб зайняти посади суддів, тим паче, що, якщо в тебе є бажання конкретної посади, то ти будеш з кимось конкурувати і не проходити, якщо в нього буде більша кількість балів. Але п'ять років, в тебе буде можливість використати відповідні результати своїх досягнень, скажемо так, в доборі на майбутнє і ми зможемо більше заповнити вакансії таким чином, нам менше витрат буде необхідних. І знову ж таки ми не обмежуємося в кількості доборів, ми можемо їх робити також ВККС відповідно до потреб. Тому, на мою думку, правильніше чим більше буде строк, п'ять років, я думаю, що він більш ніж обґрунтованим є і я не розумію його скорочення, воно не є доречним взагалі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, наступні пропозиції в кого є? Роман Вячеславович, ви, я так розумію, цю зняли пропозицію?

БАБІЙ Р.В. Так, ще є кілька пропозицій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, давайте вже ваші пройдемо і все. Колеги, давайте так, якщо пропозиція ставиться, вона ставиться, якщо знімається, ми припиняємо обговорення і йдемо по наступних пропозиціях.

Роман Вячеславович, давайте.

БАБІЙ Р.В. Попередня відповідно знімається.

125-а тепер наступна. 125-а мова про залучення ГРД до процедури оцінювання на добросовісність суддів першої інстанції. Я пам'ятаю наші дискусії на робочих групах численних і аргумент щодо спроможності, інституційної спроможності, інституційної спроможності ГРД перевірити всіх суддів, які будуть претендувати на зайняття посад вже безпосередньо після процедур добору конкурсних на посаду судді, їм важко буде зробити, але ми не проти. Я в правці цій пропонував все-таки встановити ГРД право...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романи Вячеславовичу, якщо дозволите, я вибачаюся, щоб ми просто... з метою економії часу. Згідно запропонованої таблички і рішення підкомітету оці пропозиції, які стосувалися Громадської ради добросовісності, виключаються із законопроекту. Тому оскільки там все виключається із законопроекту по ГРД, відповідно і ця пропозиція стоїть відхилена.

БАБІЙ Р.В. Вона, по-моєму, не в розділі ГРД, а 79-4 там, де регулюється порядок конкурсу. То я зрозумів про це, про ГРД я зрозумів, що виключається. А це якраз порядок проведення добору до місцевих судів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ГРД не має повноважень по перевірці суддів місцевого суду.

_____. Зараз не мають.

БАБІЙ Р.В. Зараз немає, а я пропоную все-таки, щоб надати їм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозумів.

_____. Денисе Вячеславовичу, в мене аналогічна поправка була до цього, як кажуть, втілена, тому я ...*(Не чути)* ставив би на врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 125-а, ви просите врахувати, Роман Вячеславович Бабій?

БАБІЙ Р.В. Там вона встановлює не обов'язок всіх перевіряти, але якщо ГРД визначить, скажемо так, очевидно, якісь особи йдуть і претендують на зайняття посади судді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____. 125-а і 126-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте так, і 126-а, Павло Васильович, правильно? Вони схожі між собою, смисл схожий, наскільки я бачу. Пропонується, значить, те, щоб Громадська рада доброчесності за її ініціативи може перевірити будь-якого, я так розумію, кандидата на посаду судді. Можете перевірити, а може не перевірити ...*(Не чути)* на суддю місцевого суду.

Скажу свою точку зору. Якщо Громадська рада доброчесності... Ми спілкувалися з Громадською радою доброчесності, а вони сказали, що вони не мають спроможності, і я це цілком розумію, на сьогоднішній день перевіряти суддів, кандидатів на посаду суддів до місцевого суду, бо у них кваліфікаційне оцінювання, там півтори тисячі людей, і конкурси до інших судів є, ще потенційно можуть бути, то відповідно ми за їх пропозицію. І виходячи з їх позиції, і позиції інших, там і Вищої кваліфікаційної комісії, і всіх, але в першу чергу з їх позиції, і виключили із тексту законопроекту, запропонували виключити положення, які дають повноваження перевіряти кандидатів на посаду судді місцевого суду.

Запропонована ваша формула дає, як на мене, дещо ризикована, як на мене дуже ризикована, що в цьому випадку підхід Громадської ради доброчесності має бути неоднаковим, когось я хочу перевіряю, когось хочу не перевіряю. Ідея в тому, що перевіряються якраз всі. Або перевіряються всі кандидати на посаду судді, і стосовно того, по кому є відповідні... підтверджена інформація, по тих є висновок і далі наслідки, або не перевіряється ніхто. Я проти особисто того підходу, щоб перевірялись вибірково,

бо це створює, вибачайте, корупційні знову ж таки ризики і ризики впливу на окремих кандидатів. Тому я не зможу особисто підтримати дані пропозиції.

Так, хто? Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я, напевно, підтримаю те, що сказав попередній колега, і слід все-таки враховувати позицію ГРД. І позиція ГРД, вона дійсно обґрунтована їх баченням, що вони не зможуть в нормальні строки відповідні перевірки здійснювати, це зрозуміло. Але я хотів би ще таку пересторогу, щоб ми врахували, що ці перевірки, вони зупинять процес, загальмують, як мінімум процес добру ...*(Не чути)*, що більш ніж критично на сьогоднішній день для нашої країни.

Тому я б залишив би в діючій редакції, колеги, і підтримав би, ще раз кажу, те, що сказав попередній колега. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Павліш, у вас рука піднята, і Роман Бабій. Це ви стосовно ваших пропозицій, чи...

ПАВЛІШ П.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу тоді вам слово.

ПАВЛІШ П.В. Ну, я вже висловився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, ви висловилися. Все, зрозуміло. Тоді у нас є представники...

_____. Я невелику ремарку, пане голово. Дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу, да.

_____. Дивіться, те, що ви говорили, знову ж таки, усвідомлюючи, що у ГРД резерву чи потенціалу може не вистачити, а щодо, ну, і це, знову ж таки, право. І ГРД може взагалі не... виходячи з того, наскільки у неї багато роботи чи мало роботи, вона може взагалі не робити, якщо не буде вважати це необхідним. Але можливість відреагувати на очевидно недоброчесних потенційних кандидатів у ГРД, мені здається, має бути. І якщо ми говоримо про корупційні ризики, когось перевіряти, когось ні, ну

вибачте, так само ми можемо говорити про певні потенційні корупційні ризики, давати позитивний чи негативний висновок ГРД.

Тому, мені здається, що все-таки з метою там відновлення знову ж таки довіри в тому числі до судів першої інстанції ГРД може, повинна мати можливість, не обов'язок, але можливість все-таки реалізувати ці свої повноваження і щодо судів першої інстанції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваша позиція зрозуміла.

Представник Громадської ради доброчесності, оскільки це питання вас стосується.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Добрий день! Дякую, пане голову. Вероніка Крейденкова, співкоординаторка ГРД. Ми справді надсилали пропозиції на комітет: виключити, власне, положення, які передбачають нашу участь в першій інстанції, це буде обумовлено навантаженням кваліфікаційного оцінювання конкурсів до апеляції, можливе формування вищих судів і так далі. Ми недержавний орган, наша спроможність обмежена, наші ресурси обмежені, тому це не є логічним.

Щодо того, щоб вибірково вибирати, звичайно, передбачити таке можна, але ця практика – створювати для окремих людей окремий етап оцінювання не відповідає практиці Європейського Союзу. І ми просто ... *(Не чути)* конкретно. Ми просто прирікаємо на оскарження таких рішень, тому вибіркоче право когось перевіряти, когось не перевіряти, просто зробить гірше. Тому ми притримуємося позиції, що перша інстанція нам зараз не по спроможності і краще не брати в цьому участь.

Дякую, власне, за слово по цьому. Я дуже хочу, я розумію, що зараз обговорення в пріоритеті депутати свої пропозиції. Але я дуже прошу надати після цього мені слово по окремим правкам, які стосуються ГРД.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З урахуванням того, що ви почули. Роман Вячеславович, Павло Павліш, ви будете продовжувати наполягати на врахуванні ваших пропозицій?

ПАВЛІШ П.В. Тоді не буду наполягати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. Колеги, я все-таки пропоную проголосувати. Це не так довго, але висловити позицію свою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, давайте так, яка це у нас, 125, правильно? 125 правка авторства Романа Вячеславовича Бабія, вона в таблиці пропонується на відхилення. Автор пропозиції пропонує її врахувати.

Скажу свої мотиви з цього приводу. Як я і сказав, вважаю, що вибірковий підхід – це однозначно неправильно. Більше того, ви чули позицію, власне, ГРД, яке саме зазначило, що вибірковість – це якраз ставить під загрозу такий підхід. Тому я особисто цю пропозицію не підтримую. Колеги, ми перейшли до голосування, тому я цю пропозицію не підтримую.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

Маслов – утримався.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Також утримався.

ВАТРАС В.А. Ватрас – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас – утримався. Дякую, Володимир Антонович.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Стефанчук – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не чув. Микола Олексійович, повторіть. Микола Олексійович, не чую. Можна трішки...

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 4 члени комітету – за, 9 – утримались, 1 – проти. Рішення не прийнято. Дякую, колеги.

Роман Бабій, далі.

БАБІЙ Р.В. Наступна... Моя це остання правка. Навіть, дивіться, 300... зараз, хвилинку, 338-а. А краще...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, дайте перейти.

БАБІЙ Р.В. Я зверну вашу увагу на 452-й рядок таблицьки, там, де... от на останню колонку, де вона, вона врахована редакційно, де її кінцева редакція сформульована. Я все-таки... мені здається, краще додати слова, от як я пропонував у своїй правці, "незалежно від причин неявки". "У разі систематичної, - я читаю зараз останню колонку, - у разі систематичної, тричі неявки судді на будь-який з етапів оцінювання на відповідність займаній посаді комісія може розглянути питання щодо відповідності такого судді займаній посаді за його відсутності незалежно від причин неявки". От я ці пропоную в останню колонку все-таки слова додати.

_____ . Це яка правка?

БАБІЙ Р.В. 338 правка, кінцева редакція, 452-й рядок. По суті, моя правка залишиться врахованою редакційно, просто я от редакційно ще прошу додати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можете пояснити, в чому, в чому я... *(Не чути)*

БАБІЙ Р.В. Поясню. Тому що це якраз уточнення, яке сприятиме правовій визначеності, оскільки при такому формулюванні, як пропонується в третій колонці, все одно будуть ставити питання, що от якийсь раз, там другий чи третій, був відсутній з поважних причин: хвороба, ще щось. А щоб прибрати оцю можливість займати позицію

отаку, то варто би додати оцю останню фразу "незалежно від причин неявки", останні слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, а у нас же ж в правій колонці звучить так: "У разі систематичної (тричі) неявки судді на будь-який з етапів оцінювання на відповідність займаній посаді комісія може розглянути, може комісія може розглянути питання щодо відповідності такого судді займаній посаді за його відсутності.

БАБІЙ Р.В. Незалежно від причин неявки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так воно ж і так у нас зазначено, що у разі... Просто для того, щоб... Зараз. Так, у разі...

_____. Ми, коли цю норму формулювали, то ми виходили з того, що в нормі зазначено у разі систематичної неявки, тобто три чи більше. Будь-які три неявки, будь-які, тобто просто факт неявки, якщо їх три, цього вже достатньо для того, щоб комісія мала можливість перейти. А які це вже неявки, то це...

БАБІЙ Р.В. Я розумію прекрасно логіку, я розумію, що вона...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ще ВККС спитаємо.

БАБІЙ Р.В. Щоб не було різночитань і якогось іншого тлумачення, розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Їм читати, якраз ВККС і запитаємо.

_____. Зверніть увагу на 335 також правку, вони десь схожі.

_____. Так, 335-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми зараз обговорюємо 338 правку і праву колонку взагалі, редакція, запропонована комітетом. Права колонка. У разі... Це 135 аркуш у самому кінці, права колонка.

_____ . У разі систематичної (тричі) неявки судді на будь-який з етапів оцінювання на відповідність займаній посаді може розглянути питання щодо відповідності такого судді займаній посаді за його відсутності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що пан Руслан ще пам'ятає, що таке права колонка в таблиці.

_____ . Колеги, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Комітетом пропонується така редакція. Член комітету Роман Бабій пропонує врахувати його правку номер 338.

_____ . Я абсолютно розумію стурбованість пана Романа, її поділяю, але не бачу проблем в застосуванні такої норми, оскільки якщо ви... виходячи з... Тут поняття аналогія не зовсім коректно, можливо, але все ж таки в процесуальному законодавстві з поважних, неповажних причин застосування. Тобто якщо би там десь зазначалося про поважність, неповажність причин, то могли би виникати якісь проблеми. Для нас ключова... в принципі, щоб всі колеги народні депутати почули, зрозуміли, що для комісії є ключовим, щоб складна епідеміологічна ситуація в країні не призводила до того, що судді, які повинні пройти КО, не будуть з'являтися, будуть перебувати на стаціонарі і ще якісь історії будуть, і фактично процедура КО буде повністю заблокована. Разом з тим, я розумію, що до законопроекту, до цієї частини подавалися також правки іншими народними депутатами, мені здається, що потім все рівно будуть виникати обговорення. Може зараз доцільно обоготворити усі пропозиції, фіналізуватися тоді в остаточну.

Для нас ключова історія, щоб три неявки – все, ми після того ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслане, вибачайте, от права колонка, бачите праву колонку, звучить вона наступним чином, ВККС. Ви ж опрацьовували всі ці там і формулювання і так далі. Ми ж не один день над цим всім працювали. От права колонка: "У разі систематичної (тричі) неявки судді на будь-який із етапів оцінювання на відповідність займаній посаді комісія може розглянути питання щодо відповідності такого судді займаній посаді за його відсутності". Вас влаштовує, Вища кваліфікаційна комісія суддів?

_____ . Нас така редакція влаштує. Разом з тим, є питання, от я зараз дивлюся, просто поправка 336, здається, там є момент, який не охоплюється цією поправкою. Це питання пов'язане з... Оскільки кваліфікаційне оцінювання воно ділиться на відповідні етапи. І той же ж закон і перехідні конституції, вони містять таке поняття, як відмова від проходження. Тобто якщо особа не з'являється на кваліфікаційне оцінювання на співбесіду, ця правка абсолютно цілком вистачає. Разом з тим, судді, які не пройшли іспити, ми там нічого не зможемо розглянути. Тобто там от є поняття в 336-й: відмова від проходження оцінювання на відповідність вважається систематичною. Отам, де є про поняття відмови, важливо скомпілювати.

_____ . А в нас це є, у нас є окремо про відмову, це права колонка, але трішечки вище...

_____ . От, можливо. Я просто, таблиця велика, я не все встиг, можливо...

_____ . Да, у нас є підстави, окрема норма, що коли відмова, це неявка без поважних причин, да, або якщо причини відсутні, інформація відсутня про поважність.

_____ . Ага, я бачу, да.

_____ . А ця норма просто каже, що ви можете без участі провести за...

_____ . Це 449-й і 450-й рядочок, ага, окей. Тоді ок, тоді ок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, да.

ПАВЛІШ П.В. Дивіться... так, я якраз хотів би висловитись щодо 450 колонки, де говориться, що відмова від проходження оцінювання відповідно займаній посаді вважається систематична тричі неявка судді в будь-яких етапах такого оцінювання за відсутності для цього поважних причин або відсутності інформації про причини неявки.

І в нас от, колеги юристи, чи не буде різночитання цих двох норм? У цій колонці у нас йде про поважність причин, а в тій, що нижче, у нас немає. Тобто якщо що, я би, може, з цієї колонки просто тоді прибрав би оце обмеження: без відсутності поважних причин. Щоб у нас не було різночитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Давайте я...

ПАВЛІШ П.В. Зверніть увагу, я ж не претендую на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, зрозуміло. Це дві різні норми. Одна норма говорить про відмову від проходження оцінювання, що є підставою для наслідків негативних. І отам от у нас вона сформульована, що за відсутності поважних причин – бо там наслідок йде звільнення судді – або там відсутність інформації, да, коли взагалі невідомо просто і все, ніякої інформації не подає і так далі.

А є інша історія, коли суддя тричі не з'являється, через будь-які причини не з'являється, і комісія не може прийняти будь-яке рішення: чи про підтвердження, чи не про підтвердження відповідності займаній посаді. То Займаній посаді. То в цьому випадку надається можливість комісії за її дискреційним повноваженням прийняти рішення, якщо вона вважає, що в неї достатньо даних, інформації... Тому і різниці.

_____. По своїй правці 335 я би просив прокоментувати також ГРД, ...
(Не чути) руку тягне і просить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але, колеги, давайте не забувати, що ми зараз 338 правку Романа Вячеславовича Бабія обговорюємо, бо кожен якщо буде свою правку, ми постійно збиваємося, починаємо обговорення заради обговорення. Я розумію, важлива тематика.

_____. Вони просто схожі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я знаю. Я ж табличку дуже добре знаю.

Тому давайте представник ГРД щодо цього і потім хто-небудь з ВККС ще.

_____. Дякую.

Ми насправді більше підтримуємо формулювання правки 335, тому що там зазначено, якщо немає інформації, про причини неявки і незалежно від причини, умовно її редакція просто більш повноцінна і краща.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Права колонка там про це говорить. У нас праву колонку відкрийте.

_____. Дякую. Відкрила.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто від ВККС, Руслан Сидорович? Пан Віталій Гацелюк більше в чаті, але дуже слушно пише.

_____. Ви все правильно сказали, це дві різні історії – відмова і можливість розглянути за... вірніше, без участі особи. Відмова – це конституційний термін і його дуже правильно треба описати, там мають бути поважні причини, і чітко зрозуміло, що суддя відмовляється. А от розгляд без участі – це вже простіша історія, тому ... *(Не чути)*

_____. Дивіться, якщо ми ... *(Не чути)* з датою, я тільки підтримую.

_____. Колеги, ще один дуже важливий момент. Коли ми говоримо про застосування цієї конструкції – три неявки і надання можливості комісії приймати відповідні рішення або констатувати факт відмови, або приймати відповідні рішення за результатом, є дві дуже різних історії. Беремо з кінця, таких історій може бути найбільше. Це є стадія, фінальна стадія – співбесіда і дослідження суддівського досьє. Дослідження суддівського досьє комісія може проводити насправді без присутності судді і надавати відповідну оцінку. Це є можливим. А коли ми говоримо про етап іспиту тестів, практичного завдання ці речі без присутності судді неможливі є за визначенням. Тому той етап він не може надавати комісії, чому це має бути розведено.

Він не може надавати комісії можливості розглядати питання щодо відповідності судді займаній посаді за його відсутності, тому що банально розглядати нічого. Тобто якщо суддя застрягає на цьому етапі, не приходить на іспит, це має з точки зору закону вважатися відмовою. Тобто це є дві різні конструкції. І тому має бути в законі відображена відмова, вона в основному буде стосуватися етапу іспиту і неявка безпосередньо на етап дослідження досьє, де вже комісія матиме дискрецію визначати, приймати рішення, розглядати і приймати рішення про відповідність або невідповідність, або призначити четвертий раз, якщо в цьому вбачатиметься дійсно об'єктивна необхідність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

_____ . Ви просто скажіть, у вас п'ята колонка, як зараз зазначено, враховує чи ви якусь правку підтримуєте? Бо, щоб було більш зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте по пропозиціях. Ми над цим законопроектом працювали не один місяць, дуже багато місяців працювали.

_____ . Я ... *(Не чути)* просто чи влаштовує ВККС те, що там немає формулювання незалежно від причини? Тобто чи наскільки вам це визначено буде?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там взагалі про причини не йдеться. Там говоряться, що... *(Не чути)*

_____ . Ми це розглядали і проговорювали у себе всередині. Якщо в тексті закону не буде зазначено нічого про обґрунтованість, необґрунтованість причин, це ми розуміємо і сприймаємо про те, що немає поняття - обґрунтована, необґрунтована причина. Просто факт тричі неявки, він відкриває шлюз і закриває можливість маніпулювання якимось псевдолікарняним або ще якимись історіями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Все, стоп! Ніка, тут все ж таки не ви ведете комітет. Значить, Роман Бабій, ви продовжуєте наполягати на...

БАБІЙ Р.В. Ні, я не наполягаю, мені головне, щоб було правильне розуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

БАБІЙ Р.В. Єдине що, сподіваюсь, що і судові органи в разі оскаржень теж будуть так розуміти. Дякую. Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Павло Васильович ...*(Не чути)*

Наступні, колеги, чи є в когось правки? Давайте так, перед цим як у нас якісь правки, з урахуванням того, що у нас велика таблиця, я не знаю, скільки ще правок буде, я пропоную нам одразу проголосувати рішення, що якщо ми сьогодні втрачаємо кворум, то ми продовжуємо засідання комітету завтра о 10:00 годині ранку.

Колеги, в мене така пропозиція буде організаційна, давайте одразу її проголосуємо, доки у нас кворум є. Прошу підтримати, щоб ми продовжили, нам потрібно цей законопроект, щоб потрапив вчасно на розгляд, скажімо так.

_____. Давайте проголосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бабій. Хто за таку пропозицію?

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

ГУНЬКО А.Г. Гунько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько – за.

Демченко – за, прийнято.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За – Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук – за, я почув, правильно.

СТЕФАНЧУК М.О. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 11 членів комітету – за, проти – 0, утрималося – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Всі зрозуміли, що якщо раптом кворум втрачається, продовжуємо завтра.

Але у мене до всіх пропозиція, давайте максимально спробуємо вже вирішити це питання сьогодні, добре. Колеги, я ще свої пропозиції поставлю. У мене є пропозиції по правкам 56, 158, 173, вони в таблиці враховані, наскільки я пам'ятаю, повністю, а я пропоную їх врахувати частково всі пропозиції ось в якому плані. В зазначених правках мова йде, що у нас входить в кваліфікаційних іспит. Зокрема, в кваліфікаційному іспиті, зараз я відкрию, це частина третя. 56 правка частина третя і п'ята. Я пропоную врахувати її частково без слів "історії української державності", щоб історія української державності не входила в кваліфікаційний іспит.

Поясню суть і причини такої пропозиції. Справа в тому, що ми консультувалися з Вищою кваліфікаційною комісією суддів - я надам слово і попрошу сказати їх позицію, - для того, щоб вони це якісно підготували, їм потрібно, щоб ще склали відповідні завдання, тестування для цього, а з цим станом на сьогоднішній день ще немає однозначного розуміння. Я особисто за те, звичайно, щоб кандидати на посаду суддів здавали, в тому числі і частину, яка стосується історії української державності. Але для того, щоб не створювати додаткових складнощів Вищій кваліфікаційній комісії суддів по добору суддів, то пропоную от це виключити зараз.

Слово Вищій кваліфікаційній комісії суддів.

_____. Дякую за надане слово.

Друзі, дивіться, я сам є фанатом історії, і вважаю, звичайно, що людина, яка займає суддівську посаду, вона повинна володіти базовими знаннями з історії, і, до речі, бажано не тільки України, оскільки це є речі взаємопов'язані. Але, щоб ми зараз тут не заглиблювалися в далекі філософські дискусії, питання є у чому. В законопроекті пропонується... в тексті пропозицій зазначено не тест з історії, а тест з історії української державності. Перше питання, яке виникає: в нас ніде не визначено в законодавстві, що таке поняття української державності. Це є поняття незалежної України, починаючи з 1991 року? Чи це є поняття, починаючи з виникнення Української Народної Республіки, уряд якої існував в екзилі до 1992 року, коли він передав клейноди незалежній владі України після проголошення Акта незалежності в 1991 році? Чи це ми будемо рахувати з моменту утворення квазідержави у вигляді Українського Гетьманату? Як ми будемо сприймати, чи повинен кандидат на посаду судді розуміти тяги з нашої культурної і іншої традиції в період окупації українських територій різними державами. Як ми будемо

розуміти, скажімо так, необхідність розуміння традицій державотворення у так званий довестфальський період. Тобто тут для того, щоб визначити період, який повинен бути охоплений, і ті питання, які повинні бути там зазначені, необхідно буде провести дуже непросту і серйозну дискусію. Це є раз.

Друге. Це є питання, щодо яких не існує визначеного якогось базового готового переліку тестової бази. Якщо ми говоримо про тестову базу по знаннях права, над якою ми зараз працюємо, навіть при тому, що там все є, це все рівно доволі довго. По історії є якісь базові питання, які здаються на ЗНО. Тому щоб ми не провалювались в якісь дуже складні дискусії, які застопорять процес, нам здається, що краще зараз на цьому етапі цей момент забрати, проговорити на подальших етапах взяти і запровадити, але не зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули позицію.

Сергій Демченко, потім Вища рада правосуддя. Тільки, колеги, прошу максимально лаконічно, а потім Калаур Іван Романович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я хотів би, колеги, зрозуміти все-таки мотивацію, спочатку включення відповідної правки, потім виключення відповідної правки. Якщо питання виключно технічного характеру пов'язана з тим, що на це необхідно якийсь час, то, напевно, юриспруденція підказує можливість відтермінування введення в дію відповідної норми, щоб була можливість підготувати відповідні тести, я не знаю, чи якісь інші матеріали, які будуть необхідні для її реалізації.

Якщо ж все-таки питання в іншому, про те, що сказав представник Вищої кваліфікаційної комісії суддів, що взагалі такі тести сформулювати неможливо, враховуючи, який час, як це визначити і так далі, це трохи інша мотивація.

Тому я хотів, щоб все-таки, пан Денис, ви уточнили мотивацію, чому саме виключаємо, якщо це виключно технічні моменти, то чому ми просто не відкладаємо її в часі?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, мені нема що сказати, я вже сказав про все, про мотивацію, додати нема чого.

Вища рада правосуддя.

_____ . Дякую за надане слово.

Ми також обговорювали дане питання. Ми вважаємо, що знання української державності – це мастхев, тим більше юриспруденції. На першому курсі всі правники здають такий предмет, як "Історія держави і права України", окремо "Історія держави і права зарубіжних країн", тобто це автоматично правник не стане правником, оскільки не буде і так знати основ державності.

Тому воно є зайве, оскільки це презюмується і сам етап підготовки навіть реформи юридичної освіти воно передбачає вивчення на високому рівні і державності української. Тому це вимога за замовчуванням і можемо прибрати її, оскільки дійсно є різні історичні школи і різні факультети, і історія в тому числі і державності, про інтерпретацію певних історичних фактів. І ми можемо наразитися на те, що не буде дійсно, ну тобто є дати, вони безумовні, а якщо буде питання інтерпретації історичних подій і фактів, там може не бути об'єктивності. Тому вважаємо також прибрати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Романович Калаур.

КАЛАУР І.Р. Шановні колеги, у нас вимальовується якась дивна ситуація. От ГРД щось не встигає – знімаємо, ВККС щось не розуміє – знімаємо. То для чого ми це все робимо? Хтось щось не встигає, те й знімаємо.

Тож з таким самим успіхом можна сказати, а от... чи буде це правильно, коли доктор наук разом зі своїм аспірантом сідають за один стіл і здають кваліфікаційний іспит, це правильно чи неправильно? І коли ця пропозиція проіснувала, то сказали, ні, всі однакові, тепер ми це все знімаємо.

Я вважаю, що все ж таки історію судді повинні знати. І якщо ми не розуміємо, що таке українська державність, замініть його на слово "історія України" і буде тоді всім зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Романович.

_____. Доброго дня. Коротко прокоментую, тому що це в тому числі була пропозиція проектів, яка була відправлена за підписами двох послів на минулому тижні.

Власне, ідея полягала в тому, що однією із важливих частин компетенції і особистості судді це є культурний рівень. На жаль, тестування ті, які зараз

використовуються для добору суддів, вони не дозволяють ідентифікувати цей культурний рівень. Особливо в контексті тих подій, через які зараз проходить українська держава, і тих ганебних прикладів, які є в тому числі колабораціонізму суддів, в тому числі нерозуміння того, чим є українська держава, її історія, її сутність, і виникла така пропозиція, щоб запровадити відповідне тестування. Чи був попередній досвід? Його не було. Чи потрібне це тестування? Так, потрібне, його можна досить оперативно буде розробити і імплементувати в життя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми чули позицію Вищої кваліфікаційної комісії суддів, яка має розробити і імплементувати з цього приводу.

Я виходжу з позиції Вищої кваліфікаційної комісії суддів, як я сказав, що я підтримую, щоб це було, звичайно. Але якщо Вища кваліфікаційна комісія говорить, що між цим існує об'єктивна складність по розробці таких тестів і підготовки до проведення конкурсних доборів, а нам належить заповнити величезну кількість вакансій, то я особисто тут покладаюся на позицію в тому числі Вищої кваліфікаційної комісії, хоча ідейно я підтримую, щоб це було. Я думаю, що коли у нас буде можливість, коли буде готова база, я думаю, що ми зможемо це підтримати і імплементувати, а не імплементувати зараз, щоб потім застопорилися всі конкурсні процедури.

Руслан Сидорович, ви щось хотіли додати.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я дуже коротко. Якщо ми повернемося до історії, окей. Але це виключно до історії, а не історії державності. Ось і все, щоб ви не провалювались в якісь... не перетворювали наше засідання в засідання наукової кафедри.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, пане Руслане, тут важлива позиція Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Якщо ви говорите, що ви готові забезпечити оперативну швидку підготовку тестів і відповідно якісних тестів і це не буде впливати на проведення конкурсних процедур, то тоді...

СИДОРОВИЧ Р.М. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не готові.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ми можемо взяти максимум зенеошні тести з історії імплементувати, не більше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

СИДОРОВИЧ Р.М. Оперативно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Сергій Демченко.

_____. А чим вони гірші?

СИДОРОВИЧ Р.М. Тести з історії України – це не є тести з історії української державності, це абсолютно різні дефініції і різні поняття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане Руслане Сидорович, якщо ви скажете, що вам необхідний конкретний час, там рік для того, щоб це застосувати, то ми можемо цю норму проголосувати з відтермінуванням набуття чинності в часі.

Будь ласка, яке ваше бачення, коли ми можемо створити умови, щоб ця норма все-таки увійшла в дію, тому що зараз відмовитися від цього, це є політично принизити всіх депутатів зараз, які підтримують цю пропозицію.

СИДОРОВИЧ Р.М. Пане Сергію, я точно не хочу принижувати народних депутатів з будь-якої фракції, це сто відсотків те, чого я не менше хотів зробити. Просто давайте спочатку тоді хай буде досягнуто визначення, що ми розуміємо під поняттям "історія української державності". Тому що повірте, мені як людині для якої історія, це дуже небайдужа річ, і я дуже багато цим цікавлюся, це точно не предмет дискусії сьогоднішнього комітету. Я готовий про це дискутувати скільки завгодно, але нам необхідно спочатку по цьому визначитися. Я не знаю скільки, у мене є моє особисте поняття, що я розумію під поняттям "історія української державності". Ну, голова комітету веде засідання комітету, якщо він вважає за необхідне зараз відкрити дискусію по цьому питанню, я готовий. Але, окей, я от просто висловив, що це є питання, яке

потребує окремої дискусії, немає єдності поняття, що ми розуміємо під цим. Ось і все. Коли у нас не буде по цьому дискусій, далі будемо говорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Сергій Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. На мій погляд, не треба придумувати нові дисципліни, є історія держави і права, я переконаний, є можливість розробити тести про цьому предмету, і такий предмет абсолютно спокійно тоді ляже в основу того тестування, яке відбувається. Більше того, це тести, які будуть безпосередньо готові по конкретних напрямках, тому я не бачу тут ніякої проблеми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Колеги, отже. Да-да, Павло Васильович, прошу, Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Дивіться, для того, що убрати якісь неузгодженості, давайте її просто перейменуємо, не назвемо там "Історія української державності", а там "Історія держави і права України", і буде в нас усе зрозуміло і визначено. От я думаю, це буде легше ці тести готувати там ще... Чому ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, як я й говорив, я не знаю, чи є в нас тести з історії держави і права України, які атестування. Я тут покладаюся на Вищу кваліфікаційну комісію суддів, бо їм забезпечувати це, знову ж повторюю. Так що це виключно для того, щоб Вища кваліфікаційна комісія могла виконувати ті завдання, які ми з вами перед нею ставимо. Пропозиція по історії української державності була, дійсно, в проектах, надана проектами. Можливо, проекти зможуть пояснити тоді, що, які тести саме мають на увазі, чи є ця база тестів, яку Вища кваліфікаційна комісія суддів може використати.

_____. Принаймні за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. Як я сказав, ідея полягала в тому, щоб культурний рівень оцінити і ідентичність українську людини. Чи є ця база даних, ця база запитань? Ні, її

немає. Чи можна її розробити? Так. Чи готові проект принаймні наш підтримати ВВКС у розробці цих запитань? Так, готові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки часу необхідно на розробку такої бази?

_____. Дивіться, тут питання адміністрування розробки цієї бази запитань, тому що ми зараз в процесі розробки, не ми, а ВККС, тестових запитань на знання законодавства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)* Скільки часу?

_____. Залежно від організованості роботи час може бути дуже різним. Ресурси, в тому числі фінансові, проекти готові надати, принаймні наші.

ДЕМЧЕНКО С.О. Три місяці достатньо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви їх розробите, Сергій Олексійович, за три місяці?

ДЕМЧЕНКО С.О. Дивіться, я думаю, що у вас грошей не вистачить на те, щоб я їх розробив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не я, це...

ДЕМЧЕНКО С.О. А проекти за три місяці розроблять. Враховуючи спілкування з ними до цього, то я думаю, що за три місяці це реально. Ми можемо зробити пів року, щоб було, перестраховатися. Але, колеги, просто виключити цю норму, я ще раз кажу, це принизити один одного. Я пропоную, хоч її в часі давайте відтермінуємо. І, дійсно, доречним було змінити назву на історія держави та право України. Будь ласка, я думаю, що дуже слухна пропозиція пана Соболева.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович Калаур.

КАЛАУР І.Р. Ви дайте завдання розробити тести... *(Не чути)* тим викладачам, які розробляють тести на незалежне тестування, і вони вам за місяць їх зроблять, і не треба створювати проблем.

ДЕМЧЕНКО С.О. Красавчик, тут підтримую, ось місяць, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Руслан Сидорович, Віталій Гацелюк як представники Вищої кваліфікаційної комісії суддів, вам виконувати цю норму. Скажіть, будь ласка, якщо буде переформульовано, не історія української державності, а з "Історії держави та права України" ви зможете виконати це із, чи називати це конкурсними процедурами?

СИДОРОВИЧ Р.М. Дивіться, я знаю, що в наукових сферах є дискусії з приводу коректності виведення цього поняття історія держави і права, це є момент перший, це ми відразу нариваємося на певну економічну дискусію.

Я єдине, з чим можу тут погодитися з пропозицією, можливо, як компромісною. Ну ще раз, звичайно, що погоджуюся з такою ідеєю концептуальною, але давайте, можливо, в такому випадку ми в цій частині пропишемо перехідну норму, передбачимо пів року, рік на застосування цієї процедури, тут треба просто добре подумати, щоб коректно виписати цю норму в перехідних. І якщо раптом затягнеться академічна дискусія, завжди можна буде продовжити відтермінування, не затягнеться – ну прекрасно, вона почне діяти і працювати, буде інтегрована в тести, і тоді проблем жодних не буде.

Ми не можемо зараз знати і давати, я би боявся зараз говорити місяць, два, три, шість, тому що у нас занадто велика ціна питання проведення доборів і проведення конкурсів, це відповідальність і перед нашими українськими громадянами, міжнародними партнерами і державою в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Колеги, чи є ще пропозиції у когось на обговорення? Я попрошу зараз, просто ми ж для того, щоб щось проголосувати, його потрібно сформулювати, його на ходу не формулюють так просто, тим більше такі норми, коли немає відповіді навіть у тих, хто запропонував це.

Так що давайте, якщо зараз я попросив спробувати сформулювати перехідну норму, бо ідеї мають втілюватися на папері, і ми їх голосувати маємо за те, що

сформульовано на папері. Я зараз дав завдання спробувати формулювати цю перехідну норму, якщо буде консенсус, вона влаштує, ми проголосуємо з перехідною нормою.

Сергій Демченко, у вас пропозиції, ви щодо пропозицій?

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, щодо пропозицій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, номер пропозиції.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, я хотів, щоб ми відхили правки 206-210. Це правки стосуються питання винагороди членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Я розумію логіку, підхід, бажання, ідею, але не можу, щоб ми як Комітет правової політики порушували норми Закону про Регламент. На мою думку, в даному випадку ця правка не підпадає під можливість використання 116 статті Регламенту. Враховуючи, що все-таки змістовної точки зору, вона не відповідає змісту законопроекту, який був проголосований в першій редакції. Тому щоб не порушувати Закон про Регламент, вважаю необхідним все-таки це питання вирішити іншим законопроектом.

Я думаю, що ми можемо проголосувати в двох читаннях одразу, якщо є у нас спільна позиція, і це питання буде вирішено. Але порушувати Регламент в даному випадку є недоречним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, правки номер 206 авторства Павліша, 207 – Радіної, 208 – Стефанчука Миколи Олексійовича, 209 – Бабія і 210 – Юрчишина, вони... Правка 207 врахована в таблиці, 206, 208, 209, 210 – враховані редакційно і стосуються грошової винагороди членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Автори правок у нас є присутні.

Павло Павліш, прошу.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, всім відома у нас ця історія, що у нас є одні і ті самі члени Вищої кваліфікаційної комісії, які виконують одні і ті самі завдання, роботу і функції, так само у мене правка і по Вищій раді правосуддя, і отримують абсолютно різні винагороди за це. І дякуючи партнерам, що вони також звернули на це увагу, і ми зможемо зараз, в тому числі і за їхньої підтримки, усунути ці недоліки. Тому там все просто я думаю, що це слід підтримати і хотів ...*(Не чути)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Роман Вячеславович Бабій. Потім Ніка Крейденкова – ГРД. Ви ж ГРД зараз представляєте чи DEJURE.

КРЕЙДЕНКОВА Н. По цьому питанню DEJURE.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді після Романа Бабія Вища кваліфікаційна комісія суддів.

БАБІЙ Р.В. Дякую, Денисе Вячеславовичу.

Власне, не буду повторюватися, це неодноразово піднімалося питання і на робочих нарадах, і на обговоренні, і Павло Васильович сказав логіку, я її підтримую цілком. Тому що справедливо має для всіх однаково ...*(Не чути)* з урахуванням того, що однаковий об'єм роботи, по суті, виконують.

Єдине, що, можливо, варто подумати, я не знаю, з одної сторони, для навантаження на державний бюджет з урахуванням кількості цих осіб не таке велике, але для чистоти, можливо, це ввести з наступного фінансового року. Ну, це так для обговорення. Але, в принципі, позицію підтримую.

_____. А вона й так буде з наступного фінансового року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Воно з моменту...

БАБІЙ Р.В. А чого?

ГОЛОВУЮЧИЙ. З моменту вступу в дію закону.

_____. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дивіться, тільки в мене прохання є інші члени комітету. От Сергій Демченко просить правки 206-210 пропонує відхилити. Ви, коли по своїм виступаєте, ви кажіть, що ви пропонуєте, залишити їх так, як в таблиці, чи...

_____. Я пропоную залишити їх як в таблиці зазначено,

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____ . Так само пропоную залишити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Руслан Сидорович.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дякую за надане слово.

Я лише хотів звернути увагу на дану проблему необхідності врегулювання питання розміру винагороди членів Вищої кваліфікаційної комісії, у своєму офіційному висновку звертала увагу Рахункова палата. Тобто це є офіційна позиція державного органу, який моніторить державні фінанси, тому в даному випадку йде мова так само про ці поправки, які направлені на врегулювання питання рівності оплат на виконання рішення Рахункової палати України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, дякую за коментарі.

Але, знову ж таки, я звертаю увагу, що я казав не про зміст цих правок, що вони правильні чи неправильні. Я казав про процесуальне порушення з нашого боку, що ця правка не була в тексті, який був проголосований в першому читанні. І до другого читання ми можемо проголосувати відповідну правку, якщо вона відповідає змістовно змісту відповідного законопроекту задля чого він на сьогоднішній день взагалі був зареєстрований. Вона не відповідає змісту відповідного законопроекту.

Законопроект спрямований на добір суддів, на кваліфіціювання суддів, а не на заробітні плати Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Це питання доречно вирішити окремим законопроектом, який дійсно буде стосуватися, а не порушувати зараз норми Закону про Регламент. Я кажу саме про порушення Закону про Регламент, якщо ми голосуємо в цьому законопроекті ці правки і їх підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніка Крейденкова, як DEJURE, я так розумію.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Так, зараз як DEJURE, ми, власне, як Фондація DEJURE підтримуємо зрівняння у зарплаті членів Вищої кваліфікаційної комісії, незалежно від

того, за якою умовно квотою вони туди потрапили, також, власне, слід розглянути питання про зрівняння оплати членів Вищої ради правосуддя. Тому що справді це неприпустима ситуація, коли люди за одне навантаження, за одну роботу, залежно умовно від походження, отримують різну заробітну плату.

Тому тут однозначно підтримуємо правки пана Павла Павліша щодо порушення Регламенту, як зазначив пан Сергій. Теж не бачимо насправді такого порушення, тому що 116 стаття і є для того, щоб можна було врегулювати і суміжні умовно питання відносно проекту... відносно предмету законопроекту. Тому там так зараз само є правки щодо відкритості роботи ВККС, які там напряду не стосуються добору суддів, але все ж таки впливають на довіру до цього добору, на якість його так само. Питання зарплат Вищої кваліфікомісії в тому числі впливає на подальшу якість добору суддів.

Враховуючи, що ми вже хочемо регулювати це, що до Вищої ради правосуддя така сама позиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Сергій Демченко, ви наполягаєте на голосуванні?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я наполягаю на голосуванні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, давайте голосувати.

ДЕМЧЕНКО С.О. Хвилинку, пане Денисе. Я хотів би питання до пані Ніки.

Вона сказала про те, що стаття 116 містить норму, що можна врегулювати суміжні питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми всі знаємо статтю 116.

ДЕМЧЕНКО С.О. Вона не містить цієї норми. Пані Ніка, давайте будемо добросовісними, коли ми кажемо про ту чи іншу норму закону і коли ми її намагаємося цитувати. Ще раз кажу, цю проблему можна швидко вирішити окремим законопроектом і не порушувати Закон про Регламент.

Прошу поставити на підтвердження цю правку, 206-у. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Може, ви тоді 207-у поставите, ми її проголосуємо? Бо врахована повністю саме 207-а, а інші... *(Не чути)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Я не заперечую. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І давайте, в мене така пропозиція, якщо 207-а залишається, то немає сенсу ставити інші пропозиції. Погоджуетесь?

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозуміло, якщо порушення по 207-й, то... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Колеги, отже, у нас 207 правка. Вона в таблиці врахована. Сергій Демченко пропонує її відхилити, тому ми зараз голосуємо. Якщо ми підтримаємо пропозицію Сергія Демченка, то правка відхиляється, ну, і всі суміжні: 206, 208, 209, 210, - пов'язані з цим.

Ну, ви обґрунтування чули наших колег, поправки яких були враховані. Чули обґрунтування представника Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Ви знаєте, що є, дійсно, такі рекомендації у нас, надіслані від наших партнерів, щоб зрівняти стосовно Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Ми знаємо про цю ситуацію вже досить давно. Тому я, в принципі, готовий підтримати, тим більше, що це пропозиція нашої колеги Анастасії Радіної: зрівняти заробітні плати, в сторону ще й збільшення.

Ігор Павлович Фріс, я вже на голосування, у вас щось по цьому?

ФРІС І.П. Вже пішло на голосування? Я просто раніше ніби тиснув, щось не протиснулось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тільки зараз. Ви по цьому...

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, я хотів підтримати цю пропозицію, щоб все ж таки зрівняти, враховуючи те, що навіть, якщо ми згадаємо, попередній склад ВРП і ВККС дуже часто до нас ставили ці питання, що відповідні особи мають мати однакову заробітну плату. Це чесно і правильно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, просто зараз голосується пропозиція, щоб відхилити це.

ФРІС І.П. Я розумію, я про те ж говорю, що варто підтримати те, щоб вони все ж таки отримали рівну гідну заробітну плату, а не збивати цю норму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому я, на жаль, не зможу підтримати пропозицію пана Сергія Демченка.

Отже, колеги, переходимо до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк!

Ватрас. Ватрас!

Власенко.

Гунько.

_____. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Калаур.

ВАТРАС В.А. Ватрас – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас – утримався. Прийнято.

Калаур.

Князевич.

Макаров.

Маслов – утримався.

Німченко.

Новіков. Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук. Стефанчук Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався, дякую.

Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

КАЛАУР І.Р. Калаур – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур – утримався. Дякую.

Шпенов.

Так, отже, рахуємо: 1 – за, проти – теж 1, 10 – утримались. Отже, пропозиція залишається врахованою.

Так, ще будуть якісь пропозиції чи ні в нас? Ми пам'ятаємо, що в нас ще висить пропозиція по історії української державності чи історії держави і права. Я прошу, як тільки буде...

_____. Денис Вячеславович, в мене там будуть пропозиції, але я вже, хай Сергій Олексійович свої поставить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, давайте.

_____ . Дивіться, пане голово, в мене теж буде одна пропозиція по одній правці, щоб ми могли її...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Давайте, Сергій Олексійович...

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене, скоріше, загальне питання. Тому давайте спочатку правки, а потім я загальне питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте хто-небудь правки, якщо загальне питання. У кого є пропозиції? По пропозиціях.

Сергій Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Дякую.

Колеги, я все-таки повертаюся до своєї пропозиції. У нас є час і можливість виписати відповідні правки.

Перше. Я вважаю, що треба зарахувати стаж всім тим, хто був призваний або пішов добровольцем, хто до того мав відповідний стаж юридичний, науковий в галузі права. Це перша правка. Вона дуже конкретна, її легко сформулювати. Я думаю, це заслуговує на те, щоб вона була ухвалена.

Друге. Я вважаю, що повинен бути виключений стаж наукової роботи для тих осіб, у яких буде виявлено плагіат. Теж абсолютно конкретна правка, будь ласка, сформулюйте її, Апарат, секретаріат фракції – це без проблем.

Третя правка. Я подивився правку Мазурашу, вона не відповідає моїй пропозиції. Моя пропозиція наступна, що при рівних умовах пріоритет надається тим особам, які проходили службу, учасникам бойових дій, при наявності всіх інших однакових умов при поданні на конкурс.

От я хотів би, щоб ці конкретні правки були враховані, вони абсолютно зрозуміли, обґрунтовані і я думаю, що ні у кого не буде заперечень стосовно цих правок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, по пропозиціях, які у нас в таблиці, ще хто? Павло Васильович, ви хотіли щось і, Максим Євгенович, ви.

ПАВЛІШ П.В. Так, давайте я тоді почну. Перше те, що по пропозиціях в мене щодо затвердження показників, критеріїв доброчесності і професійної етики – це моя 165 поправка, вона відхилена. Я пропонував, щоб Вища кваліфікаційна комісія суддів України затверджувала показники відповідності критеріям доброчесності, професійної етики судді після погодження з Громадською радою доброчесності. На підставі, в зв'язку з чим? З тим, що я вважаю, що Вища кваліфікаційна комісія так як буде застосовувати ці показники і Громадська рада доброчесності як орган, який у нас наділений дорадчою функцією щодо виявлення недоброчесних якраз кандидатів, то така їхня синергія дасть більш кращий результат для того, щоб встановити дані показники. Тому я попросив би колег підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, Павло. 165 правку, вона в таблиці відхилена, а ви її просите врахувати. Колеги, дивіться... Да-да, зрозуміло. Колеги, дивіться, що у нас в правій колонці передбачено. Врахована 164 правка. У нас передбачено, що Вища рада правосуддя затверджує Єдині показники для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) (в дужках) після консультацій з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України та Радою суддів України.

Що стосується пропозиції Павла Васильовича Павліша, яка відхилена в нашій таблиці стоїть, зазначено, я скажу свою думку і свою позицію. Я вважаю, що виключати із процесу затвердження єдиних, як правильно вони сформульовані, Єдиних показників для оцінки доброчесності та професійної етики судді Вищу раду правосуддя не те що не відповідає будь-яким стандартам європейським, ми нещодавно, до речі, спілкувались з експертами Ради Європи, вони були дуже здивовані з цього приводу, це не відповідає здоровому глузду і, в принципі, розумінню того, які органи приймають участь в процесах оцінювання і питання доброчесності, і питання етики, і які органи у нас, власне, на які покладені відповідні функції.

У нас Вища кваліфікаційна комісія, так, задіяна в процесі добру суддів і їх кваліфікаційному оцінюванні, але у нас так само задіяна в цьому процесі і Вища рада правосуддя, і в доборі, і в оцінюванні, бо зрештою крапку з наслідками ставлять вони. Але на відміну від Вищої кваліфікаційної навіть комісії у нас Вища рада правосуддя ще здійснює дисциплінарну функцію, а у нас досі підставами дисциплінарного провадження є в тому числі і певні порушення, які стосуються доброчесності, ще й професійної етики. Тому мені видається дещо... дуже, точніше, дивною пропозиція, як може бути виключена Вища рада правосуддя взагалі з цього процесу. Тому я вважаю, що абсолютно правильно сформульовано в запропонованій редакції комітету формула, де затверджує Вища рада

правосуддя після консультації з Вищою кваліфікаційною комісією суддів та Радою суддів України. Це той орган, який має затверджувати ці єдині стандарти.

Тому при всій повазі, Павле Васильовичу, не зможу і не буду підтримувати вашу пропозицію, хоча розумію цю пропозицію, але не зможу її підтримати і прошу залишити все ж таки врахованою 164 пропозицію так, як я сказав, що це має робити Вища рада правосуддя.

Пан Роман Бабій, потім Вища рада правосуддя, потім Вероніка Крейденкова, не знає тільки як від ГРД чи від DEJURE, але дізнаємось.

Пане Романе.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голово.

Я підтримую позицію, що ВРП дійсно має затверджувати ці показники. Аргументи наведені підтримую їх. Але в той же час підтримую залучення до цього процесу Громадська рада доброчесності. Тому в мене пропозиція... Чому? Тому що вона дійсно перевіряє на відповідність цим критеріям і теж має право бути залученою у відповідні напрацювання.

У мене пропозиція. Можливо, є сенс сформулювати комітетською правкою і додати, що ВРП при затвердженні проводить консультації також з Громадською радою доброчесності. І таким чином норма буде звучати, що Вища рада правосуддя, яка затверджує єдині показники для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) після консультацій з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Радою суддів України та Громадською радою доброчесності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте перед тим, як у вас пропозиція, ми зараз обговорюємо пропозицію Павла Васильовича. Ми маємо визначитися по пропозиції Павла Васильовича, потім лише по інших пропозиціях, щоб ми не вносили сумбур. Є чітка пропозиція Павла Васильовича 165-а, де затверджує Вища кваліфікаційна комісія разом з ГРД.

Вища рада правосуддя, вам слово.

ЛУК'ЯНОВ Д.В. Вища рада правосуддя, Дмитро Лук'янов.

Ми повністю підтримуємо вашу позицію щодо необхідності залишення Вищої ради правосуддя в затвердженні показників доброчесності, тому що дійсно саме Вища рада правосуддя приймає остаточні рішення. І було б дуже дивно, якщо би Громадська рада доброчесності і ВККС розглядали кандидата, затверджували його, передавали ці документи на Вищу раду правосуддя, а ми б оцінювали його за якимись іншими

критеріями і відповідно це вносило просто хаос в цей процес. У нас було до цієї норми єдина пропозиція і зараз вона врахована, щоб це були саме консультації, тому що тут задіяно чотири колегіальних органи і якщо це буде обов'язкове погодження, то це створить майже неможливість такого затвердження. Якщо це будуть консультації, то це буде робоче погодження і, безумовно, ми його затвердимо. І наше прохання врахувати цю правку.

_____. Дозвольте, я доповню Дмитра Васильовича. Оскільки Громадська рада доброчесності є дорадчим органом Вищої кваліфікаційної комісії, безумовно, вони і так приймають участь в обговоренні змісту таких критеріїв з Вищою кваліфікаційною комісією, а Вища кваліфікаційна комісія своїм рішенням, Рада суддів вже з Вищою радою правосуддя приймає рішення. Тому ми підтримуємо повністю вашу 164 правку і просимо не враховувати 165-у.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, прошу.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Дякую.

Цього разу від ГРД. Ми надсилали, власне, на комітет пропозиції свої, Громадська рада доброчесності, які були в основі, щоб спільні критерії ухвалювала Вища кваліфікаційна комісія суддів і, власне, Громадська рада доброчесності, в чюю компетенцію входить оцінка відповідності критеріям доброчесності, які, власне, передають ту чи іншу рекомендацію у Вищій раді правосуддя. Такий механізм ми зробили вже частково і без закону, ми погодили 18 критеріїв чим показали насправді, що в нас ...*(Не чути)* чим показали насправді хорошу практику. І мушу сказати, що це, звичайно, дуже проривна практика для нас, але, ну, скільки нас, 34 юристи погодили спільний перелік за умови, коли це відбувається так, як зараз є, Рада суддів, Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія, як би ви подивилися на ці робочі дискусії і консультації.

І мене, чесно, щиро дивує ця редакція, тому що Громадська рада доброчесності вже має повноваження оцінювати відповідність критеріям, в цій редакції абсолютно виключена. Яка логіка виключати Громадську раду доброчесності, яка вже є в процесі, натомість добавляти Раду суддів України, яка, в принципі, зараз там в процесі кваліфікаційного оцінювання і так далі не є залучена. Це просто не дуже зрозуміла позиція. Чому логіка була виключати Вищу раду правосуддя з цього переліку? Знову ж

таки через те, що є декілька колегіальних органів, ми ризикуємо між погодженням майже пів сотні юристам втратити реальний зміст і ту потребу, яка є в цих критеріях.

Станом на зараз ми з ВККС, як я казала, погодили. Ми їх застосовуємо вже в своїй практиці, принаймні Громадська рада доброчесності у висновках посилається на спільні індикатори, цей механізм працює. Яка логіка додавання органу як РСУ, який в цьому не задіяний, ще затвердження ВРП, не дуже зрозуміло, ще й ускладнює процес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Сидорович.

СИДОРОВИЧ Р.М. Так, це насправді не дуже проста історія. Декілька стейтментів.

Момент перший. Справді, між нами і ГРД, я надіюся, є зараз певна конструктивна співпраця. Очевидно, що там в якихось моментах там можуть бути там певні розбіжності. Але в будь-якому випадку усі рішення ВККС вони в кінцевому результаті переглядаються і ревізуються Вищою радою правосуддя. І якщо комісія не буде зважати на позицію Вищої ради правосуддя, ну, це м'яко кажучи, можливо, не дуже хороший підхід, тому що він в кінцевому результаті не даватиме результату.

Разом з тим, я хотів би звернути увагу, що 164, 165 поправки, вони, це другий момент, вони говорять про дещо відмінні історії. 164 поправка говорить про індикатори доброчесності, а 165 поправка говорить про індикатори недоброчесності.

Я, можливо, запропонував би у даному випадку розглянути можливість доповнення 164 поправки і кінцевої редакції у правій колонці, де добавив би Громадську раду доброчесності. Можливо, зараз я відкриваю текст, Вища рада правосуддя затверджує єдині показники для оцінювання доброчесності та професійної етики судді, кандидата на посаду судді після консультацій з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, наприклад, в дужках добавив би: за результатом проведення таких консультацій Вищою кваліфікаційною комісією суддів з Громадською радою доброчесності та Радою суддів України.

Тобто мене в правій колонці, справді, дещо як би не те, що турбує, дійсно, некоректно тут викидати з цього процесу ГРД, оскільки ГРД за законом, вони залучені до процесу оцінювання з точки зору доброчесності, вони надають свої висновки. Ми їх розглядаємо в процедурі кваліфікаційного оцінювання. Ми зобов'язані за законом їх враховувати і на них зважати. І тому десь має бути... Тобто в шостому, 223 рядку десь тут ГРД має бути присутньо. Вони об'єктивно, вони ексофіцію вони вже є присутні. Але знову ж таки ВРП точно ми не можемо викидати з цієї історії, оскільки це є конституційний

орган, який приймає остаточне рішення в незалежності від того, яких висновків доходить комісія в результаті відповідної процедури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Пане Руслан, в мене до вас питання з огляду на те, що ви сказали. Громадська рада доброчесності є, якщо не помиляюся, допоміжним органом Вищої кваліфікаційної комісії. Правильно? Правильно. Тобто ваш допоміжний орган. Наскільки я міг почути від представника ГРД і від вас, у вас є плідна співпраця і ви вже навіть затвердили там 16 критеріїв.

СИДОРОВИЧ Р.М. 18.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 18 критеріїв. Тобто між вами йде співпраця, це ваш допоміжний орган. Тобто, я так розумію, ви і так з ними радитеся, консультуєтеся. Правильно?

СИДОРОВИЧ Р.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, в запропонованій формулі, коли Вища рада правосуддя має затвердити стандарти після консультації з вами, ви будете консультуватися з вашим дорадчим органом, з яким у вас конструктивна співпраця?

СИДОРОВИЧ Р.М. Беззастережно, ми дослуховуємося до думки Громадської ради доброчесності і ми постійно з ними комунікуємо. Якщо ВККС займе абсолютно неконструктивну позицію, то вона вам просто повторить долю попередньої комісії, і ніхто не збирається займати такий тренд. І в даному випадку, як вже зазначила Вероніка Крейденкова, в незалежності від наявності відсутності такої норми комісія з ГРД у цьому напрямку вже співпрацює. Тобто мова тут лише про те... тобто комісія не бачить, тобто для нас наявність чи відсутність такої норми в частині співпраці, вона жодним чином у нас ані не обмежує, ані не стимулює, оскільки ми сповнені розуміння своєї інституційної місії все рівно це робимо і будемо робити. Тобто виключно в даному випадку, якщо ми вже говоримо про інституціоналізацію питання затвердження цих критеріїв, можливо, наявність ГРД в цьому пункті була б доречна.

Але ще раз підкреслюю, комісія дослуховувалася і буде дослуховуватися до позиції Громадської ради доброчесності у своїй діяльності в частині критерію доброчесності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ...*(Не чути)* через вас і так буде забезпечено врахування позиції Громадської ради доброчесності.

СИДОРОВИЧ Р.М. Вже забезпечено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово.

Вища рада правосуддя, до вас питання. Є от позиція Вищої кваліфікаційної комісії, представника Вищої кваліфікаційної комісії суддів, що до цього формулювання, на їх думку, варто додати ще Громадську раду доброчесності. Звучати це може таким чином, що Вища рада правосуддя затверджує єдині показники для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) після консультацій з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Радою суддів України та Громадською радою доброчесності.

Можна почути позицію Вищої ради правосуддя по цьому?

_____. Нічого нового, Денисе Вячеславовичу, не скажу, тобто ми підтримуємо ваше формулювання, це було висловлено у консультативному висновку Вищої ради правосуддя, тобто ми 164-а.

А оскільки є взаємодія і Закон "Про судоустрій і статус суддів" вказує, що взаємодія між Вищою кваліфікаційною комісією і Громадською радою доброчесності, воля в тому числі Громадської ради доброчесності, вона легалізується через рішення, в якому надається консультація Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, дякую.

Іван Романович Калаур.

КАЛАУР І.Р. У мене невеличке запитання до пана Руслана. Але він десь відлучився, тоді до пана...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому? Він є на зв'язку.

КАЛАУР І.Р. Прозвучало, що в результаті спільної співпраці ГРД і ВККС вже розроблено 18 критеріїв. Але в мене запитання, а скільки ви плануєте взагалі їх розробити?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Ми домовилися раніше з Вищою кваліфікаційною комісією, коли погоджували ці 18, що ці 18, ті, щодо яких у нас дискусії немає і є сенс погоджувати їх зараз, так як дискусії немає.

Я дуже хочу зазначити насправді, що 90 відсотків тексту цих критеріїв, цих індикаторів – це повторення індикаторів ГРД з незначними редакційними правками. Тобто сама Вища кваліфікаційна комісія погодилася на напрацювання Громадської ради доброчесності, яку зараз пропонують: а) власне, виключити з процесу такого як суб'єкта, б) подати під затвердження Вищої ради правосуддя.

Скільки ми ще плануємо точно, невідомо, тому що практика напрацьовується, ми почали тільки три тижні кваліфікаційного оцінювання. Ми зараз дивимося, як працює, будемо говорити надалі. Чи їх буде 50, чи їх залишиться 18, ще побачимо.

Я би тільки хотіла ще додати, раз я вже маю слово, з практичної точки зору. Вища рада правосуддя буде затверджувати якийсь спільний перелік цього. Яка природа цього переліку в контексті застосування? Умовно, ми ... *(Не чути)* перелік спільних індикаторів, і ми з Вищою кваліфікаційною комісією погодили, що там, де спільні індикатори не відносяться з нашою практикою, ми продовжуємо застосовувати свої індикатори. Якщо спільний перелік затверджує Вища рада правосуддя і там немає тої ситуації, яку ми вважаємо, що вона має бути підставою для висновку як невідповідність індикаторів. Яка природа цього затвердженого переліку, ми тоді не можемо це у висновок вносити, чи можемо це у висновок вносити? Вища кваліфікаційна комісія тоді може приймати якесь рішення на основі ситуації, яка під цей перелік не попала, чи не може, і тоді автоматично її ВРП не розглядає? Це перше питання.

І друге. Я би хотіла скоригувати просто трошки дискусію. Ніде не вказано, що Громадська рада доброчесності є допоміжним органом. Громадська рада доброчесності за 87 статтею, яка поки ще є чинною, є органом, який сприяє Вищій кваліфікаційній комісії, це не означає, що ми є допоміжним органом. Тому, будь ласка, враховуючи, що ми окремий самостійний орган, виключати нас як суб'єкта немає сенсу. Ще раз повторюю, що Вища рада правосуддя зараз за цією редакцією до другого читання має затверджувати, ми бачимо це недоцільним, адже основними в процесі оцінки відповідності критеріїв доброчесності є Вища кваліфікаційна комісія суддів і Громадська рада доброчесності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, пару тез. Щодо допоміжного органу, тут Ніка права, і дійсно, колеги, давайте будемо більш правильно використовувати термінологію діючого законодавства.

Щодо участі в затвердженні відповідних критеріїв. Знаєте, якщо від когось є толкова ідея, то чим більше таких людей з толковою ідеєю, тим краще будуть відповідні, напевно, критерії.

Питання в тому, що ГРД надало критерії, які сприймав на сто відсотків ВККС без жодних зауважень майже. Це або якість ГРД, або якість ВККС, напевно, тут питання таке неоднозначне. Але, напевно, є ключовим все-таки те, в кого є дискреція, дискреція затвердження цих критеріїв, тобто або затвердити, або не затвердити, або затвердити частково. Я думаю, що тут, безсумнівно, що ця дискреція має бути Вищої ради правосуддя і обмежувати, якимось чином впливати на цю дискрецію Вищої ради правосуддя жодний орган не має права і не може мати права.

А щодо участі ГРД або інших органів, організацій, при розробці цих критеріїв єдиний може бути мінус – це час. Напевно, всі дорослі і розуміють, що необхідно визначати час, який кожний надає свої пропозиції і далі документ потрапляє на затвердження Вищої ради правосуддя. Я не розумію, в чому може бути взагалі спір і розбіжності різночитання з цього приводу. Досить логічним є, і вважаю, таким чином треба і прописати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Вячеславович. Потім ВРП.

БАБІЙ Р.В. Колеги, раз ми все одно почали висловлювати там свої думки з приводу тої пропозиції, яку я запропонував. Серед аргументів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви зараз по пропозиції Павла Васильовича говорите.

БАБІЙ Р.В. Я розумію, все одно ви спитали ВККС думку, що, якщо сформулювати таким чином, що ГРД також консультує ВРП про прийняття рішення. От серед аргументів, що може не варто звучить, що зараз ГРД і ВККС працює в синергії. Це, звичайно, чудово, я це вітаю, але ж ми пишемо закон не під ту ситуацію тих взаємовідносин, які склалися зараз, ми пишемо як би загальне правило на роки, сподіваюсь. І маємо сумний досвід, коли був конфлікт певний між ГРД і ВККС, зараз конфлікту немає, чудово. Але ніхто не може передбачити майбутнє, ніхто, мабуть, ...*(Не*

чуті) не скаже, що буде з наступними каденціями, та і в цій каденції може трапитись всяке. Тому я би все-таки ГРД в якості консультанта до напрацювання цих стандартів залучав би на рівні закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітетською правкою ви це будете...

БАБІЙ Р.В. Комітетською правкою, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто додати: враховано правкою. Я правильно розумію?

БАБІЙ Р.В. Так, ВРП, дискреція – однозначно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вищою кваліфікаційною комісією, Радою суддів та Громадською радою доброчесності. Правильно?

БАБІЙ Р.В. Так точно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все зрозуміло.

Перед тим, як ВРП, запитаю: Павле Васильовичу, чи будете ви наполягати на такій правці чи ми, може, комітетську, як запропонував Роман Вячеславович?

ПАВЛІШ П.В. Давайте комітетську тоді просто врахуємо, вона буде десь приблизно, як було в першому читанні, просто, що відмінність буде тільки в тому, що там було "затверджує", а тут "консультується".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую, Павле Васильовичу. Тоді я її і поставлю як комітетську.

Вища рада правосуддя. Так, у вас рука піднята.

_____. Денисе Вячеславовичу, лише додам. Критерії, яким має відповідати або суддя або кандидат у судді, вони встановлюються виключно законами. ...*(Не чути)* Зараз йде мова лише про змістовне наповнення. Наприклад, зараз лише триває процес в Раді суддів України щодо доопрацювання нового, ну, або змін до Кодексу суддівської етики. І один із критеріїв – відповідність кандидата або судді критеріям етичності. Тобто ці норми вони є динамічними. Тому ми і пропонували для того, щоб

прибрати "за погодженням", "за консультацією". Безумовно, ми ж свідомі, ми самі зацікавлені в тому, щоб сформувати дійсно професійний і добросесний корпус. Тому і підтримуємо вашу правку.

А ГРД, безумовно, буде враховано через рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Але що ми будемо робити, коли, наприклад, йде невідповідність Кодексу суддівської етики, який затверджений з'їздом суддів, і критерії, які ті самі, наприклад, дублюються Громадською радою добросесності, але в іншій інтерпретації. Тому саме з метою узгодження органів і була запропонована.

І я дійсно вибачаюсь, оскільки ми орієнтувались на сприяє у чинній редакції, а ми орієнтувались на 105-у зі значком 1, де зазначена Громадська рада добросесності є допоміжним. Тому це в процесі опрацювання такий був вислів, жодних...

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, да, давайте не відволікатись на оці от моменти, сконцентруємось все ж таки на роботі. Хтось там щось сказав, там не так, всі ми юристи, всі розуміють, про що говорять і так далі.

Дякую, Вища рада правосуддя.

Колеги, я бачу певний консенсус можливості серед членів комітету, бо головні хто тут приймає рішення – це члени комітету. Я бачу певний консенсус між пропозиціями. Тому я поставлю на голосування пропозицію комітетську, ту, яку запропонував пан Роман Бабій. А саме... І Павло Васильович погоджується, і свою пропозицію тоді зняти. А саме: в правій колонці, так, як у нас зараз передбачено... Значить, у нас врахована правка 164 була повністю, відповідно вона тоді буде врахована частково. Так? Ну, секретаріат...

_____ . Ми вирішимо, там багато правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, там багато правок цього стосується. Тому ставиться на голосування комітетська правка, врахувати комітетську правку замість цих правок. А саме: Вища рада правосуддя затверджує єдині показники для оцінки добросесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) після консультацій з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Радою суддів України та Громадською радою добросесності.

Ось така пропозиція комітетської поправки. Колеги, прошу підтримати. Ви чули, що це, так би мовити, консенсусно.

_____. Да, процедурно. У нас тоді відповідна комітетська правка і буде до Закону про ВРП там, де ми пункт 20 з позначкою 4, там так само, що затверджує тоді після консультацій з ВККС, Радою суддів, ГРД.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, зрозуміло. Всі погоджуються?

Добре. Колеги, отже, переходимо до голосування за запропоновану комітетську поправку.

Роман Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик. Божик Валерій Іванович!

Васюк. Васюк!

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко. Демченко!

Дирдін.

ДИРДІН М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

Князевич.

Макаров.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков. Новіков!

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев. Соболев!

Стефанчук. Стефанчук!

_____. Потенціал втрачаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За. Нічого не втрачаємо.

БОЖИК В.І. Божик – за. Я пропустив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс – за. Божик – за. Дякую, колеги.

Стефанчук Микола Олексійович.

Шпенюв.

Так, ще раз називаю тих, секретаріат також прошу зв'язатися і з'ясувати, можливо, проблеми зі зв'язком, комітет, це важливе питання.

Васюк.

Власенко.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко – за. Дякую.

Князевич.

Макаров.

Німченко.

Новіков.

Павло Васильович, там ваш співголова десь не на зв'язку.

Новіков.

Пузанов.

Соболев.

Стефанчук. Стефанчук Микола Олексійович!

Так, кого ще в нас тут нема?

Васюк.

Власенко.

Калаур. Калаур був, да. Вибачайте, Іван Романович. Калаур, да. Може, Микола Олексійович десь там поруч, ні?

Васюк.

Макаров.

Німченко.

Новіков.

Пузанов.

Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук. Дякую, Микола Олексійович.

Васюк. Я бачу, що є нібито на зв'язку Васюк.

ВАСЮК О.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вже рахуємо, колеги. 12 членів комітету – за, проти – 0, утрималися – 0.

Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Колеги, давайте ще все ж таки попрацюємо, у нас є можливість сьогодні завершити опрацювання даного законопроекту.

Колеги народні депутати, ще у когось пропозиції будуть, чи можемо переходити?

ДИРДІН М.Є. В мене, пане голову.

ПАВЛІШ П.В. Подождіть, в мене ще одна є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Павло Васильович, я бачу, Максим Євгенович десь там в дорозі, щоб зв'язок не пропав, може...

ПАВЛІШ П.В. Потім голосувати не зможу. Я не заперечую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Дивіться, я ще забувся про одну свою правку, це правка 60. Хочу просто для себе зрозуміти, в першій редакції, в першому читанні було те, що ВККС не пізніше ніж за 30 днів до дати проведення кваліфіспиту оприлюднює його програму на своєму офіційному сайті. Я пропонував додати "та перелік питань тестування". Чому? Тому що, щоб зрозуміти, ця програма, вона буде передбачати перелік питань чи як воно взагалі буде, щоб просто зрозуміти для себе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, ми надамо слово Вищій кваліфікаційній комісії.

ДИРДІН М.Є. І я хотів задати запитання ВККС з цього питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто скажу, з урахуванням того, як проходила робота на базі підкомітету, робота там на нарадах і так далі, то ідея включення саме програми тестування, по-перше, так і було раніше в доборах, програма тестування, там визначається ті тематичні напрямки, з яких будуть складатися питання, а не оголошується перелік всіх питань. Коли є перелік всіх питань, то є така практика, що кандидати, потенційні кандидати ділять між собою просто переліки цих питань, готують відповіді, потім обмінюються, і інколи мені доводилось зустрічати навіть що пропонувалось для продажу відповіді на переліки питань. Це може перетворюватися інколи на те, хто більше запам'ятає відповіді ніж на підготовку. Тому от і було прийнято рішення в редакції законопроекту саме напрямки, правильно, перелік, тематику. Тематику, а не просто щоб вивішувались всі тестові завдання. Тим більше, тестові завдання, щоб всі вивісити вони вже мають бути готовими повністю, тобто з цього і виходили, щоб не просто запам'ятовували все ж таки, а готувались по напрямках, які будуть означені Вищою кваліфікаційною комісією суддів.

Можливо, тут питання до Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Хтось з представників Вищої кваліфікаційної комісії суддів, будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дякую за надане слово.

Дивіться, питання насправді не є просте. Те, про що сказав голова комітету Денис Маслов, пан Денис Маслов, це методологічно і засадничо є правильний підхід – публікування програми іспиту без публікацій конкретних запитань, з мотивів яких було озвучено. Разом з тим, є тут два нюанси, два моменти. Публікувати програму іспиту, очевидно, що можна тоді, коли є і готові безпосередньо самі запитання, а не тоді, коли вони в процесі розробки. Тому що ці речі знаходяться в нерозривному зв'язку, зараз вони готуються і ми їх хочемо розробити їх в достатньо великій кількості для того, щоб ми могли з тої величезної кількості кандидатів, які будуть приймати участь у різноманітних конкурсах, компілювати відповідні завдання, оскільки переходимо до наступного моменту, те, про що було озвучено паном Денисом. Якщо ми не публікуємо безпосередньо сам перелік питань, є дві історії. Є одна історія ризику зливу інформації від тримача цих питань там чи ще десь від когось, ми, звичайно, працюємо над тим, щоби таку ймовірність звести до максимального нуля. Але, ну, скажімо так, ну, ми повинні розуміти, там є поняття хакерських атак, якихось взломів і так далі, це є одна історія. Друга історія, це пов'язано з тим, що, якщо одну і ту саму базу питань, якщо вона не буде достатньо великою, використовувати велику кількість разів, а, ну, якщо ми беремо, наприклад, конкурс в апеляцію, ми очікуємо від трьох до п'яти тисяч кандидатів. Якщо ми говоримо про етап добору, то це від п'яти до десяти тисяч кандидатів. Якщо таких тестів буде там, скажімо, три-чотири тисячі запитань і проводити велику кількість таких іспитів, то увесь перелік питань за декілька місяців у кандидатів шляхом обміну він буде на руках і таке неоприлюднення, воно саме по собі втратить будь-який сенс. Тому є питання теоретичної, ну, як би основи підготовки тієї історії. Є другий момент, пов'язаний з великою кількістю тих процесів, які необхідно забезпечити.

Тому, переводячи до практики, так, звичайно, базово ми виходимо з публікації відповідно... у відповідний термін самої програми тестувань без переліку тих запитань, але ми будемо дивитися, ми не знаємо. Поки що ми для себе поставили амбітну мету: 12 тисяч тестових запитань по усіх чотирьох юрисдикціях. Наскільки вдасться цього досягнути, оскільки перший етап ми планували березень, найпізніше квітень, для конкурсів апеляції, це, як нам сказали експерти, це не просто амбітна – це мегаамбітна задача. Таку кількість тестів за такий період часу, такої складності не готував ще ніхто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Євгенович, я просто уточнення, щоб розуміли. Мені здається, що норма, запропонована зараз в редакції до другого читання, жодним чином не забороняє Вищій кваліфікаційній комісії за їх рішеннями публікувати перелік і питань в тому числі. Тому що закон вимагає лише опублікувати перелік тематики. Але якщо буде рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів опублікувати і всі завдання, то закон якраз цього не забороняє. Закон мінімальну гарантію встановлює, щоб кандидати хоч по тематиці орієнтувалися.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ви праві, пане Денисе, так і є.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, чому виникло це питання і чому я подав цю пропозицію. Ми тоді обговорювали на підкомітеті, в якій формі це буде. Це для чого робиться, на мою думку, на моє переконання? Що коли кандидат погоджується і йде конкурс, і дається певний перелік завдань - для чого? Щоб він зрозумів, до чого йому готуватися. Якщо це буде просто тема щодо там Кримінально-процесуального кодексу в розділі тримання під вартою, щось нібито, то отак воно буде виглядати, це тестове питання, просто тема, там взяття під вартою, чи ще щось, чи будуть конкретні запитання?

Якщо, я зараз почув від голови комітету, що це віддається право ВККС визначати, чи робити питання, чи не робити питання, тобто це ми даємо на розсуд ВККС. Я вважаю, що має зробити все-таки законодавець, визначитися, чи це передбачаються питання, чи вони не передбачаються, ці питання, для того щоб кандидати, які будуть приймати участь в конкурсі, вони вже розуміли саму процедуру. Тут про що говорилося, що готуватися чи не готуватися. Я думаю, що той, хто готується або хоче стати кандидатом, він буде готуватися до тестів, до іспитів з чотирьох галузей знань, напрямків. То мені здається, все-таки щоби ті тести, вони будуть, питання, вони будуть чи вони не будуть. Зараз я почув, що це буде вирішувати ...*(Не чути)*, виходячи з певних якихось критеріїв, а які це критерії, ми теж це не розуміємо, які це критерії будуть.

Дякую. Я би все-таки хотів ще теж почути позицію ВРП з цього питання. Дякую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Пане Денисе, якщо можна, маленький коментар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ми провели велику кількість консультацій. Дивіться, є стандарт проведення тестування на рівень знань. Коли провадиться ЗНО за результатом

навчання у школі перед поступанням в університет, коли проводиться ЗНО для визначення кількості балів для поступання у магістратуру, ніколи ніде не публікується конкретний перелік питань, а публікується напрямок тематик.

Тобто є поняття валідності, – те, про що от ви, пане Максиме, Максим Дирдін піднімав це питання, це важливо, – валідності тестових, перепрошую, не тестових, а програми іспиту. Тобто яка, якщо ми переводимо на конкретику, наприклад, беремо там розділ цивільного права, да, забезпечення зобов'язань, це напрямок програми іспиту не забезпечення зобов'язань, – це там порука, гарантія, завдаток. Тобто особа розуміє, що вона повинна володіти достатнім рівнем знань з відповідного інституту: цивільного права, кримінального права і так далі, і тому подібне. І це є загальновизнаний і, в принципі, загальновизнаний світовий стандарт проведення оцінювання якості знань, який передбачає публікацію для відповідних кандидатів, які беруть участь в такому оцінюванні, без публікації безпосередньо самих запитань, тим більше відповідей, а виключно програми. В такому випадку валідність результату оцінювання якості знань є більш релевантна і показує глибший рівень когнітивних здібностей кандидата, аніж самий перший найбазовіший рівень запам'ятовування, тому що рівень запам'ятовування, він не означає про те, що така особа володіє рівнем розуміння відповідних тематик, в даному випадку рівнем знань і розумінням відповідних правових інститутів.

Так, справді, дуже важливим є питання валідності безпосередньо самих запитань, які є розміщені у цих тестах, але за загальновизнаним принципом, і комісія тим шляхом іде, такі тести, які розробляються відповідними експертами, вони проходять рецензування, в результаті чого ми отримуємо висновок про валідність відповідних тестових завдань з метою визначення необхідного рівня знань кандидатів, в даному випадку на посади суддів. Тому, ще раз, загальновизнаний принцип – це є програма, не конкретні тести.

ДИРДІН М.Є. Я зрозумів. Дякую, пане Руслане. Дякую за вашу позицію, зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, будете наполягати чи ні?

ДИРДІН М.Є. Ні, ні. Я хотів ще почути позицію ВРП і все. Я просто, мені цікава позиція ВРП з цього питання і все. Два слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас Калаур Іван Романович зараз ще. Максимально коротко, бо я знаю, у деяких вже розряджається...

КАЛАУР І.Р. 12 тисяч запитань на 4 галузі права – це, дійсно, амбіційний проект. Якщо 12 тисяч поділити на 4 це получається по 3 тисячі питань по кожній галузі права, да? То ви можете навіть не писати програму, просто напишіть – треба знати все. І тоді для чого там перелік питань давати. Я, ви знаєте, працював трішки з тестами, щоб по галузі "Конституційне право" скласти 3 тисячі тестів, це треба знати не тільки конституційне право.

І друге питання у мене таке до вас. Як ви плануєте провести тестовий режим цього вашого відбіркового екзамену, іспиту чи як? Чи ви це будете залишати членів ВРП, хай вони спочатку самі поpróbують, не ВРП, а ВККС, пробачте, хай вони самі спочатку спробують здати цей тест, а тоді вже подивитесь, чи варто його запускати для відбору суддів.

Дякую. Плануєте так провести?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, коротко.

СИДОРОВИЧ Р.М. Так, плануємо. Раз.

Друге. Чотири напрямки: це є цивільне, кримінальне, господарське і цивільне. Конституційне є лише частиною, так само як корупційне і так далі, лиш у цьому випадку це було 120 тисяч тестів.

Третє. Як саме проходить здача? Є два варіанти. Це або людина заповнює і на папері прямо в місці, де вона складає тести, таймер враховує і відразу є результат з тим, щоб не було ймовірності спотворення результатів і втручання і була довіра відповідно. Є другий варіант, це є безпосередньо на комп'ютерах на базі центру оцінювання, незалежного центру оцінювання якості освіти. Це було б краще, цікавіше. Але тут є проблема фінансова і логістична, тому що потрібно дуже багато приміщень, дуже багато комп'ютерів і логістично це організувати дуже складно. Але ми від цієї ідеї поки що не відмовляємося, працюємо на одним і на другим варіантом, дивимось, який буде реалізувати реалістичніше, враховуючи і війну, і всі безпекові інші моменти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я знаю, що Вища кваліфікаційна комісія суддів там з НАЗЯВО працює, і у нас була робоча зустріч комітету... *(Не чути)* разом з представниками НАЗЯВО, ми предметно проговорювали це питання. І там було адресовано запитання Вищій раді правосуддя від Максима Євгеновича. Да, якщо...

ДИРДІН М.Є. Пане Руслане, да, тільки там був Іван Романович Калаур задав ще питання, чи будуть тестуватися ці тексти, як вони будуть на практиці? Їх буде хтось протестовувати чи не будуть їх протестовувати члени ВККС?

СИДОРОВИЧ Р.М. Обов'язково. Дивіться, члени ВККС будуть протестовувати в будь-якому випадку, тому що ми будемо дивитися, це наша юридична і політична відповідальність за валідність усіх тих тестів. Але за загальноприйнятим правилом будуть формуватися відповідні тестові групи, членів ВККС для цього є замало, для цього має бути сформована група мінімум із 100 чоловік, мінімум, це щонайменше, для того, щоб перевірити валідність тих тестових завдань, які будуть готуватися, тому що в іншому випадку їхня база не буде відповідати загальноновизнаним принципам підготовки таких...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Руслане.

Вища рада правосуддя, там член комітету Максим Євгенович Дирдін...

_____. Пане голово, Вища рада правосуддя, ми не обговорювали, але зараз ми цю дискусію обговорили. Ми за публікацію у відкритому доступі питань. Уже їх кількість... Дійсно, Вища кваліфікаційна комісія. Якщо будуть відкриті питання опубліковані, це надасть прозорість конкурсу, можливість кандидатам підготуватися, рівні умови. І так відбувалось в прокуратурі, як мені відомо. Тобто ми за відкриті публікації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Колеги, як я і сказав, як підтверджує Вища кваліфікаційна суддів, ця редакція, яка запропонована до другого читання, зовсім, жодним чином не забороняє Вищій кваліфікаційній комісії суддів опублікувати ці тести і все. Тому у мене пропозиція.

Максим Євгенович, будете ви наполягати?

ДИРДІН М.Є. Тут просто одна пропозиція: або ми його закріплюємо в законі, або ми віддаємо на відкуп ВККС це питання, все. Тобто щоб розуміти було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, чесно, я за те, щоб це здійснила Вища кваліфікаційна комісія суддів, яка має завдання якомога краще організувати роботу по відборі кандидатів.

_____. У мене ще одне запитання. Можна, Денис Вячеславович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, звичайно. Прошу.

_____ . Дивіться, до пана Руслана запитання. Дванадцять тисяч запитань, Вероніка нам обіцяє 50 індикаторів. Скажіть, будь ласка, в якому році ви плануєте закінчити добір суддів?

СИДОРОВИЧ Р.М. Дивіться, я самостійно взяв в руки календарик, порахував ті скорочені терміни, які в нас є передбачені, якщо в нас буде підтримка від донорів, я переконаний, що вона буде в контексті логістичної організації, тому що... Ще раз, що таке добір?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслане, я вас дуже прошу, в нас у членів...

СИДОРОВИЧ Р.М. Два роки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Два роки. Все. Дякую. Мені здається, що процес добору – це процес, він буде йти постійно і йде до того, щоб він йшов постійно, просто не в такому авральному режимі і не по такій кількості. Але це буде постійний процес просто більш. скажімо, не з такими викликами вже.

Максим Євгенович, ще будете ставити вашу...

ДИРДІН М.Є. Да. Якщо програма передбачає публікації цих тестів, то давайте ми все-таки поставимо правку на голосування і передбачимо це в законі. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 60-у правку.

ДИРДІН М.Є. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги... Да, зрозуміло. Всі чули обґрунтування по цій правці. Я особисто вважаю, що ця норма, яка передбачена в нас, дозволяє, надає можливість Вищій кваліфікаційній комісії суддів публікувати за їх рішенням тести, але кожен сам вирішує як голосувати. Будь ласка, ви чули дискусію. Максим Євгенович пропонує, щоб в обов'язковому порядку перелік тестових питань публікувався Вищою кваліфікаційною комісією суддів, правильно? Та.

Отже, колеги, переходимо до голосування за пропозицію Максима Євгеновича, це пропозиція номер 60.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Маслов. Ну, я говорив, утримався.

Німченко.

Новіков. Новіков!

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 7 членів комітету – за і 7 – утримались, проти – 0. Отже, рішення не прийнято, получається, у нас. Сім на сім.

Але це жодним чином не заважає Вищій кваліфікаційній комісії суддів публікувати. І я б все ж таки просив врахувати позицію членів комітету при подальшій роботі щодо публікації, тому що ми в будь-який момент можемо внести відповідні зміни.

_____. Можемо голос автора за два голоси порахувати і тоді буде прийнятий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тільки для цього потрібно змінити дещо інший закон.

_____. Погоджуюсь. На жаль, не прийняли. Непогана норма була б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є у когось пропозиції чи можемо переходити...

ПАВЛІШ П.В. У мене є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Павло Васильович, точно, ви ж передавали слово...

_____. У мене потім розширене питання. Дякую.

ПАВЛІШ П.В. У мене пропозиція по 343 поправці. Коротко поясню, чого вона стосується. Це щодо суддів, які проходили кваліфіціювання без участі Громадської ради доброчесності. Є пропозиція, щоб вони пройшли також кваліфіціювання за участю Громадської ради доброчесності. Якщо коротко, так щоб... Сама правка, вона дещо ширша.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Я так розумію, вона стосується тих суддів, які проходили по закону 2015 року, ще до змін до Конституції ця пропозиція. І згідно того закону судді з 16-го року судді, які проходили за цим законом, не проходили кваліфікаційне оцінювання вже за законом 2016 року. Я думаю, що всім відома ця історія. Вона у нас в таблиці стоїть як відхилена.

ПАВЛІШ П.В. Я прошу її врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Ви ставите її на врахування.

Позиція Вищої ради правосуддя.

САЛІХОВ В.В. Доброго дня, пане голово! Доброго дня, шановні народні депутати! Віталій Саліхов, член Вищої Ради правосуддя. Погоджуюся з головою комітету. Перше кваліфікаційне оцінювання проходили судді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, чекайте! Голова ще нічого по цій пропозиції не говорив.

САЛІХОВ В.В. Ні, ні, ні.

В 15-му році вперше було проведено кваліфікаційне оцінювання суддів, яке було запропоноване Законом "Про забезпечення права на справедливий суд", який, дійсно, був прийнятий в 15-му році і який запровадив таке оцінювання і десь біля 300 осіб пройшли його за законом і за порядком, які на той час закон визнавав.

Десь у вересні 2016 року були прийняті зміни до Конституції, були прийняті зміни до Закону "Про судоустрій і статус суддів". В "Перехідних положеннях", в тому числі в статті 16.1 пункт 4, було зазначено, що таке проходження зараховується. Крім того, був висновок Венеціанської комісії, який говорив про те, що єдиний раз судді можуть проходити таке кваліфікаційне оцінювання.

Таким чином повторне оцінювання – це пряме порушення Конституції, це пряме порушення закону, оскільки судді не відповідають за рівень закону, який існував у 15-му році. Більше того, таке питання ставилося, ну, майже рік тому при обговоренні антикорупційної стратегії, яка розроблялася НАЗК і яка затверджувалася постановою Кабміну. Вища Рада правосуддя висловлювалася з приводу цього і висловлювалася щодо неможливості проведення такого повторного оцінювання. І ми знайшли підтримку в тому числі і партнерів. І НАЗК запевняла нас про те, що таке оцінювання повторне неможливе, оскільки це пряма норма закону, яка діяла, і це пряма норма Конституції, яка врахувала таке оцінювання при його проходженні.

Тому вважаю, що така поправка не заслуговує на увагу, не може бути прийнята, оскільки, може, повторююся, таке оцінювання судді пройшли і воно, таке оцінювання, було зараховано як первинне оцінювання і на оцінювання здатності здійснювати в тому числі правосуддя. Саме запровадження в цьому механізмі Громадської ради доброчесності, тобто інституції, якої на той час не існувало, на мою думку, не може бути підставою переоцінки можливості здійснювати правосуддя в конкретному суді, оскільки після його проходження судді, які проходили за старою процедурою, отримали в тому числі рішення ВККС, в якому безпосередньо зазначено, що він здатен, підтвердив здатність свою здійснювати правосуддя в конкретному суді. Тому ми наражаємося на те, що зміна самої процедури в подальшому буде передбачати неврахування процедури оцінювання, яку пройшла за процедури... яка не передбачала там якийсь орган, що безпосередньо може трактувати як здійснення тиску на суддю або на суддів, які на теперішній час здійснюють правосуддя.

Ну, і це стосується ще, скажемо так, суддів, які на той час, може, невідомий факт, але в 15-му році вирішувалось питання кому першому проходити таке оцінювання,

первинне оцінювання. І саме суддям Києва на зборах суддів було висунуто таку вимогу, бо вони говорили, якщо ви центральні судді, будь ласка, покажіть приклади. І судді Києва, саме Києва, пішли на таке оцінювання.

Дякую. Можливо, колеги, хтось доповнить.

_____. З вашого дозволу, я доповню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги з Вищої ради правосуддя, я прошу представляйтесь всі, хто говорять. Ми то вас знаємо, але тут більше учасників.

БУРЛАКОВ С.Ю. Член Вищої ради правосуддя Сергій Бурлаков.

Додатково я повністю підтримую позицію Віталія Валерійовича і додатково хочу наголосити на частину другу статті 12 зі значком 2 про правовий режим воєнного стану, який вказує, що повноваження суддів, органів та установ системи правосуддя, передбачене Конституцією України, в умовах правового режиму воєнного стану не можуть бути обмежені. Крім того, це безпосередньо запровадження такої процедури може наражатись на неконституційність у зв'язку з тим, що порушується частина друга і частина п'ята статті 126 Конституції України, оскільки Венеційська комісія дійсно сказала, що це екстраординарний захід, він може бути здійснений лише один раз, і надалі Венеційська комісія від цього висновку не виступала, а лише транслювала його. Також це вказано безпосередньо в рішенні Конституційного Суду. Тому вважаю, що такий підхід не відповідає 126, 128 статті Конституції України, а також правовому режиму воєнного стану, який зараз діє.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вища кваліфікаційна комісія суддів. Вища кваліфікаційна комісія суддів, 343 правка про повторне, так би мовити...

СИДОРОВИЧ Р.М. Проблема з комунікацією виникла.

Проблема насправді, я розумію, звідки вона взялася. Я пам'ятаю момент, коли запроваджувався цей інститут 2015-2016 роки, він був викликаний подіями Революції Гідності, він викликав переоцінювання абсолютно всіх суддів. І, справді, в тому випадку Венеційська комісія пішла на погодження цього інституту, виходячи з одноразового екстремального застосування цього інституту.

Я розумію, якими суспільно-політичними подіями викликана така ініціатива, і важко не поділяти стурбованість. Але з точки зору правової конструкції важко не погодитись з тими тезами, які приводились представниками Вищої ради правосуддя, щоб я їх не повторював, проблема носить політико-правовий характер. Але я би просто звернув увагу тут усіх присутніх і членів комітету, і представників громадськості, і наших партнерів міжнародних проектів, які тут приймають участь, про ймовірні наслідки. Я розумію, що там події щодо тих чотирьох суддів, які там нещодавно розглядались тією ж самою Вищою радою правосуддя, вони сколихнули усіх, але не всі судді є такими. Об'єктивно, ну, не всі. І я тут вже говорю про ...*(Не чути)* як людина, не як член Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

Я би побоювався застосування якихось таких додаткових екстремальних заходів, які можуть призвести до подання заяви на відставку всіх суддів апеляційних судів, більшість з яких мають право на відставку. Тобто ми повинні тут вибирати між... Та ж сама Венеційка, той самий ЄСПЛ він говорить про домірність якихось там екстремальних заходів. У мене особисто як у людини і правника є певний сумнів в домірності. У нас є НАБУ, є САП, які ловлять, слава богу, ловлять хабарників. Тому є побоювання, що намаганням очистити від недобросовісних суддів наш судовий корпус. Я переконаний, що всі представники органів суддівського врядування, які тут є присутні, бажають такого очищення. Але щоб з водою не вихлюпнили б дитину і не залишили наші апеляції без діючих суддів. Отака от позиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую, пане Руслане.

Так, у нас Ніка. Ви тільки як хто зараз?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Я, власне, як ...*(Не чути)* добросовісності зараз не висловлюю ...*(Не чути)* Михайло мене точно доповнить.

Логіка всього кваліфікаційного оцінювання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ще раз, ви зараз говорите як представник Громадської ради добросовісності чи...

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Ні, ми не голосували цю позицію, тому я не можу її представляти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Тобто ви зараз будете озвучувати позицію громадської організації, правильно?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Так, фундація DEJURE.

Так, тепер повертаючись. Кваліфікаційне оцінювання за участю Громадської ради доброчесності в цілому мало свій сенс, щоб оцінювати суддів на відповідній займаній посаді на критерії доброчесності. Під час первинного кваліфікаційного оцінювання це оцінювання не відбувалося. По факту, зараз знову скажу як представниця громадської організації, це була лазівка для суддів, щоб не проходити цей фільтр і залишитися на посаді. Зараз ми маємо, по суті, великий історичний шанс виправити те, що було якимось чином упущене за ці всі роки, і відправити суддів, які мали проходити цю процедуру, на реальне проходження цієї процедури.

У нас є дві правки, 343 пана Павла, яку ми почали обговорювати, і 344, які, власне, показують цей консенсус, що судді, які не проходили реального кваліфікаційного оцінювання, мають його пройти. Я розумію, що в нас зараз є прекрасні НАБУ і САП, які ловлять хабарників, але НАБУ і САП ловлять тоді, коли це сталося і за стандартами кримінальних проваджень. Кваліфікаційне оцінювання має трошки інші стандарти і іншу мету ніж НАБУ і САП.

Те, що ці судді його не пройшли, це проблеми насправді всієї країни і ми зараз їх чудово бачимо на прикладі кримінальних справ. У нас є, повторюю, ці правки 343-я і 344-а, які передбачали, що первинне кваліфікаційне оцінювання такі судді ...*(Не чути)* мали б відправитися. У нас є позиція міжнародних партнерів, які також говорять, що ці судді мають пройти реальне кваліфікаційне оцінювання, як це закладалося і в чому ідея була.

Зараз у нас є правка, яка ще і погіршує насправді ситуацію, це 372-а. Тому що вона виключає положення, що навіть ті судді, які не пройшли первинне кваліфікаційне оцінювання, відправляються на реальне кваліфікаційне оцінювання. В цій правці був великий сенс і також правка пана Павла, але лише при врахуванні сукупності 343-ї, коли ми запроваджуємо, в принципі, для всіх суддів, які проходили первинне кваліфікаційне оцінювання, його повторимо. Тут ми мало того, що не вирішуємо проблему, не боремося з тінями незабутих предків, ми ще й робимо гірше цією ситуацією, що ніякий суддя, навіть той, який не пройшов первинне кваліфікаційне оцінювання, не відправляється на реальне кваліфікаційне оцінювання. Як це буде сприйнято громадськістю, думаю, дуже сильно очевидно. Тому ми як фундація DEJURE наполягали б на прийнятті правки пана Павла 343-ї або пані Радіної 344-ї. Я думаю, мій колега Михайло мене ще в цьому доповнить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

_____. З вашого дозволу, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто? Михайло ...*(Не чути)*, потім Віктор Килимар.

_____. Дякую, колеги.

Ніка більш технічно навела аргументи, я більш широкі, такі загальні, з вашого дозволу. Теперішнє кваліфіціювання передбачене Конституцією і "Перехідними положеннями". Скажімо так, якби конституцієдавець сказав, передбачав яесь нове і казав би, що, точніше не нове, не нову процедуру, а ту саму, він би, напевно, сказав, що ті, хто її проходили, її проходити не повинні. Але цього немає, тим більше називається воно по-іншому, тим більше органи беруть іншу участь у процесі, тим більше наслідки інші. Тому що там наслідки були у вигляді того, що в школу суддів переважно відправлялися судді.

Про чотирьох суддів вже сказав на сьогодні пан Сидорович, я йому вдячний за це, нагадав, що таке було. От такий наслідок цього первинного кваліфікаційного оцінювання так званого. Не виявило воно, на жаль, тих суддів, які діяли недоброчесними елементами, які ганьблять судову систему, так що аж Рада суддів написала, що у них вже немає слів.

Більше того, я нагадаю вам також епізод з оприлюдненого відео, там, де один із представників прокуратури бере хабар 100 тисяч доларів і каже, що він може порішати, вибачте, з усіма суддями, скільки їх там в київській апеляції, сто з лишнім було, якщо я не помиляюсь, принаймні на той момент, крім одної. И это бред, він каже, стосовно неї, а по решті він може це зробити. От які наслідки і яка якість цього первинного, вибачте, кваліфікаційного оцінювання.

І останнє. В наших партнерів чітко це записано в їхній позиції, і я так розумію, що в тому листі, в якому вони комунікували до комітету. Якщо ми зараз проігноруємо це, колеги, ми маємо величезний ризик, от уже буквально за кілька днів буде прийматися рішення про надання 50 мільярдів євродопомоги Україні і про відкриття або невідкриття перемовин про вступ, зараз дуже і дуже складна ситуація з обома рішеннями через позицію деяких країн. Якщо зараз піде меседж у наших міжнародних партнерів, що український парламент, приймаючи закон, залишає фактично і зберігає на посадах корумпованих суддів апеляційних судів і інших, які ...*(Не чути)* в Києві до судової системи України, у мене є величезні сумніви, що це допоможе нам отримати це історичне рішення.

Тому, колеги, я би дуже просив, приєднався до тих, хто виступав, і просив би все-таки правку врахувати.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Килимар, потім Вища рада правосуддя.

КИЛИМАР В. Дуже дякую, пане Денисе.

У мене насправді один буде коментар на розвиток насправді того, що Михайло казав. От відкрив Конституцію, перехідні положення, і зазначено, що відповідній займаній посаді, далі по тексту, має бути оцінена в порядку, визначеному законом. Можливо, мої знання недостатніми є для того, щоби правильно інтерпретувати цю норму, але, мені здається, що якраз ті положення, які передбачили те, що ті судді, які пройшли вже первинне кваліфікаційне оцінювання до того, як були прийняті ці положення Конституції, вони якраз і є неконституційними. Відповідно нам варто чекати раніше чи пізніше конституційного подання саме по цих положеннях, а не по тих положеннях, які зараз пропонуються паном Павлом Павлішем чи пані Анастасією Радіною. Можливо, є думки щодо цього, тому що мені здається, що насправді є правильна інтерпретація Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вища рада правосуддя.

_____. Дякую, шановні депутати.

Ну, по-перше, я би не говорив про те, що реальне/нереальне оцінювання, треба було його проходити для того, щоб сказати, наскільки воно було реальним і наскільки воно відповідало закону на той час. Закон був прийнятий "Про забезпечення права на справедливий суд", відповідно до цього закону був розроблений порядок, і, повірте мені, це було реальне кваліфікаційне оцінювання.

Оскільки працюючи уже Вища рада правосуддя, ми маємо декілька прикладів, які вказують на те, що судді, які пройшли по новому порядку, в тому числі з ГРД, відсторонені у зв'язку з корупційними правопорушеннями, в тому числі ми маємо історію з Верховним Судом, який теж по новому порядку проходив конкурсний відбір. Тому я би не говорив про те взагалі, що це було нереальне оцінювання. Це по-перше. А, по-друге, що проходження такого оцінювання з ГРД – це панацея від корупції. Це не панацея. І приклади затримання суддів, відсторонення в тому числі Вищої ради правосуддя, говорить якраз про те, що це не панацея присутності або несутності Громадської ради

добросовісності. Ми повинні розуміти, чи порушували щось судді? Ні. Чи є це порушення і погіршення становища? Так.

Більше того, на теперішній час, я от для цього взяв кваліфікаційне оцінювання суддів, яке було підготовлено в 2016-2018 році, в тому числі Фондації DEJURE, в тому числі ВО "Автомайдан", в тому числі Романа Маселка, в якому зазначено нашим партнерам про те, що дійсно судді, які пройшли первинне оцінювання в 2015 році, в 2016 за правилами, які існували на той час, звільняються від проходження оцінювання після прийняття змін до Конституції і змін до Закону про судоустрій. Тобто саме DEJURE зазначило про те, що це є об'єктивно і відповідає закону, який діяв на той час. Тому для мене через шість років піддавати сумніву, в тому числі і кваліфікаційне оцінювання, якому вони давали свою оцінку – ну, для мене дивно. А що буде через 10 років, через 15 років? Я ще раз повторюю, таке оцінювання з Громадською радою добросовісності не є панацея від корупції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс Ігор Павлович. Мікрофон, Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Є, точно. Дякую, пане голово.

В мене питання до ВРП, але прошу, якщо можна, коротко. Скажіть, будь ласка, у випадку, якщо буде прийнята вказана норма, чи судді, які не пройшли, отримають право на відставку дострокове і матимуть можливість просто-на-просто подати у відставку? І у випадку, якщо це станеться, яку ланку судів воно більше всього може зачепити, і де ми можемо обмежити доступ такими діями і на який період громадян до правосуддя?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вища рада правосуддя.

_____ . Дякую за питання.

Ну, перш за все це зачепить ланку апеляційних судів і ми фактично позбавимо. Но на теперішній час у мене інформація, що судді не погоджуються з такою позицією, оскільки це порушення Конституції пряме і пряме втручання в діяльність суду.

ФРІС І.П. Ні. Я не те, ви не почули...

_____ . Так, і це зачепить безпосередньо апеляційні інстанції, судді підуть і ми фактично обнулимо реальну можливість здійснення правосуддя і доступу до правосуддя в судах апеляційної інстанції.

ФРІС І.П. Тобто право на відставку у суддів виникне? Це була апеляційна інстанція, правильно я розумію?

_____ . Так.

ФРІС І.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всіх почули народних депутатів. Будемо переходити до голосування за запропоноване.

Сергій Демченко, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я сподівався, що ми до цього питання не дійдемо, але не тому, що я його боявся, а тому, що вважав, що воно є вирішеним, і комунікативно в тому числі, з нашими міжнародними партнерами відповідно до того листа, який вже пригадувався. Але я так бачу, що це не зовсім так, на жаль. Я маю питання, декілька питань. Прошу мене трохи потерпіти, але це важливі питання для того, щоб приймати те чи інше рішення.

Перше в мене є питання до Вищої кваліфікаційної комісії суддів, якщо вони присутні хтось. А, бачу, пан Руслан присутній. Скажіть, будь ласка, тобто, якщо ці норми будуть проголосовані, яку кількість приблизно, кількість суддів це торкнеться? Яку кількість суддів це торкнеться, якийсь орієнтир назвіть, будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Пане Денис, відповідати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дивіться, ми проаналізували, скільки суддів пройшли первинне кваліфікаційне, про яке йде мова у цьому законопроекті. Це є десь близько 200. Тобто, ну, начебто кількість не така велика. Але я не можу тут говорити...

ДЕМЧЕНКО С.О. Це ті, хто пройшли, і ті, хто не пройшли, ще в процесі. Це ж дві категорії.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ні-ні, приблизно 200, я зараз можу вам сказати. Зараз я підніму, точну цифру я вам зараз скажу. Я зараз вам скажу точну цифру, скільки пройшли так зване... ну, не так зване, а первинне кваліфікаційне оцінювання. Зараз я вам скажу точну цифру, і навіть я вам скажу її в розрізі.

Пройшли кваліфікаційне оцінювання всього 203 суддів. З них: Шостий апеляційний адміністративний суд – 128, Північний апеляційний господарський суд – 26, ні, перепрошую, 30, Київський апеляційний суд – 72.

Окрім того, цієї статистики ми не виводили, частина з цих людей, вони брали участь у тих чи інших конкурсах і вони пройшли оце кваліфікаційне оцінювання на відповідність, перепрошую, на здатність, за результатом відповідних конкурсів отримали відповідне підтвердження, у тому числі ревізію від Громадської ради доброчесності. Але ситуація полягає в іншому, ситуація полягає у тому, що, розуміючи, скажімо так, непросту ситуацію, пов'язану з перманентною судовою реформою, яка викликана беззастережно об'єктивними обставинами, ця ініціатива може спонукати до подачі заяви на відставку не лише тих суддів апеляційних судів, які пройшли кваліфікаційне оцінювання так зване первинне, так. Оскільки близько 85-и, там десь під 85 відсотків суддів апеляційних судів, вони мають право на відставку, і більшість із них пройшли кваліфікаційне оцінювання не первинне, а на відповідність, так.

І розуміючи те, що в нас ці історії пов'язані з запровадженням додаткових ...*(Не чутти)* і перевірок, вони мають доволі такий перманентний процес, моє дуже суб'єктивне враження, я можу бути абсолютно неправий, я можу помилятися, так, те, про що я говорив, застереження, що це може спонукати суддів, які вже пройшли кваліфікаційне оцінювання на відповідність, у тому числі за участю Громадської ради доброчесності, піти у відставку у зв'язку з тим, що ніхто їм на сьогоднішній день не загарантує, що не буде запроваджено додаткових процедур, перевірок і в нас може виникнути надзвичайно непроста, можливо, десь і катастрофічна ситуація на рівні апеляційних судів, вона і так є там непроста.

Ще раз, я можу помилятися, я можу бути абсолютно повністю неправим, і я би хотів тут помилятися. Я розумію стурбованість і причини, які викликані такою пропозицією. Я висловлюю застереження з цієї точки зору, щоб, вирішуючи ті проблеми, які, очевидно, хвилюють суспільство, в дуже такий екстремальний спосіб, ми не отримали результат, який буде прямо протилежний суспільним очікуванням. Тому тут насправді дуже непроста ситуація, тут ми повинні зважувати між тим суспільним запитом, рекомендаціями наших партнерів, на які ми, звичайно, що не можемо як держава зважати,

не зважати, вірніше, і тими можливими наслідками, які такі рішення можуть в кінцевому результаті спричинити.

Ще раз підкреслюю, ситуація дуже не проста. Це не той випадок, де ми можемо виходити з якихось простих конструкцій. Потрібно зважити і на правові конструкції, щоб я не повторювався, які звучали, і на можливі наслідки відповідних рішень. Це... Справді я дуже не люблю цього поняття, але це в будь-якому випадку, яке би рішення комітет не прийняв, воно буде так званим політико-правовим, тому що суспільні наслідки і в одному, і в другому випадку можуть бути непростими. Це не проста історія. Потрібно зважити усі за і проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У вас ще питання, Сергій Олексійович?

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, так, будь ласка. Тепер я хотів задати питання, напевно, насамперед пану Віктору з... *(Не чути)* як, напевно, представнику підписантів відповідного листа. Тобто я хотів би бути трохи оригінальним, але оригінальність заключається в тому, щоб ми відверто поговорили і ви чули правду, і таку ж правду і відвертість могли донести особам, яких ви представляєте зараз на засіданні.

По-перше, хочу звернути вашу увагу, що членам комітету відповідний лист був надісланий вчора, десь в обід я його отримав і він був несподіванкою, скажемо так, ті позиції, які в ньому зазначені. Несподіванкою, десь щось очікувалося, але не в такому розрізі.

Друге. Враховуючи... А в мене він достатній, юридичний стаж, я можу вам написати, напевно, кучу аргументів, які з юридичної точки зору критикують відповідні пропозиції, які ми зараз обговорюємо. Це і питання дискримінації по відношенню до тих, хто почав і завершив відповідне кваліфіціювання або не завершив з незалежних від них причин і що особа вжила всіх відповідних заходів, щоб пройти ці кваліфіціювання, і тут в даному випадку держава щось не забезпечила або його належне проведення, або не проведення взагалі, тобто багато-багато чого. І все зводиться до того, що особа, яка потрапила у відповідні обставини, вона має відповісти за помилки держави, що абсолютно не є з точки зору закону правильним і справедливим.

Внаслідок цього я хотів би, пане Вікторе, уточнити, чи відповідні пропозиції, які ми зараз обговорюємо, вони якимось чином узгоджені з Венеційською комісією? Перше питання.

Друге питання. Чому неврахована практика ЄСПЛ, яка каже про зовсім інше, коли ці пропозиції готувалися? Тобто чи можу я так вважати, що є якісь підстави не враховувати практику ЄСПЛ з тих питань, коли ми обговорюємо ці пропозиції? Такі два питання я хотів уточнити, а потім далі продовжу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

_____. Максимально коротко відповім, що я не представляю ні посольство США, ні делегації Європейського Союзу, ні тим паче підписантів, двох пані послів. Тобто ми є проектом міжнародної технічної... точніше, ми є міжнародна організація, яка реалізує проект, тобто ми надаємо свої пропозиції, аналітику, відповідаємо на запитання. От, зокрема, тут беремо участь в тому числі, для того щоб почути ті речі, які тут озвучуються, і їх далі передати, прокомунікувати. Але жодного представницького мандату, звісно, ні я, ні мої колеги з інших проектів не маємо.

Позиція Венеційської комісії, я думаю, що ви прекрасно знаєте, в якому форматі працює Венеційська комісія. Тобто є звернення, вона тоді надає оцінку. Інші формати, вони, ну, принаймні мені, невідомі, коли можна отримувати офіційно оперативну позицію Венеційської комісії. Ну, і так само практика ЄСПЛ, вона, звісно, що враховується нами на експертному рівні, вона враховується на політичному рівні. Тому, якщо у вас є конкретні рішення, правові позиції, які, ви вважаєте, не відповідають тим рекомендаціям, які були надіслані послами, ми занотуємо, зафіксуємо і врахуємо в нашій роботі, звісно.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане Вікторе.

От, враховуючи те, що ви сказали, я насамперед повністю все відчуваю правильно, і, напевно, десь так і розумію цю ситуацію. То, напевно, є логічним подальше питання: в якому форматі ми маємо це обговорювати і чи все-таки не бачите ви необхідність, щоб ми відповідно підготували вам відповідні заперечення, або пропозиції інші, якісь сумніви, обговорили наслідки цієї ситуації можливі для держави? А наслідки, ну, я не утрую, а наслідки – це питання втрати державності взагалі на сьогоднішній день внаслідок прийняття цього рішення: зупинки судової влади і, відповідно, другої ланки. І, ну, подальші наслідки, я думаю... не буду вам розказувати, щоб не робити з цього трагедію, яка насправді, дійсно, може відбутися.

Чи не вбачаєте ви правильним це зробити за участі саме тоді послів або представників, які мають право на це обговорення, на прийняття відповідних рішень? Щоб всі ці моменти, які досить серйозні для нашої країни, врахувати.

_____ . Я тільки можу повторити, що всі критичні, в тому числі зауваження від народних депутатів, ми завжди передаємо. Якщо у вас є ініціатива, ви можете з нею звернутися або через нашу організацію, або безпосередньо в посольство, жодних заперечень я не можу навіть теоретично висловлювати щодо цього.

ДЕМЧЕНКО С.О. Для цього мені відповідний час потрібен. Ви ж рахуєте, що якщо я вчора отримав відповідні пропозиції, то я маю, ну, хоч тиждень для того, щоб підготувати зустрічні пропозиції, аргументувати їх і подати відповідно вам на розгляд.

Враховуючи, що ми намагаємося цей законопроект проголосувати як можна швидше, то в нас є два варіанти, напевно, для того, щоб бути чесними один з одним і на благо держави взяти прийняти найкраще рішення. Це або ми законопроект голосуємо без врахування відповідних пропозицій, і ці пропозиції обговорюємо і виносимо потім після обговорення або в якийсь законопроект, або погоджуємося, що немає необхідності їх враховувати. Або ми другий варіант – відкладаємо розгляд цього законопроекту і поки не врегулюємо, не скомунікуємо по цим пропозиціям чесно, відверто і ще раз кажу, в інтересах України як держави, то, напевно, відкладаємо розгляд цього питання. Як ваше бачення з цих двох пропозицій?

_____ . На жаль, я не маю повноважень, щоб схильно чи не схильно відповісти на вашу пропозицію. Тобто ви як народні депутати вирішуйте, ви як народний депутат можете звернутися до послів, ми можемо слугувати містком для такої комунікації. Але я думаю, що у вас є всі контакти для того, щоб на пряму звертатися до підписантів цього листа.

Щодо дат. Лише зазначу, що справді лист було надіслано в максимально стислі строки, як це дозволяє нам наша, скажімо так, машинерія підготовки проектів цих листів, відправки їх на політичний рівень, підписання і відправки до комітету. До комітету вона була надіслана в п'ятницю увечері, якщо я не помиляюсь, теж не в дуже зручний час, перед вихідними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. О 22:09.

_____ . Так, але кажуть, як тільки, так зразу, він був надісланий.

ДЕМЧЕНКО С.О. Вчора я його в обід отримав, тому, ще раз кажу, я вам можу показати свої дані і відверто скажу, що для мене часу недостатньо для того, щоб дійсно підготувати максимально аргументовану відповідь і свої пропозиції на цю пропозицію.

Це я вам висловив для того, щоб ви все-таки спілкуєтесь, комунікуєте з поважними особами, які підписали цей лист, щоб просто донести лист, відкритість і чесність якусь діалогу між нами і бажання скомунікувати дійсно на результат, позитивний для України, а не для того, щоб зайняти позицію неаргументовану і незрозумілу. Тому що питання ризику порушення Конституції, ризику потім великої кількості позовів до ЄСПЛ проти України, ризику зупинення судової влади, напевно, є достатніми аргументами для того, щоб до цього питання підійти зважено і не помилитися щонайменше.

Тому ще раз хотів звернути увагу, що, на мою думку, я хотів також до голови звернутися, щоб було вирішено, тобто або ми все-таки цей законопроект без цього голосуємо, тому що, я думаю, що достатньо аргументував, що чому це немає бути на сьогоднішній день враховано, або ми відкладаємо цей законопроект, або ми не голосуємо і це питання розглядаємо пізніше окремим якимось законопроектом, ці ініціативи, якщо воно буде доречним після нашої комунікації спільної, або ми відкладаємо розгляд законопроекту і нормально спілкуємося. Я думаю, що на це тижня два знадобиться як мінімум для того, щоб ми прийняли якесь спільне комунікативне рішення, донесли свої позиції. Я думаю, це може бути і позиція всього комітету чи через голову, чи особисто депутата, будь-яка форма, яку запропонують, буде прийнята. Я думаю, комітет завжди готовий для того, щоб конструктивно знайти рішення в правовому режимі тієї чи іншої проблеми.

Тому що дуже багато, ви знаєте, на сьогоднішній день реагувань. Реагування з боку насамперед судової влади, і воно, не можна сказати, що всі дураки в судовій владі, оскільки вони всі посилаються на діючі норми і на відповідну практику, і ЄСПЛ, на норми Конституції, я думаю, що тут є це беззаперечним. І є беззаперечним, що насамперед такі аргументи, що попередня ВККС погана, діюча ВККС гарна, а попередня була нереформована, тому маємо переглянути, ми зайдемо дуже далеко, це я просто переходжу вже на аргументацію якусь, да, частково, її дуже багато. Але ми зайдемо до того, що ми маємо тоді переглянути всі конкурси, які були проведені (в лапках) нереформованої ВККС: конкурси до Верховного Суду, до Вищого антикорупційного суду, за цією ж логікою, да., якщо ми це визнаємо, дійсно що є підстави на це ствердження. А це колапс повністю системи, яка на сьогоднішній день, на жаль, ледь дихає і ледь дихає завдяки дійсно тим суддям патріотам, героям, які на сьогоднішній день з цією купою справ намагаються справитися, і з цією купою проблем, які мають у нас працівники судів. Ви

знаєте те зубожіння, в якому стані вони зараз знаходяться, і не зважаючи на це працюють за десятьох, у тому числі в Херсоні, який постійно обстрілюється.

Тому ще раз кажу, я би просив пана голову і просив би шановний гостей, давайте знайдемо оцей механізм, це як мінімум, да, щоб він був чесний відкритий прозорий, комунікативного рішення або шляхом варіанта а – відкладення законопроекту, або варіанта б – окремого обговорення, а цей законопроект без цього питання йде до зали Верховної Ради. В мене десь такі пропозиції.

Тому в цьому законопроекті зараз я підтримати просто не бачу ніяких для себе ні правових, ні політичних, ні моральних якихось підстав. Просто знищити державу своїм голосуванням, колеги, я перепрошую, але напевно, мені легше скласти повноваження, якщо це буде необхідно, і поставити як умову. Будь ласка, я готовий скласти повноваження, але за це зараз голосувати, напевно, без мене.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, дякую.

Павло Павліш. Тільки мікрофон, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Колеги, дивіться, що ми зараз обговорюємо, дійсно, да, може бути ГРД панацесю чи не може, ну, в нас нічого не може бути панацесю. Але з чим ми вже зіткнулися? Судді, працівники судової влади постійно їздять на форуми, розказують за доброчесність, слухають за доброчесність, проводимо обговорення, проводимо оцінювання. Ми вже дійшли до того, що в певних судах зараз те, що розглядається, це вже створені певні ОПГ. І від цього залежить якраз і якість всієї роботи всієї судової системи. І це такі дуже негативні тіні кидає на всіх інших суддів, які зараз здійснюють судочинство і в Херсоні під обстрілами, і вони виконують свій обов'язок.

Тому я думаю, для того, щоб ми все ж таки, ну, якось розділили відповідальність і могли сказати, що дійсно всі судді у нас пройшли відповідне кваліфікаційне оцінювання, Громадська рада доброчесності їх також перевірила, і з врахуванням того, що в нас зараз антикорупційні органи вже розглядають цілі організовані злочинні угруповання суддів, то ми хоча би дамо якесь громадськості, людям бачення на майбутнє, що з цим борються дійсно.

Тому я думаю, що тут і сперечатися нам нема про що, треба підтримувати цю поправку і дійсно чесні судді, які ніде ніяк не зап'ятані, ні в яких корупційних схемах, вони пройдуть нормально ці оцінювання. І що їм боятися, скажіть?

Тому я в будь-якому разі підтримую і буду закликати своїх колег також підтримувати правку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вища рада правосуддя, ви щось хотіли додати?

_____. Дякую.

Ну, по-перше, говорити про те, що судді створюють десь ОПГ, враховую чи Конституцію і...

ПАВЛІШ П.В. Я сказав, що розглядається, розглядається.

_____. Ні, так розглядається – це розглядається. Я би... бо у нас в кожній гілці влади є свої проблеми, і я не буду називати ОПГ, де вони можуть сформуватися.

А по-друге, чесні судді нічого не бояться, чесні судді за те, щоб Конституція виконувалась. Якщо при прийнятті закону щось змінилося, а суддя відповідно до закону, який діяв на той час, пройшов оцінювання і підтвердив свою здатність здійснювати правосуддя в конкретному суді і законодавець визнав таку процедуру, я за правову визначеність, щоб суддя в подальшому взагалі не боявся виносити рішення, оскільки у когось виникне сумнів щодо роботи ВККС, Громадської ради доброчесності або когось іще іншого і він ставить під сумнів те оцінювання, яке суддя проходив відповідно до вимог закону на час такого проходження.

Я ще раз повторюю, ніхто нічого не боїться, ми просимо поважати суддівську незалежність, просимо лише поважати Конституцію і закони України. Тут ні про боязнь, ні про ОПГ річ, ми говоримо про те, що суддя повинен розуміти, якщо він таке оцінювання пройшов і якщо, готуючи аналітичну довідку, де-юре Автомайдан написала, що такі судді не проходять, зазначивши в тому числі норми права, то і де-юре Автомайдан і прочие громадські організації не змінювали свою думку, яка була висловлена шість років тому відповідно до критеріїв і законодавчої норми, на підставі якої судді проходили оцінювання. Не за боязнь, а за повагу до третьої гілки влади, за повагу до Конституції України і за повагу до законів України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

БОКОВА Ю.В. Я хочу додати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

БОКОВА Ю.В. Погоджуюсь з Віталієм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть себе, будь ласка, у нас стенограма.

БОКОВА Ю.В. Член Вищої ради правосуддя Бокова Юлія. Я хочу додати і погоджуюсь з Віталієм Валерійовичем, що функція судді здійснювати правосуддя, а не постійно проходити оцінювання. І коли, наприклад, кандидат іде до суду і якщо суддя стає перед вибором, чи йти на подальше якесь підвищення, чи ні, то суддя буде задумуватися і розмірковувати над тим, чи варто йти, чи не йти, чи здійснювати правосуддя безперервно, або перед вибором ставати, що здійснюється постійне оцінювання. І це буде відлякувати навіть тих кандидатів, які будуть займати певні посади теж в апеляційному суді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Демченко, ви щось хотіли додати?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я дуже коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте вже до голосування переходити.

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, я просто вважаю, що, правда, це щонайменше є короткозорістю казати про те, що нічого страшного, нехай оцінювання пройдуть ще раз, вони ж можуть ще раз пройти оцінювання.

Колеги депутати, давайте подумаємо так, от ви обралися депутатом, і в момент, коли ви маєте зайти в перший день у Верховної Раду, вам кажуть: а ви знаєте, давайте заново пройдемо вибори, ви ж пройшли їх, пройдіть ще раз. Проходимо ще раз, заходимо в зал, а нам кажуть: ви знаєте, давайте ще раз пройдемо, і так по колу, можна й через день це робити, нічого страшного, що тут такого. Але питання будете аргументувати: там була ЦВК, там не зовсім нормальний склад, ми переформатували його, тепер нову ЦВК ми зробили.

Тому, колеги, це не аргумент взагалі ні до якого з питань. Я ще раз наполягаю на тих пропозиціях, що я сказав. Спрямовані вони на те, щоб зробити процес комунікативний щодо цих проблем, пропозицій відкритим...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, ну, ви знову повторюєтесь, ми вже чули вас... давайте не будемо повторюватись.

Ігор Павлович Фріс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Вячеславович, дуже все просто. Я здавав кваліфікаційний іспит в Головному територіальному управлінні юстиції в 99-му році. Зараз здається в Міністерстві юстиції із зовсім іншими правилами, але так само законно. То мені по логіці треба тоді перездавати іспит зараз іншій кваліфікаційній комісії нотаріату, щоб підтвердити свій статус нотаріуса?

Я прошу поставити вже правку на голосування і рухатись. У мене 4 відсотки залишилося на телефоні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тільки "за".

Володимир Ватрас.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, закликаю всіх проголосувати проти цієї правки. Це несправедливо і неконституційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

_____. Колеги, дозвольте... *(Не чути)* громадська організація була.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні-ні, чекайте, чекайте. Я перед голосуванням скажу. Тут запитували про порядок.

Перше, по порядку, щоб всі розуміли. Є комітет, є зала Верховної Ради – вона все одно визначає. Більше того, по мотивах, власне, слово висуваю. Я виходжу з того, що ми закон зараз голосуємо, який стосується змін процедури добору на посаду суддів, і ми його маємо, у нас є певні умови, що ми його маємо проголосувати досить швидко. Ми довго над ним працювали. Проголосувати маємо досить швидко. Тому для мене важливо, щоб він був підтриманий в залі цей законопроект. І, звичайно, чули всі позиції. Так що, колеги,

можете визначатись, Вищу раду правосуддя, Вищу кваліфікаційну комісію, громадськість, наших колег народних депутатів, я думаю, що кожен вже достатньо почув і можемо перейти до голосування.

І так, ставлю на голосування пропозицію Павла Павліша номер 343. В запропонованій таблиці вона значиться як відхилена. Павло Васильович ставить на голосування питання її врахування. Отже, колеги, переходимо до голосування за пропозицію Павла Васильовича 343.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик. Божик!

БОЖИК В.І. Утримався. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почули.

Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Калаур Іван Романович!

Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – утримався.

Німченко.

Новіков.

Павліш. Павліш!

ПАВЛІШ П.В. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков Михайло Миколайович.

Пузанов. Пузанов!

Соболев. Соболев!

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз, будь ласка, Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

СОБОЛЄВ С.В. Соболев – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев – утримався, Стефанчук – утримався.

Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 2 голоси – за, 9 – утримались, проти – 2. Отже, правка залишається відхиленою.

Так, колеги, чи будуть ще пропозиції?

Давайте так, ну як і говорили, я думаю, що у нас попереду ще є зала, будь-хто може поставити цю правку на врахування.

_____. Денисе Вячеславовичу, а 358-а, вона же врахована там, да, наскільки я ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 358-а...Давайте я закінчу, потім про 358-у.

Будь-хто може ще в залі поставити відповідну правку на врахування, я думаю, що... Да, 358 у нас врахована. Будь-хто може поставити в залі це питання на врахування.

Більше того, тут Сергій Олексійович Демченко говорить, що, в принципі, навіть якщо це не є частиною цього законопроекту, він стосується добру, да, і необхідні відповідні голоси в залі, то це не виключає можливість внесення окремої законодавчої пропозиції, яка відповідним чином може бути опрацьована, не знаю, чи із залученням Венеційської комісії, чи ні, там із залученням всіх стейкхолдерів, і буде видно.

Так, колеги, Володимир Ватрас, у вас по пропозиції? Володимир Ватрас, у вас рука піднята.

Так, колеги, чи є ще пропозиції, чи можемо ставити проект рішення на голосування в цілому?

Роман Бабій.

БАБІЙ Р.В. Колеги, в мене не пропозиція, в мене для розуміння просто і для того, щоб визначитися з голосуванням є таке питання. Питання, щоб зорієнтувати колег, зараз я скажу, про що буде йти мова. Хвилинку.

Так, це Прикінцеві і перехідні положення до Закону "Про судоустрій і статус суддів".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Номер пропозиції.

БАБІЙ Р.В. Да, зараз-зараз, хвилинку. Ага, знайшов. Це не пропозиція, 448 рядок. Я просто, зараз мені важко, щоб не забирати час, я думаю, ви зрозумієте, про що мова. Мені важко сконектити пропозиції, але 448 рядок таблички пункт 20 перехідних положень, і там змінилися у нас особливості, в першому читанні були "з урахуванням

особливостей, передбачених цим пунктом" в кінці. В кінцевій колонці "з врахуванням особливостей, передбачених цим розділом". Я для себе, щоб зрозуміти, це мається на увазі розділ Прикінцеві і перехідні положення, зокрема, новий пункт 21 20 прим. і 20 з позначкою 2 чи щось інше?

_____. Роман Вячеславович, я поясню. Мається на увазі саме це. Тому що там у нас до цього оцінювання також будуть застосовуватися пункти дійсно 20 з позначкою 1, 20 з позначкою 2. 20 з позначкою 1, це про зарахування результатів кваліфіоцінювання в межах конкурсу, 20 з позначкою 2, це про те, що тим, кому відмовили, вони мають все-таки допройти кваліфіоцінювання, щоб було остаточне рішення.

БАБІЙ Р.В. Все, зрозуміло. Тобто це пункт редакційно, скажемо, просто виправлення.

_____. Так, так.

БАБІЙ Р.В. Був пункт 20, а зараз оскільки у нас 21 і 22, то тоді вказали розділ.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тимур, а який номер розділу і що це розділ хіба?

_____. Да, це розділ.

БАБІЙ Р.В. Це Прикінцеві і перехідні положення, так, розділ.

ДЕМЧЕНКО С.О. Розділ все перехідні положення, це не тільки 20, 21 і 22, це і інші положення цього розділу.

_____. Але особливості, передбачені... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ті, які стосуються тільки, так.

БАБІЙ Р.В. Там інші пункти не стосуються цих процедур.

ДЕМЧЕНКО С.О. Щоб технічно юридично воно було правильно по техніці, я не заперечую, я зрозумів суть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ще.

БАБІЙ Р.В. Дякую за роз'яснення, немає більш питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає?

Сергій Соболев, прошу.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, я п'яту годину з вами працюю, я вчетверте ставлю своє конкретне питання. Я так розумію, що два принципи будуть враховані в принципі доброчесності: це ухилянти і це питання стосовно тих, хто використовував плагіат для своїх наукових праць. Можливо, це варіант, яким можна зняти ці питання, їх вирішити. Але питання, які стосуються безпосередньо зарахування стажу для тих, хто захищає нашу Батьківщину, хто мають відповідний юридичний стаж, я не розумію, як можна це за п'ять годин не сформулювати після своїх звернень.

І друге питання – це пріоритети у відповідній статті, де визначаються, я подивився, там 24 поправки, які хочуть розглядати наші колеги як пріоритети. В жодній із цих поправок немає такого пріоритету, як ті громадяни наші, які захищали батьківщину, для них саме повинен бути пріоритет в разі наявності всіх інших показників, які відповідають. Тому я попросив би це поставити на голосування як правки від комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Владиславович, ви не гірше за мене знаєте, ми маємо сформулювати правки, щоб якісь поставити на голосування. Я єдине, що можу сказати, що от в чаті цієї конференції Віталій Гацелюк, я не знаю чи є ще Віталій з нами на зв'язку – це член Вищої кваліфікаційної комісії суддів, він щодо стажу, здається, теж пояснював.

Пане Віталію, якщо можете, озвучте...

ГАЦЕЛЮК В.О. Так, ну, я уважно слухав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вища кваліфікаційна комісія суддів, ви ж якраз і перевіряєте питання стажу діяльності в галузі права для оцінювання.

ГАЦЕЛЮК В.О. Так. Ми уважно слухали ці пропозиції, ще коли вони перший раз були озвучені, я подивився законодавство і, якщо я не помиляюся, я в чат скидував посилання на відповідні норми законів, стаж військовослужбовців по відповідному галузевому закону зараховується в усі види стажу.

По доброчесності у нас в спільних індикаторах з ГРД написано, що академічний плагіат і академічна недоброчесність нами вважається, якщо вона доведена, як недоброчесність.

І по ухилянтам теж зараз є наша практика, ми дивимося по конкурсам: якщо є доведені факти того, що особа ухиляється від військового обов'язку, реалізації, це ж... це теж нами вважається індикатором, ознакою недоброчесності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ГАЦЕЛЮК В.О. Просто пропонуємо це врахувати при ухваленні рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отака відповідь, ви чули, Сергій Владиславович? Вища кваліфікаційна комісія суддів і так це враховують як критерій при оцінюванні доброчесності, мені здається, це розумно і правильно.

І що стосується того, що Віталій Гацелюк скидав в чаті, подивіться, дійсно, він ще о 17:09 скидав, я про це говорив, стаття 8 Закону про соцзахист військовослужбовців: час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби. Я так розумію, що позиція Вищої кваліфікаційної комісії суддів буде така, що цей стаж несення, підтвердять чи спростуйте, несення військової служби, якщо особа є представником правничої професії, ви будете це зараховувати. Правильно?

ГАЦЕЛЮК В.О. Так виглядає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло. Дякую. Така відповідь.
Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. Відповідь є відповідь. Я запропонував внести це положення в тіло закону, де є, чомусь це стосується всіх, крім військовослужбовців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це є в іншому законі.

СОБОЛЄВ С.В. Я розумію, що це в іншому законі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є ще пропозиції? Павло Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, пропозицій нема, але, я так розумію, ми зараз вже переходимо до голосування. Тут з нами колеги і ГРД, і громадської організації, там вже теж п'яту годину працюють, тому я пропонував би дати їм слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас завжди народні депутати руки весь час піднімають.
Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Коротко. Колеги, я не зможу підтримати цей законопроект, враховуючи, що я звертав увагу на наявність порушення статті 116 Закону про Регламент по відповідним правкам, це мене, на жаль, стримає від підтримки цього законопроекту. Я просто заргументував свою позицію при голосуванні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи в перехідні положення, чи відтермінувати цю пропозицію, як, чи з історії України, чи історії української державності.

Володимир Ватрас, ви руку піднімали.

ВАТРАС В.А. Я звертаюсь до Сергія Олексійовича. Сергій Олексійович, всі проблемні питання ми усунули, в тому числі і останнє, тому переконую вас підтримати цей законопроект, він дійсно важливий для нашої держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Володимир Антонович.

Колеги, по історії державності. Роман Бабій, прошу до слова.

БАБІЙ Р.В. Є пропозиція відтермінувати на один рік введення цієї норми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ми ж маємо сформулювати це. Чи є сформульована пропозиція, секретаріат чи Тимур, хто-небудь?

Давайте так, сформулюйте...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ну в прикінцевих положеннях у нас же ж є нібито там же ж відтермінування, туди додати той пункт.

_____. Вже немає.

ДЕМЧЕНКО С.О. Немає вже?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає. Немає, тому це окремою нормою потрібно коректно сформулювати.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ну знову ж прикінцеві тоді, напевно.

_____. Колеги, може, ми тоді проголосуємо, доручимо секретаріату сформулювати? Ну суть же всім зрозуміла.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Руслан Сидорович, прошу.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я лише дуже коротко. Я просто звертаю увагу народних депутатів, що для того, щоб сформулювати цю норму в перехідні, оскільки це не є пункт окремий, тобто це є просто окрема частинка, це потрібно максимально коректно виписати. Тобто в нас, тобто це не весь пункт ми відтермінуємо, а лише одну частинку одного речення одного пункту, тому тут треба бути дуже обережними з формулюванням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми в курсі, в цьому і питання.

Колеги, дивіться, можемо зробити таким чином, що можемо, якщо ми всі питання вже пройшли, ми тоді фіналізуємо і можемо завтра о 10-й лише це питання, оголосити перерву, так я ми проголосували, да? Ну, ми там проголосували, що відсутність кворуму, ну це ж... Можемо перерву, сформулювати, якщо це критичне останнє питання, і завтра о 10-й ранку проголосувати, якщо буде пропозиція, вже сформована комітетська, проголосувати цю пропозицію і проголосувати в цілому.

_____. Колеги, є пропозиція наступна. Дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

_____ . Може, те, що було на початку, ви поставили питання про те, щоби прийняти ваші там пропозиції, відкоригувати, якщо ні в кого немає... зараз ніхто не може її сформулювати, щоби час не затягувати і завтра ще щось не виникне питання, а законопроект важливий в цьому питанні, може, давайте все-таки підтримаємо вашу пропозицію, пане голово, ту, що була, ставили на початку, а потім, коли вже буде... сформулюємо, можна зробити якісь внесення змін вже в майбутньому додатково в цій частині і все, щоб просто час не втрачати.

Дякую.

_____ . Ми не зможемо в частині, нам все одно прийдеться повністю його розглядати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, у мене була пропозиція редакційна, щоби прибрати там лише слова...

_____ . Врахувати частково без врахування цих слів фактично.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, без врахування цих слів.

_____ . А потім зробити окремий в майбутньому законопроект і уже не спеша, плавно це все імплементувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо зробити, колеги, і так. Ми можемо, в принципі... Колеги, а давайте так з вами...

_____ . Якщо просто прибрати, це буде негарна історія взагалі, тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, можна зробити аби що, Павло Васильович. Можна проголосувати закон і ви знаєте наслідки теж, які для держави будуть, через те, що ми будемо от зараз... *(Не чути)*

_____ . Я так розумію, тому всі тут і знаходяться, щоб проголосувати його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Давайте так, чи є можливість зараз сформулювати пропозицію? Давайте я поки що надам слово, я попрошу секретаріат з Тимуром, спробуйте, якщо вдасться зараз сформулювати пропозицію, ми її погодимо швидко, то ми її проголосуємо. Якщо ні, то ми на 10 ранку завтра винесемо пропозицію цю і проголосуємо.

А поки що Володимир Ватрас.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, давайте все ж таки проголосуємо, сформуємо пропозицію. Ми працювали такий тривалий період часу, сьогодні чудове свято Святого Миколая. Я думаю, можливо, ми сьогодні подаруємо і українському народу, і системі правосуддя гарний закон і не будемо переносити його на завтра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Я прошу, секретаріат, Тимур, підготуйте зараз пропозицію, щоб народні депутати бачили. А поки слово якраз мають Ніка Крейденкова, потім Михайло Жернаков.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Дякую, пане голово.

Я насправді хочу звернути ще на критичний момент для Громадської ради доброчесності. У нас зараз є правка номер 187, яка фактично знижує кількість голосів членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів до дев'яти для подолання висновку Громадської ради доброчесності. Я одразу скажу, насправді це не позиція зараз всієї Громадської ради доброчесності, тому що ми отримали порівняльну таблицю за 45 хвилин до початку комітету, тому наразі ми цю позицію не голосували, але від себе як від членкині Громадської ради доброчесності я скажу, що у випадку того, якщо буде дев'ять голосів для подолання висновку ГРД, я не бачу сенсу участі далі ГРД в кваліфікаційному оцінюванні і буду ставити питання перед радою щодо виходу з кваліфікаційного оцінювання. Тому що зараз показує практика, ми пройшли вже три тижні кваліфікаційного оцінювання, п'ять висновків вже підтримала Вища кваліфікомісія, фінально тільки подолані три висновки.

_____. А зараз скільки, яка кількість?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Кількість чого, прошу?

_____. Осіб для подолання зараз.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. 11, фактичний склад – 14, обраний склад – 16 членів Вищої кваліфікаційної комісії. Якщо знижується кількість до дев'яти, як я сказала, будемо обговорювати питання виходу з кваліфікаційного оцінювання. Попередня редакція в першому читанні передбачала дві третіх від обраного складу, що по суті є 11, як зараз в нормі і передбачено.

Тому попередньо моя позиція як членкині, що, як мінімум, редакція в першому читанні має залишитися, як максимум – ідеально те, що вже є в законі. Я хочу звернути увагу, що 11 голосів не відносно фактичного чи обраного складу було в законі закладено наряду з причинами, коли припиняються повноваження Вищої кваліфікаційної комісії. Так, в нас зараз сталася ситуація, коли їх 14, а не 16, але закон і тоді передбачав, що з тих чи інших причин можуть члени Вищої кваліфікаційної комісії припинити свої повноваження і фактичний склад може бути меншим. Законодавець тоді не закрив, тому що закладав певну роль Громадської ради доброчесності, не закладає і зараз. Сенса цього міняти ми не бачимо, як я сказала, будемо розглядати, наскільки наша участь в кваліфікаційному оцінюванні тоді має сенс.

В мене також є, звичайно, ми в ході комітету обговорювали там 335 правку ...*(Не чути)* формулювання, можливо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, давайте по черзі. 187 правка. Вища кваліфікаційна комісія.

_____. Денис Вячеславович, чи правильно я зрозумів, перепошую, що зараз у нас є загальний склад 16, обрано 14, і ми говоримо про дві третини по кількісному складу, в принципі, що малося на увазі колись. І зараз з цією конструкцією ми виходимо, що від 14 осіб пляшемо. Правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фактичного складу,

_____. Від фактичного, я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція передбачає, що від фактичного складу.

_____. Зрозуміло. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Сидорович, ВККС.

СИДОРОВИЧ Р.М. Приймати 11, не 11 членів ГРД для подолання висновку – це є питання політичного рішення, тому це, звичайно, рішення буде комітету. Єдине що, дві третини від фактичного складу – це не 9 членів, це 10. Тому що в даному випадку дві третини – це 9,33 (в періоді). Відповідно оскільки члени комісії третирувати ніби поки що ще не дозволяється, то для того, щоб було наявних повних дві третини, це все ж таки не 9 голосів, а це 10. Просто щоб ми розуміли правила арифметичні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме так.

Стефанчук Микола Олексійович, потім Роман Бабій.

СТЕФАНЧУК М.О. Я перепрошую, тобто ми маємо, наскільки я розумію, більше 20 членів Ради доброчесності, і якщо шестеро з них сказали, що хтось недоброчесний, для того, щоб їх подолати, потрібно 11 з 14 голосів. А якщо ми беремо по кворуму, кворум 12, один не проголосував, і тоді людина залишається не доброчесною. Я правильно зрозумів?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Ні, неправильно зрозуміли, ми голосуємо виключно електронним, тобто нас має бути більшість від складу, відповідно у нас має проголосувати за висновок 11 людей.

Дякую, пане Руслане, що поправили арифметичні розрахунки. Але в законі ще вказано, якщо один хтось з вас вийде, то це буде 9 осіб, тому що не менше 9.

Тому дякую за правку. Але там є також чітко 9. І ситуація така, враховуючи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там чітко 9 мінімально, якщо ви норми закону читаєте.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Так, читаю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто 9 мінімально. Там дві третіх від фактично складу.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ми беремо дві третіх від 14, то це вже так, як Руслан Сидорович каже, це 10.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Так. І нагадаю з практики, зараз 5 підтверджено. Наскільки я пам'ятаю, практично всі одногосно. Тільки по суддях ...*(Не чути)* троє були проти. Тому, в принципі, зараз практика показує, що достатньо голосів, і якщо треба на підтвердження, і якщо треба на подолання. Якщо один з членів ВККС зараз виходить, побачимо ще долю правок щодо ...*(Не чути)* Верховного Суду і так далі, один з членів ВККС виходить і в нас залишається мінімально 9 голосів.

_____кількість людей членів ГРД для того, щоб особа була визнана недобросовісною?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Мінімум 11.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Бабій, потім Вища рада правосуддя.

БАБІЙ Р.В. Колеги, давайте трохи про математику. Зараз маємо 11. Ну, 11 голосів необхідно для подолання висновку ГРД. Фактичний склад 14. Я нагадаю, неподолання висновку ГРД має наслідком звільнення судді з посади. *(Не чути)*... звільнення його з посади. Тобто по суті неголосування 4 членів ВККС, чи голосування там проти чи утримався, тягне наслідком звільнення з посади. Тобто одна третина членів ВККС приймає рішення щодо звільнення судді, тоді як про призначення приймають рішення більшістю голосів. Чому 9, як на мене, цілком обґрунтовано. Тому що дійсно ми маємо зараз... У нас призначений повний склад, просто 2 членів ВККС не виконують свої обов'язки через те, що служать в лавах Збройних Силах України, захищають нашу країну. І 9 якраз – більшість від складу, який встановлений законом, тобто від 16. Це цілком обґрунтовано, що рішення не може прийматися менше ніж 9 членами ВККС.

І знову ж таки от знову апелюють щодо практики, що зараз, що все працює. Колеги, ще раз повторюсь, в попередніх дискусіях я про це вказував, різні ситуації бувають і, скажемо так, ми закони пишемо знову ж таки на роки вперед не для тієї ситуації, що зараз і, звичайно, може виникнути ситуація, коли будуть певні розбіжності в поглядах між ГРД і ВККС. Тому, як на мене, норма цілком обґрунтована, в тому числі для нинішніх реалій. І зараз 10 членів ВККС – теж доволі суттєва кількість для того, щоб подолати висновок ГРД.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Вячеславович.

Вища рада правосуддя.

_____. Вища рада правосуддя підтримує свій консультативний висновок в цій частині. Ми абсолютно погоджуємося з позицією попередніх спікерів Романа Бабія і Миколи Стефанчука. Там пропорція дотримана фактично щодо голосування членів Вищої кваліфікаційної комісії і членів ГРД за висновок негативний. Тому фактично говорити про те, що в ультимативній формі, що ГРД вийде з цієї процедури, мені здається, це неконструктивна позиція. Треба все-таки знаходити тут конструктив, баланс підходів до співвідношення членів ГРД і ВККС. Все ж таки статус Громадської ради доброчесності це допоміжний орган, а не визначальний, основний орган, який здійснює кваліфікаційне оцінювання.

_____. Я дуже перепрошую, поправлю, що не допоміжний, а орган, який сприяє, в законі не пише "допоміжний". Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Добре. Ми пам'ятаємо.

Павло Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Колеги, я так... Зараз, зараз по закону 11. Ми пропонуємо 10. Це суттєво щось змінює для того, щоб не вносити такі раздори між ВККС і ГРД, мінус один член приймав участь в цьому голосуванні. Чи є потреба взагалі змінювати цей підхід?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, хто ще у нас не виступав? Михайло Жернаков.

ЖЕРНАКОВ М. Дякую дуже, пане голову.

Шановні народні депутати, шановні присутні, я нагадаю тут піднімалося питання колапсу держави. І мені особисто, даруйте, що на попереднє питання трохи заскочу, від чого колапс швидше настане від того, що пару суддів пройдуть кваліфікаційне оцінювання чи не пройдуть включно з суддями апеляційних судів, чи від того, що ми втратимо підтримку наших партнерів.

Я нагадаю про лист від 9 червня 2023 року G7 повного складу, де написано підняти кількість голосів ВККС, необхідних для подолання висновку Громадської ради доброчесності. В листі, який сьогодні вже обговорювався від 1 числа цього місяця, написано: не чіпати регулювання як принципову позицію наших міжнародних партнерів стосовно Громадської ради доброчесності. Ми самі пояснювали нашим партнерам нюанси

з тим, що зараз менше членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів, тому, можливо, не варто наполягати на тому, щоб підвищувати, власне, і залишити все як є. Натомість ми бачимо зниження зараз до десяти, до дев'яти тільки почав працювати цей механізм ледве-ледве. І то я не можу сказати: п'ять погодилися, три подолали, тобто десь воно посередині. Так тепер ми його фактично руйнуємо цими змінами, ідучи повністю проти того, що наші міжнародні партнери від нас вимагають.

Колеги, тут прозвучала пропозиція і з формулюванням, і з іншим все-таки перенести на завтра засідання комітету. Я хотів би сказати, що, можливо, це хороша ідея, щоб зараз ми не прийняли якісь такі рішення, які все одно нам потрібно буде потім змінювати, як це часто практика показує, але які не призведуть нас до того, що піде дуже потужний меседж до наших міжнародних партнерів безпосередньо перед прийняттям рішення про відкриття перемовин про вступ, про 50 мільярдів євро, які нам конче потрібні зараз, щоб вижити, і не підуть ці меседжі по іноземній пресі, що Україна береже, рятує суддів, яких врятувала свого часу влада Порошенка і кваліфікомісія ...*(Не чути)*, і фактично інструмент знижують вплив громадськості, який ледве-ледве запрацював на оцінювання і набір суддів, які принципи, зараз також це вказано в звіті ЄС про ... *(Не чути)*

Тому я дуже просив би не робити зараз поспішних ходів і хоча би відкрити можливість проконсультуватися додатково з нашими партнерами, тому що ці питання для них принципи, наші з ним розмови з їхньою офіційною комунікацією з комітетом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене велике прохання, правда, велике і відверто. Пане Михайло, ви знаєте, що багато чого залежить від нас із вами. Багато чого залежить, і інтереси у нас, напевно, одні і ті самі – благо нашої країни і збереження її державності. У мене прохання, зверніть на те, що я сказав, увагу. Я пропоную відпрацювати комунікацію відверту, чесну, без будь-яких там недомовок, з будь-якихось там незрозумілих, я не знаю, інтересів, не пов'язаних з нашою державою, тому що ми з вами на одному боці, ми громадяни цієї країни. Для цього здійсніть, будь ласка, зі свого боку максимальні зусилля, я знаю, що ви це можете зробити, і від вас дійсно залежить в тому числі це питання не менше ніж від нас. Тому, ще раз кажу, проблема виключно в тому, що я сказав, і я пропоную цю проблему усунути, і ми в подальшому, я думаю, будемо задоволені результатом.

А щодо голосування, тут вирішувати колегам, чи голосувати зараз, чи відкладати це питання. Я ще раз кажу, я виключно за те, щоб ми всі чесно спогодились з тим, що дійсно є єдиний логічний варіант і він відверто проголосований буде депутатами, для, ще раз скажу, інтересів, зрозуміло яких.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ватрас.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, по-перше, я хочу нагадати, що приймати рішення, переносити голосування чи голосувати, це виключно прерогатива голови комітету та членів комітету.

По-друге, я здивований тим, що хтось хоче відкладати засідання з приводу з кимось проконсультуватися. Коли консультуватися, вночі, якщо завтра засідання комітету і пропонується перенести на 10 годину? Давайте все ж таки ми зберемося з силами, проголосуємо і приймемо це рішення сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую, колеги.

Дивіться, у нас ще є пропозиція, давайте щодо пропозиції, та, що була у нас по державності. Можна єдину в чат скинути пропозицію по історії державності?

_____ . Так вона вроді би є, крайня вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та тут вже декілька правок. Єдиний текст пропозиції, будь ласка, скиньте, давайте з цим визначимося.

Я бачу, що Ігор Фріс... *(Не чути)*

ФРІС І.П. Да-да-да, я бачу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз.

_____ . Я вибачаюсь, але я думаю, що рік – це дуже забагато, давайте все ж таки менше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як сказали, це можна правкою завжди виправити. Це зараз буде рік, от.

_____. Да, я підтримую таке формулювання, нормально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, всі бачать у чаті в нас формулювання, комітетською правкою зробити, що цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім абзаців 67, 194, 195 пункту 4.

У нас що є абзаци 194, 195? Ігор Колісник.

КОЛІСНИК І.В. Ми цілий розділ ... *(Не чути)* в новій редакції, там багато абзаців, більше 200. Пункт 4 – це цілий розділ новий.

ДЕМЧЕНКО С.О. Це ж одного пункту абзаци, правильно?

КОЛІСНИК І.В. Одного пункту абзаци.

_____. Це по законопроекту ж, мається на увазі, по закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло. Цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім абзаців 67, 194, 195 пункту 4, абзацу 9 пункту 7 розділу І щодо анонімного тестування з "Історії української державності", які вводяться в дію через один рік з дня опублікування цього закону.

Така пропозиція. Колеги, готові підтримати? Я думаю, що якраз...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ми залишаємо українську державність, правильно я зрозумів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, залишаємо. Тут у нас дискусія, дивіться, ми його вводимо відтермінувальною умовою, щоб, якщо потрібно, ми за цей час правкою, будь-якою пропозицією...

_____. Зміни до закону?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Змінимо, да, і строк ...

_____. *(Не чути)*

_____ . Українська державність була, є і буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сто процентів.

Давайте, ставлю на голосування цю комітетську пропозицію.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк!

Ватрас. Ватрас!

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, почув.

Власенко.

Гунько. Гунько!

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ГУНЬКО А.Г. Гунько - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько – за.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур, Калаур!

Князевич.

Макаров. Макаров!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков. Новіков!

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Стефанчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Рахуємо. 10 членів комітету – за, 1 – утримався, проти – 0. Отже, рішення прийнято.

У нас ще є пропозиції, окрім цієї, з кворумом по голосуванню? Немає більше інших пропозицій?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. У мене, власне, була щодо формулювання щодо доступу до досьє, яке зараз затверджено правкою 180. Ми бачимо, що правка 181 краща, 180-а нам

нічого не міняє глобально. Це конкретно, що для здійснення своїх повноважень ГРД має доступ до досьє. Якщо до інформації, що міститься в суддівському досьє, законом встановлені спеціальні чи особливі доступу, то доступ до такої інформації здійснюється в порядку, передбаченому відповідним законом.

Дякуємо, що передбачено відповідним законом, але глобально ми не розуміємо, як це буде застосовуватися на практиці, тому що залишається одна норма, яка говорить, що є повний доступ до досьє; є норма, де окремо члени ГРД якимось чином в якихось межах отримують доступ до досьє. Боїмося, що буде ситуація, в якій ми, умовно, отримаємо ті самі... *(Не чути)* досьє, що і має право отримувати будь-хто, хто хоче з ними ознайомитися.

Тому правка 181 від депутата Юрчишина виглядає набагато краще і чітко встановлює, що ми маємо повний доступ до досьє, як, власне, цього і вимагали міжнародні партнери. Це перше.

І друге: по кількості подолання. Для нас питання знову ж таки лишається актуальне, і пропозиція була: хоча би вирішувати вже це завтра. ... *(Не чути)* таблицю правок ми отримали менше ніж за годину до комітету. Нам потрібний час в ГРД визначити нашу позицію по цьому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дивіться... Ну, у нас Ярослав Юрчишин є? Немає? Він є автором такої пропозиції. Тому Віталій Гацелюк.

ГАЦЕЛЮК В.О. Гацелюк Віталій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ви пишете щось, озвучте.

ВККС ваша позиція.

_____. Да, колеги, добрий день! Справа в тому, що по положенню станом на зараз повний та безпосередній доступ передбачає право внесення змін в досьє, долучення інформації. А повний доступ – це відповідно той самий повний доступ, який, як ми розуміємо, із зрозумілих причин громадська рада хотіла би отримати. Тому я не вбачаю, що, якщо буде надано просто повний доступ, то будуть якісь обмеження, повний є повним. І закріплення цього на рівні закону якраз, і це те, про що говорили попередньо на робочих групах.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Наразі там просто право доступу в цій правці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз. Подивіться, будь ласка, пропозицію номер, яка? 180-а і праву колонку. Я її зачитую: "Для здійснення своїх повноважень члени Громадської ради доброчесності мають право доступу до матеріалів суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді), якщо до інформації, що міститься в суддівському досьє (досьє кандидата на посаду судді), законом встановлено спеціальні чи особливі вимоги доступу, то доступ до такої інформації здійснюється в порядку, передбаченому відповідним законом".

КРЕЙДЕНКОВА В.В. У мене питання. Це формулювання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, я вам ще слово не надавав. Пане Віталію, ВККС, про що ви говорили.

ГАЦЕЛЮК В.О. Так я якраз і говорю про те, що оце формулювання, яке в другому реченні, доступ до такої інформації здійснюється в порядку, передбаченому законом, у зв'язці і в контексті першого речення говорить про те, що право доступу, тут мається на увазі оцей повний доступ без обмежень. Єдине, що фраза "безпосередній доступ", вона надасть право вносити зміни, в якому, я думаю, немає сенсу.

_____. Віталій, не говорила Рада доброчесності про безпосередній доступ. Вони говорять слово "повний доступ", яка передбачена 181 правкою.

ГАЦЕЛЮК В.О. Проти повного доступу ми не маємо заперечень. Просто правка, про яку йдеться, правка говорить про безпосередній ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Де? Ви праву колонку навпроти 180-ї дивитесь, чи де? Це ви говорите про правку Юрчишина, яка врахована редакційно. А в правій колонці, яка пропонується комітетом, там немає безпосередній.

_____. Денисе Вячеславовичу, мається на увазі іменно про правку Юрчишина, якщо її включити, питання безпосереднього доступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло. Я ж і кажу, в правій колонці цього немає, в правій колонці цього немає.

_____ . На нашу думку, повний доступ надасть всі можливості ГРД бачити всі необхідні для здійснення їх повноважень документи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Володимир Ватрас. У вас рука просто піднята.

Жернаков Михайло.

ЖЕРНАКОВ М. Дякую колеги.

Та я хотів, можливо, хтось може запропонувати редакційно просто якісь... і проголосувати, якщо так можна. Я думаю, що Ярослав, ну, напевно чи це неповага до комітету ...*(Не чути)*. Ну я маю на увазі, якщо якісь слова вводять, додають можливість для трактування неоднозначного, то, можливо, врахувати редакційно, де там і що саме, і, будь ласка, сформулюй ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ні, в нас, у комітету є сформульована правка і є редакція, яка пропонується комітетом для врахування, і вона є в правій колонці, це врахована правка номер 180. Вона є і так же, 180 правка.

Роман Бабій.

_____ . Яка практична проблема?

БАБІЙ Р.В. Колеги, я, ну мені, наприклад, все зрозуміло, тим більше з урахуванням пояснень члена ВККС.

І друге питання процедурне. Дивіться, ми ж розуміємо, що голосувати і переформулювати мають право тільки члени комітету, пропонувати це робити. Тому пропозиція ...*(Не чути)*

_____ . Так я тому і прошу когось із членів комітету.

_____ . Колеги, ви можете подивитися на 280 поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте таким чином. У нас реально 21-а година, давайте питання оце дискусійне щодо кворуму голосування все ж таки залишимо на завтра і проголосуємо завтра в цілому. Дев'ята вечора вже, ну, в принципі, вже...

_____. Денис Вячеславович, я завтра фізично не зможу, їду, в дорозі буду.

_____. Шановні колеги, завтра буде питання, всі будуть в дорозі на Київ, може бути проблема із кворумом. І мені здається, що нас спонукають до того, щоб проводити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги, давайте так, по 180 визначилися. Ніхто її не ставить, нічого не змінюється в цій частині.

Отже, у нас залишилось що? Оце єдине питання по кворуму, правильно?

_____. По кількості, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По кількості. У нас правка це номер... Нагадайте, який номер правки.

_____. 187-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 187-а. У нас редакція першого читання передбачає, що про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримано двома третинами голосів призначених членів комісії, але не менше ніж дев'ятьма голосами.

Скажіть, будь ласка, позиція ВККС щодо редакції першого читання? ВККС. Вища кваліфікаційна комісія суддів є у нас?

_____. Так. Добрий вечір!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція щодо редакції першого читання там, де у нас передбачено, що може ухвалити мотивоване рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримано двома третинами голосів призначених членів комісії, але не менше ніж дев'ятьма голосами.

_____. Так, це робочий варіант, може бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це редакція першого читання. Тоді нам немає сенсу враховувати правку номер 187 там, де слова "призначених членів" замінюються словами "від фактичного складу". Правильно? Правильно, колеги?

_____. Це правильно.

_____. Так, правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що з цього приводу у нас думає Вища рада правосуддя і ГРД, якщо ви зараз представляєте ГРД?

_____. Ви надали слово ВРП?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, так ВРП.

_____. Скажіть, це була пропозиція, яку ми обговорювали? Тому що приклад обрання ВККС показав, що термін призначених, ми призначили формально 16 членів, тобто повний склад, але двоє з призначених є військовослужбовцями, вони внаслідок законодавства не можуть демобілізуватися, і тому у нас фактичний склад, і призначений склад – це різна кількість. Тобто у нас призначено це 16, але реально працюють 14. І питання в тому, від якої кількості ми маємо ці дві третини обраховувати – від цієї віртуальної цифри, яка була призначена, чи від тієї реальної цифри, яка зараз працює. Тобто пропозиція була рахувати від фактичного складу. І ця кількість, вона може змінюватися. Завтра хтось добереться, наприклад, людина демобілізується, і вона буде фактично працювати у ВККС, і відповідно, а завтра, не дай бог, щось ще станеться і людина складне повноваження, і це також впливає на дві третини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно. Редакція першого читання звучить: дві третини від складу призначених. Якщо 16 призначених, то дві третини – це 11. Це та норма, яка є зараз.

_____. 12, вище.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12?

_____. Да. Дві треті від 16 – це 12.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12.

_____. ...округлення, даруйте.

_____. Так ні, це 11, я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це 11.

_____. 11, так.

_____. Я це казав, що у нас іде обговорення між 10 і 11.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, стоп! Давайте так, дві третини, всі перерахували, це 10,6666 там в періоді.

_____. 11.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це 11 членів. Якщо у когось припиняються повноваження і, зрозуміло, що така особа не може брати участі у голосуванні, відповідно кворум буде понижуватися. Тобто редакція, якщо у нас в когось припинені повноваження, особа не призначена, відповідно кворум понижується.

Вища кваліфікаційна комісія суддів погоджується з цим?

_____. *(Не чути)*

_____. Денис Вячеславович, а якщо ще призвуть? Тобто якщо вони залишаться призначеними, але фактично не зможуть виконувати, тобто їх ще призвуть, умовно? Тобто їх стане зараз не 14, а, стане, умовно кажучи, 13? І все одно потрібно буде 11.

_____. Потрібно буде 11.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте поступимо, в мене пропозиція така. Оскільки я є автором цієї пропозиції, давайте поступимо з вами мудро. Знаєте, в мене така до вас пропозиція, колеги.

Ми комітетом, я пропоную таким чином зробити, 187 правку відхилити, таким чином залишиться редакція першого читання у нас, і це не збільшує кворум, це 11, у випадку припинення повноважень він знижується. А цю пропозицію я поставлю в залі на врахування. І якщо зала підтримає цю пропозицію, це буде рішення зали і значить відповідно буде така норма.

Мені здається, це буде розумно. Погоджуєтесь, колеги?

_____. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді я пропоную пропозицію номер 187, яка в таблиці стоїть як врахована, відхилити. Колеги, прошу переходити до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І.За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк!

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Калаур! Калаур Іван Романович. Ми бачимо, що ви є.
Калаур Іван Романович.

Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Тобто ми переходимо від, повертаємося до 11.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До редакції першого читання, дві третіх від призначених.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За?

ПАВЛІШ П.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

_____. Відхиляємо ж, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов. Так.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо. 8 членів комітету – за, 4 – утримались, проти – 0. Отже, пропозиція ця відхилена. Відповідно залишається редакція першого читання.

Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, повертаючись до 280 правки. Я хочу, щоб ви її відкрили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, кажіть, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Я пропоную комітетську поправку наступного змісту: "Для здійснення своїх повноважень члени Громадської ради доброчесності мають право повного доступу до матеріалів суддівського дос'є (дос'є кандидата на посаду судді) для перегляду в порядку, передбаченому Регламентом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, з урахуванням обмежень, передбачених законодавством".

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вона не буде битися з іншою правкою тоді нашою.

ПАВЛІШ П.В. З якою?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ту, яку ми обговорили.

ПАВЛІШ П.В. Так це буде комітетська.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та, яка врахована. Так вона не буде битися.

ПАВЛІШ П.В. Вона буде все битися.

_____. Ні, ну, має бути якась одна: або та, або та.

ПАВЛІШ П.В. Якщо цю ми, комітетську, приймаємо, то та аналогічно вже недейсна.

_____. Так ту треба просто-на-просто збити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ту для початку потрібно відхилити, розумієте?

ПАВЛІШ П.В. Так та у нас ще ж не проголосована комітетом. Тобто, якщо ми комітетом приймаємо як комітетську ту, що я тільки що вам зачитав (я можу ще раз), то автоматично в нас ця уже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ви пропонуєте комітетську правку. Зачитайте її ще раз, будь ласка, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Для здійснення своїм повноважень члени Громадської ради доброчесності мають повне право доступу до матеріалів суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) для перегляду в порядку, передбаченому Регламентом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, з урахуванням обмежень, передбачених законодавством.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чим воно відрізняється?

_____. Павло Васильович, може, тоді поправте: не повне право доступу, а право повного доступу, отак.

ПАВЛІШ П.В. Ну, право повного доступу, окей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, а в чому різниця від редакції, яка підготовлена комітетом?

ПАВЛІШ П.В. Тут у нас є право повного доступу до суддівського досьє, як про це говорили і члени Громадської ради доброчесності, і в листі було зазначено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так у нас те ж саме передбачено і теж з урахуванням обмежень законодавства.

_____. Денис Вячеславович, можна задати питання? У нас є ВККС, от по цій нормі чи регламентовано якимись внутрішніми положеннями чи нормами саме право повного доступу, право доступу і право безпосереднього доступу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. ВККС.

_____. Чи взагалі в них там є десь в номенклатурі право повного доступу?

_____. Ну, я вам зачитаю...

_____. У мене відкрите положення просто.

Добре. Це порядок формування і ведення суддівського досьє. Повний доступ – це доступ до інформації суддівського досьє, а також даних, на підставі яких її було включено для перегляду без можливості зміни. Безпосередній доступ – це доступ до інформації суддівського досьє, а також даних, на підставі яких було включено, з можливістю внесення до неї змін у межах повноважень відповідного органу посадової особи. Тобто повний – це повний доступ до інформації.

_____. Абсолютно тоді підтримується правка Павла Васильовича. Нормально, повний доступ там прямо регламентований.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, можете прокоментувати, чим вона відрізняється від тої, яка запропонована комітетом.

ПАВЛІШ П.В. Зараз, зараз, одну секундочку.

_____. Денис Вячеславович, мені здається, там немає слова "повного" просто.

_____. Так, можна я додам щодо цього питання?

ПАВЛІШ П.В. Так, у нас та, що комітетом, почекайте. Та, що комітетом, вона звучала так: для здійснення своїм повноважень члени Громадської ради доброчесності мають право доступу до матеріалів суддівського дос'є. А ми тут цією правкою ставимо їм право повного доступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович...

ПАВЛІШ П.В. Це те, що просили в нас члени Громадської ради доброчесності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, там дещо в іншому історія. Ми можемо зазначити і в нашому комітетському варіанті про слово "повний доступ". Але, мені здається, що члени Громадської ради доброчесності говорили дещо про інше, про те, що там передбачені обмеження.

ПАВЛІШ П.В. А тут у мене також є обмеження, передбачене законодавством. Тобто питання щодо... Ну, ми розуміємо, да, чого це стосується. Це якась секретна інформація або інформація з обмеженим доступом, для отримання якої простий громадянин має отримати певні доступи, як наприклад, народні депутати, він за посадою може отримати доступ до секретної інформації, але в нас не всі депутати його мають, тому що не всі їх проходять і не всі отримують. Тому так і тут. Якщо в нас член ВККС, ой, Громадської ради доброчесності буде мати передбаченим законодавством доступ до цієї інформації, вони його отримують, цей доступ, і вже будуть користуватися. Все. Але ми законом надаємо їм це право.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денисе Вячеславовичу, а можемо в ту правку, яка погоджена вже комітетом, додати слово "повний"?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо.

_____. Тоді я би все ж таки рекомендував в такий спосіб поступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Давайте там, де в нас 180 правка.

_____. Це також комітетська правка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це моя правка була. Але можемо доповнити...

_____. Ви хочете, щоб вона була комітетська в такому форматі як ви описали?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітетська, да. Вона буде звучати таким чином: "Для здійснення своїх повноважень члени Громадської ради доброчесності мають право повного доступу до матеріалів суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді), якщо до інформації, що міститься в суддівському досьє (досьє кандидата на посаду судді), законом встановлено спеціальні чи особливі вимоги доступу, то доступ до такої інформації здійснюється в порядку, передбаченому законом". У нас навіть не законодавством, а законом. Колеги...

_____. Тобто підтримаю такий варіант.

_____. *(Не чути)* Правильно я зрозумів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там просто слово "повний" додається. Смісл той же самий, просто ця правка вже по формулюванням ... *(Не чути)*

_____. Все, добре.

_____. Підтримую такий варіант.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Жернаков, ви показуєте, скажіть вслух.

ЖЕРНАКОВ М.В. Даруйте, у мене залипає. Я хотів сказати, що якраз законом, а не законодавством – це набагато краще, тому що, ну з очевидних причин.

Дякую. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто підтримується в такій редакції, правильно, як було сказано. Зрозуміло.

Колеги, отже, переходимо до голосування за запропоновану комітетську пропозицію, як тільки що я зачитував. Давайте для чистоти зачитую ще раз. "Для здійснення своїх повноважень члени Громадської ради доброчесності мають право повного доступу до матеріалів суддівського досьє (досьє кандидатів на посаду судді), якщо до інформації, що міститься в суддівському досьє (в досьє кандидата на посаду судді), законом встановлено спеціальні чи особливі вимоги доступу, то доступ до такої інформації здійснюється в порядку, передбаченому відповідним законом".

Все. Зрозуміло. Переходимо до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін. Дирдін!

Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев. Соболев!

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Так, хто у нас ще?

Васюк.

Власенко.

Дирдін. Дирдін!

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін – за. Дякую.

Князевич.

Новіков.

Пузанов.

Соболев.

Шпенов.

Отже, рахуємо. 10 членів комітету – за, утримались – 2, проти – 0. Отже, рішення прийнято. Все. Прийнята комітетська пропозиція.

Так, все вирішили вже? Можемо переходити до голосування?

Колеги, отже, ставлю на голосування запропонований проект рішення комітетом, таблиця з урахуванням проголосованих пропозицій на комітеті. Переходимо до голосування за проект рішення в цілому. Прошу підтримати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Стефанчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Отже, рахуємо.

ПУЗАНОВ О.Г. Пузанов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов – за. Дякую.

Отже, рахуємо. 12 членів комітету – за, 1 – утримався, проти – 0. Дякую, колеги.

Все, колеги, порядок денний вичерпано.

_____. А "Різне"?

_____. У нас там план законопроектної роботи до 8 грудня треба подати.

_____. "Різне" буде 8-го у кабінеті...

_____. На "Різне" завтра збираємося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так що?

_____. Ні, давайте 8-го.

_____. Давайте план проголосуємо та й все, всі ж за план там.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у нас є план законопроектної роботи? Ігор Колісник.

КОЛІСНИК І.В. Є розісланий, в електронному комітеті.

_____. Все є, все читали, нормальний план.

_____. Давайте голосувати, поки ще є люди, давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, не заперечуєте проти включення цієї пропозиції, немає заперечень?

_____. Немає, голосуємо, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, переходимо до голосування. За проект рішення по затвердженню плану роботи комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За – Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров. Макаров!

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

Стефанчук. Стефанчук!

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв.

Рахуємо: 11 членів комітету – за , проти – 0, утримались – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

КАЛАУР І.Р. Давайте ще якийсь питання, поки Демченко – за.

ДЕМЧЕНКО С.О. Давайте, виключити Калаура з комітету.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, вкотре, одна хвилинка буквально. Вкотре прошу, все ж таки, на засідання комітету винести законопроект...

_____. Давайте проголосуємо Фріса, ну жалко його вже.

ФРІС І.П. Винесемо на комітет 7424, у нас є рішення Венеційки по цьому законопроекту.

_____. Так давайте проголосуємо винесення на комітет.

_____. Ми вам дякуємо, якщо можна. Дякуємо дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович, ми знаємо, що...

ФРІС І.П. Ну, дивіться, реально ми маємо дуже велике звернення від громадськості по цьому законопроекті. Будь ласка, давайте вже його винесемо на засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

КЛАУР І.Р. ...ще можна відправити на експертизу, скажіть.

ФРІС І.П. Вже всі експертизи пройшли і Венеційка в тому числі не знайшла там порушень Конституції.

КАЛАУР І.Р. А в Раду Європи? Давайте ще...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, давайте так. Всім дякую за сьогодні потужне засідання комітету, довге і плідне. Всім бажаю безпечного вечора і як скорішої перемоги всій нашій країні і благополуччя всім нашим родинам. Тим більше ми...

(Загальна дискусія)

КАЛАУР І.Р. Давайте ще привітаємо Миколу Олексійовича, сьогодні Святого Миколая.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Олексійович, ми вас вітаємо з днем Святого Миколая!

_____. Де подарунки?

_____. Вітаємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є подарунок, Микола Олексійович, заходьте.

_____. Давайте завершувати комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, дякую. До зустрічі. До побачення.